

הזמן והמקום . לכן נאמר כאן בארץ מצרים לאמר . ר"ל אף שביא בלחמ"ל חוד הכרך מ"מ אין זה מעט כי הלא הוא רק לאמר חמירה לחוד ודבור הוא למעלה מגדר המקום וזה ג"כ מ"ש הלמוד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה משמח את המקום כי ע"י קדושת התורה יש קיום למקום ההוא . וזה הענין שנאמר באברהם אבינו ע"ה שאמר לו הש"י לך מארצך וכו' אל המקום אשר ארצה . מפני כי כל בריאת העולם הי' ממדת הסוד בתי' אברהם כמ"ש אלה תולדות השמים והארץ כבצראם באברהם א"כ בכל מקום שתי' א"ל הולך הי' חלקו והשראת הקדושה בלוחו המקום . כי בלתי זכותו של א"ל לא הי' נברא כלל המקום ההוא כנ"ל כמ"ש עולם חסד יבנה . והחור לעיניו . אחר ר' יצחק לא הי' צריך התורה להחיל . לרמוז בזה דרך הלימוד לכל אחד ואחד מבני' אשר קדם הסהלת הלימוד בכל יום צריך להיות כוונתו בלימודו להשפיע כל טוב לבני' . לכן בכל יום אחר ברכת התורה אומרים חיקף ברכת כהנים יברך כו' . וזה ג"כ הפי' החודש הזה לכם . כאשר בטונו מחדש בכל יום מעשה בראשית . ואין טוב אלא תורה . לכן צריך להיות החדשות התורה בכל יום להוריד השפעות טובות לכם . רק לבני' ולא לעובדי כוכבים ומזלות ולא יהי' לסת"א שום אחיזה בשפע הקדושה היורד בכל יום :

מצה גימ' ק"ל ה' . רמז לחיקון פנס הבית ק"ל שנה של אדה"ר . לכן הי' גלות הראשונה בארץ מצרים שהוא ערוות הארץ להוליא משם הני"ק שנחפזו שמה . וז"ש והייתי כל צבור בארץ מצרים ס"ת ק"ל . מאדם עד בהמה . פי' מה שנחפזו מאדה"ר והפלו בגלגול בהמה . וע"י אכילת מצה הוא החיקון לזה להוליא הני"ק ולעשות הימוד בתי' האחרונה בשם הוי' ב"ה כמבוי' במ"א :

המעם מפני מה נקרא שבת הגדול . עפ"י מה שאנו אומרי' בשמ"ע האל הגדול הנביר והגורא שמרנו על באבות הקדושים . גדול נגד מדתו של א"ל ע"ה כמ"ש חסדך גדול עלי גבור נגד מדת הפחד בתי' גבורה מדתו של יצחק אבינו ע"ה פחד יצחק . והטורח . נגד יעקב אבינו ע"ה שאמר מה נורא

ויאמר ד' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר . ופרש"י חוץ לכרך כו' . הנ"ל לבאר ולחזק קושי' רש"י ז"ל . עפ"י דברי רש"י בפי' בראשית א"ר יצחק לא הי' צריך להתחיל התורה אלא מהחודש הזה לכם שביא מלוא הראשונה שנלטו בה ישראל וכו' . להבין דברי ר"י מה ל"מ מזה ואיזו לימוד יכול ללמוד מזה . אך הנה בא להורות גדול מעלת לימוד התורה כי שיה שפחותיו חשוב ומקובל כאלו הקרבנו כל הקרבנות במועד ועוד זאת יותר במעלה כי כה הלימוד בענין הקרבנות הוא בכל מקום ובכל זמן ולהקריב הקרבנות בפועל ממש הוא דוקא בבהמ"ק ואם הקריבום בחוץ חייב כרת . (אך כה התורה הקדושה הוא טובה בכל זמן ובכל מקום) וז"פ הגמרא בשבועות דף י"ז שמעתי שמקריבין אע"פ שאין בית כו' . כי הלימוד בעניני הקרבנות הוא מרובה לפני הקב"ה כאלו הקריבום בפועל ממש במקום בהמ"ק . ובה יש לפרש מאמר בעל הגדה ברוך המקום ברוך הוא ברוך שנתן תורה לעמו ישראל . סמיכת הדברים להורות בזה כי ע"י התורה יכול להמשך שפע קדושה וברכה להמקום ברוך המקום שנאמרה בו ד"ת ברוך הוא ברוך שנתן תורה לעמו ישראל . לכן הנה חמירת ד"ת יכולין להיות בכל מקום ובכל זמן גם בזמתי' בעוה"ר שאין בית ולא מזבה ולא אישים יכול לפעול יחודים למעלה בתורתו כמו הקרבן ממש ע"ג מזבה . וכן כל היחודים של מצות סוכה אעפ"י שאינו בזמן החג וכן בכל המועדים . והענין בזה כי בטובו מחדש בכל יום תמיד מע"ב ובכח התורה נבראו כל העולמות . לכן ממילא בכל מקום לימוד התורה הוא השראת הקדושה כי כל קיום המקום ההוא מכה התורה שנברא בו העולם ולזאת בייאוש זו הראשונה שנלטו בה ישראל ראה הקב"ה להראות גדול כה התורה אשר גם במצרים ערוות הארץ גם שם השראת הקדושה ע"י לימוד התורה . כי ד"ת אינם מקבלים עומאה כי עיקר לימוד התורה הוא בדבור כמ"ש ודברת בזה . הנה הדבור אינו נגדר בשום מקום וזמן הנס כי שאר המצות התלויות בדבור יש זמן ומקום להם אבל ד"ת הם למעלה מן הזמן והמקום כי בחורה נברא העולם א"כ היא גדולה מן העולם שהוא חסר

טורח המקום הזה. ויודע שכל הספצות העונות וכל הסדים ביורדים כל ימי השבוע הכל נמשכים ויורדים משבת העשור כח"ש צוה"ק כל ברכה ללעילא ותתא ביומא שביעה תליא ברכה ללעילא הם הספצות בעיניו הספצות הסודא ב"ה וירחא שמים. וברכה ללחמא הם לרבי ב"ה בעולם השפל. ושבת היא קביעה וקיימא. אבל המועדים הם תלוים ברצון הסכמים בידם לעבר השנה ולדחות זמן המועד לכן לנו חומרים מקדש ישראל והזמנים. (חם הענין בפ' מועדות פ' חומר מתחיל אלה מועדי ד' ומסיים שבת ימים חמשה מלאכה וציוס השביעי שבת כי גם כל ענין המועדים נגמר בשבת הקודם כמוכר ב"ה נמלא כל החסדים שהיו בשבת יליחא מלריס הכל היו בשפע יום השבת הקודם שהיו לו בעשור להודש ג"כ. וכן הוא תמיד חפ"י חינו הל בעשור להודש אך מפני שהוא השבת לפני חג הספסח שאו בעשור מדחו של אברהם בח"י הסוד וא"כ כל החסדים שהם יורדים בשבת הקודם לכן נקרא שבת הגדול וזה שמצרכין ההודש בשבת שלפני ראש הודש הוא ג"כ מטעם הג"ל להיות השבת משפיע על עוב להודש הע"ל :

עוד בדרך הג"ל. עפ"י מ"ש בפ' הפסוק מגדיל יבועות מלכו ונכסה חסד למשיחו לדוד ולזרעו כו'. דלכא"ל תורה מהו וכו' ההסד שצריך למשיח הלא הוא מונחה האנושי מכל בריאת העולם עד סוף כל הדורות והוא הנרמז בתיבת אדם. "אדם דוד" משיח והוא נמר החיקון בכל קומת אדם" ומה לוקח לו להסד. אכן יבואר עפ"י מ"ש כי לעתיד יהיו כל קר החסדים גדולים מאד אשר גכ לפי ערכו של משיח יהי' ג"כ בחי' חסד. כח"ש ועשה הסד עם אדוניו אברהם. וידוע כי א"ל הוא בחי' הסוד אשר זו נכרה העולם כח"ש עולם חסד וצנה. אעפ"כ הנה יש עוד בחי' חסדים הראשונים הרומז לעולם השוקה כיל"ח ו"ב ח"י הסודי הראשונים. לכן השבת הזה נקרא שבת הגדול. כי הנה כל הודש ניסן הוא כולו חסד לכן נרמז בשם חו"י בחודש הזה כסדרו ביושר. אך צריכין עוד לטורר חסד עליון ציני הרצון האלו מחסדים הראשונים ולזה נקרא שבת הגדול :

ענין בדרך הג"ל טעם נקרא שבת הגדול. עפ"י מ"ש בנח' חבל מי ששאלים ממנו לוי גדול ויש לו וכו'. להבין דבר זה מ"ש כלי גדול יבואר עפ"י מ"ש לא מלא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום. פי' האמנם כי הב"ת ב"ה דרכו להטיע ולהשפיע כל טוב לעמו כח"י עב"ו לרק האדם להיות כלי מוכשר ומוכן להחזיק לקבל הברכה ע"י הסכנה הראוי לכן כאשר ראה יחזק אצונו לבדך את יעקב כתיב וירח את ריח נדויו ויברכהו. וכתיב אח"כ ויסן לך כו' לכאורה הוא כפול דכתיב כבר ויברכהו. חולם הפ' בזה כי מתחלה הי' מבך אותו שיחי' כלי מחזיק ברכה כח"ש ויברכהו ואח"כ ויסן לך כו'. וזה הענין מבואר בכתיב האר"י ז"ל בכונת ק"ש בעל המטה להיות כלי להבין ח"ע על הירוד בבקר וזה כלי מחזיק ברכה הוא השלום פי' השלימות שיחי' ראוי לקבל הברכה. וזה הענין בש"ק קודם פסח אשר הוא בחי' חסד. וידוע כי היום רומז לחסד כח"ש ומעין יולא מביח ד' וכו' ומשם מתפשט על כל גדוהו והוא מתגבר והולך תמיד לכן נקרא ג"כ גדולה. לכן כמו חמים שהם בחי' חסד הוא דבר שהוא יורד ג"כ למקום נמוך. כן החסדים יורדים ג"כ למקום נמוך דבור השפל כזה. אך בחי' אש הוא מלך הגבורה לכן עשנו לעלות למעלה. ח"ש באברהם הנוך ונאסע הגגבה. כי כן מדחו של ח"י מדת החסד להשפיע וללכת על כל גדוהו. ולזה בשבת הקודם פסח הוא מקור השפע מכל ימי השבוע הע"ל והוא כלי מחזיק ברכה. לכן מצינו בחורה דכתי' אלה מועדי ד' וכו' וכתיב תיכף שבת ימים חמשה מלאכה וציוס השביעי שבת כי השבת הוא כולל מכל המועדים. ולזה השבת שלפני הפסח נקרא שבת הגדול לרמז על כלי גדול כי הוא המחזיק ברכה ושפע על ימים הבאים לעולם :

(בפ' תולדות) **ועתה** בני שמע בקולי לאשר אני מואס אותך לך נא אל האלן וקח לי משם בני גדיי עזים עובים ואעשה אותם מעטמים לאבין כאשר חשב. ח"י צפרכי דר"א כי כל הענין הזה שלקח יעקב הברכות בליל פסח הי' וכן הוא ברש"י ז"ל. הגדלה לרמז בזה עפ"י מ"ש צוה"ק על פסוק השבעתי אחסם ננות

צנות ויובלים . כי הנשמה קודם שזרחה למטה לעוה"ז משביעין אחת שתעשה היחוד בתורה ומלכות לקרב הגאולה לאוקמי שכינתא מעפרא ולהוליאחא ממסגר הגלות כמ"ש עמו אנכי בצרה . ח"ש רבקה ליעקב רומז לשכינה הקדושה אומרת לאדם בני שמע בקולי רמו ליחוד שמונים בני"ק בק"ש פעמיים בכל יום . וקח לי משם לבון קיחה ק"ח י"ה שתעשה היחוד בשם הוי' צ"ה . ח"ש עקב אשר שמע אברהם בקולי . גם מה שאמרו בני יעקב שמע ישראל כו' רמו על הג"ל היחוד בקריאת שמע . ח"ש ואחס הדביקים גד' אלכיכס חיים כולכם היום ר"ל כאשר תעשו היחוד בשם הוי' חיים כולכם היום רמו ח"י "יסוד מלכות לבן בהגיע עת להנחם צח מועד הקדוש הבע"ל ליל שמורים הוא לד' לדורותיכם . לריך כל אדם לשום מגמתו לעשות היחוד למעלה ועיניו יהיו מיתלות לישועת ד' לקרב הגאולה ואז יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לד' המלוכה וכו' ציום הבורא יהי' ד' אחד ושמו אחד . השם הוי' יהי' כפול צ' פעמים י"ה אוחיות יהי"ה . וידוע שכל המלות העששים בלילה זאת רמזים לתיקון פגם אדס"ר . לבן בין למ"ד עץ הדעת חטא היתה וצין למ"ד עששים החטא הזה לוח לנו הש"י בלילה זאת לאכול מאה ולשחות ארבע סוסות יין . מאה עולה גימ' ק"ל ה' כידוע מפגם אדס"ר ק"ל שנים . ועי' אכילת מאה תיקון לזה . כמ"ש בפייס ע"פ ומסל המלות אשר לפני ד' מס"ל עולה ק"ל . ח"ש בעל הגדה יכול מר"ח תלמוד לומר ציום הבורא . פי' יכול אחת לעשות הכנה מר"ח על הלילה האחת לעשות היחוד והיות מלפני על הגאולה הרומז ציום הבורא יהי' בו' . חוה ג"כ העיני הג"ל ואעשה אחת מטעמים לאבין כאשר אהב . כי זכו עיקר אהבת הבורא צ"ה כשאלו מפנים לישועתו ית"ש כמ"ש יגל לבי בישועתך . יערב עליו שיהי אנכי אבמה גד' . ר"ל להביא השמחה כביכול בהבורא צ"ה במה שעלה זכרונו אשר לעתיד יתגדל כבודו ית"ש . וציה ניהא קושי' הראשונים בענין אהבת הבורא איך בייך עיני האהבה להש"י במובאר בשם הרמב"ם ז"ל . וציה יחא כי זכו עיקר האהבה מה שאזו מפנים בישועתו כמ"ל . חוה פי' עבדו את ד' בשמחה . כי כאשר מתעורר השמחה למעלה הוא דבר שאין לו סוף

ולא יפסוק להוריד עוד השפע לכ"ע ולשמחה עולם . ח"ש כל המתעניינים צה יזכו לרב שמחה . האמנם כי האדם יודע מרת נפשו כי הגדול לעשות שפע באמרו מי אנכי כי אבא עד הלום . יתחזק ויתחזק מאד לעשות המלכות בשמחה . ח"ש יעקב חולי ימושני אבי והייתי בעיניו כמחשעת . רומז לאדם הרואה לגשת לתפלה וללבוש עלים ותפילין ומחירא לגשמו מגדול הפגמים שעשה ורבקה רומזה לשכינה הקדושה אמרה . ואעשה מטעמים לאבין בששמים כאשר אהב . ומעשיך יעלו לרצון אך אחת עשה מה שבכוך לעשות ואני אעלה אחת לרצון . ח"ש אדני שפתי תפתח כו' כתיב שם אדני רמו לשכינה הקדושה המשייע לכל אדם בגשמו אל הרנה ואל התפלה . ח"ש ותקה רבקה את בני עשו כו' החמודות אשר אחת צבית ותלבש את יעקב צנה הקטן . פי' שלקחה אותו החלומה וההשק והרצון שיש לאדם לעניני עוה"ז צוריות גדול כדי להרוויח כסף וחסד והם בגדי עשו בזה החשק והרצון יעשה המלכות . ואז השכינה תעלה לרצון לזעזעה להיות מטעמים לאבין כאשר אהב בדחילו ורחימו . ועוד תזכה ויתן לך כו' ועל פי הדין תזכה לרב טוב בשכר קיום המלכות הבורא צ"ה :

ביצורת תאכל במקום קדוש בהזר אוהל מועד יאכלוה . כגור מבוחר פני' לרמו ביצין ח"ע קודם פסח לקדם ולעבר ח"ע להיות כלי מוכשר שיבא לחובו המלה במקום קדוש ואז בחלר אוהל מועד יאכלוה . שיב' המקום שבווא עתה פה כמו חלר אוהל מועד . ח"ש בתרגום יונתן צפ' יתרו צפ' ואשא אחכס על כנפי נשרים . כי בשעה עשיית הקרבן פסח במגרים ה' העמוד עין נוסח אחת אל הר צבית לעשות שם הקרבן פסח ואח"כ ה' מחזירם למצרים ומשם יאלו למחרת הפסח . כמו כן עתה באכילת מאה כבוכה נכונה בקדושה ובטהרה ותקפל צחי' ארץ יבראל תחמו ומקומו קדוש צבחי' חלר אוהל מועד . ציה יש ליסב הססוק צפ' צה דכתיב והי' כי יצחק אל הארץ כו' ועבדת את העבודה הזאת בחודש הזה דומשתע כי כל המלות הטובות צפחה הם דוקא צביחה הארץ . חוה תחוב הלא המה מלות התלויים

בנוף וגם במדבר נלטו על קרבן פסח . וגם עשה
 בגלות נוסג מיוז אכילת מצה . אך לפי הג"ל
 ימחא . כי גם עשה יכול לבא לאותו בחי' ארץ
 ישראל במקום שהוא עומד עשה אם הוא אוכל
 בקדושה בהכנה הראוי' . ח"ש בעל הגדה בכל דור
 ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יא' ממאמר
 ממצרים . כי ענין וי"מ הוא כשהאדם יוא' ממאמר
 הלא ונכנס להקדושה להיות דבוק בהבורא ב"ה
 אשר הוא מלא כל הארץ כבודו לכן ממילא גם
 המקום הזה הוא במקום הקדוש . ח"ש ובמורא
 גדול זה גילוי שכינה . כאשר כבר בארנו מנדול
 קדושה לילה זאת אשר הש"י כביכול מחדק עם
 כאו"א מבני' כמ"ש בחזות הלילה אני יוא' בחוך
 מצרים . כי בכל הזאת לילה הש"י נכנס בג"ע
 להשתעשע עם עם הצדיקים כמ"ש בזה"ק בפ'
 והמלך שב מניחא הניתן אך בלילה זאת אינו
 נכנס לג"ע רק בחוך בני' העושים רצונו במצות
 הנהוגים בלילה זאת באכילת מצה וסיפור יציאת
 מצרים . וזהו שאמר ובמורא גדול זה גילוי שכינה :

האדם כוונתו לאוקמי שכינתא מעשרא .
 ומצפה ומיחל על הגאולה במהרה . ויזכה לאכול
 במקום קדוש בחצר אוהל מועד יאכלוה . ח"ש
 בזה"ק ויבואו חדאין בפורקא דמאריהון . שזהו
 עיקר השמחה שיהי' הגאולה במהרה יהי כבוד ד'
 לעולם ישמח ד' במעשיו :

עוד בד"א מצות האכל במקום קדוש בחיב בלשון
 נפעל . הענין בזה כבר בארנו כי כל המצות
 שהאדם עושה בכוונה למעט הוא מעורר דוגמתו
 להיות נעשה למעלה . ח"ש אשר קדשנו במצותיו .
 וזה האמור כאן שיהי' אכילת מצה בכוונה הראוי'
 לעשות הימוד למעלה שיהי' נאכל מצה הרוחני
 למעלה כמוה במקום קדוש כמוה ג"כ . והכן :

א"י מצות האכל במקום קדוש כו' . התורה
 מורה לנו דרך הישרה להכין את עצמו
 ערס יבא יום החג הקדוש לקיים מצות
 אכילת מצה יכין ח"ע בהשוכה שלימה על כל
 מעשיו הראשונים להתקדש ולהטהר כדי שיהי'
 כלי מוכשר ויהי' בקרבו קדוש להבנים המאכל של
 מצוה במקום קדוש ואז יזכה בשנה הבט"ל בחצר
 אוהל מועד יאכלוה בביאת הגואל ב"ב . וזה ענין
 חוספת שבת דכתי' והכינו את אשר יבאו . שיהי'
 כלי מוכשר לקבל קדושה שבה קודש הבא . ח"ש
 בפ' משכו וקחו לכם כו' ודרשו ר"ל משכו ידיכם
 מע"ג . ר"ל כל התאוות ומעשים זרים שעשה עד
 כה . וכן הוא בכל המצות ריקן לסיוח סור מרע
 ואח"כ ועשה טוב תחלה יסור מרע קודם שיטעם
 המצוה . וזהו וקחו לכם . שיהי' לכם ברשותם כי
 האדם בעודו משוקע ומלוכלך בחטא איז כל המצוה
 המה הולכים לסע"א ח"ז כמ"ש במ"א פדני מעושק
 אדם כו' כי נגזל ממנו כל השפעות ח"ו וזה קנה
 לעצמו קנה לו ד"ח לעצמו דייקא . כי האדם קונה
 את עצמו שיהיו כל המעש"ט שלו ולא ילעגו בס'
 זרים . ואז עי"ז ירדו כל ההשפעות רק לכני' .
 ח"ש הערוך לפי שלתן נגד זרורי כו' . וזה הזמן
 גורם בימי הרגון בחדש ניסן להתפלל ג"כ על
 הפרנסה כמ"ש במ"א מה שאמר רבא לתלמידיו
 לא תחזון קמחי לא ביומי ניסן ולא ביומי השרי
 כי היכי דלא לערדן במומיני כולא שחא . דלכאו'
 תמוה

א"י מצות האכל במקום קדוש . הנראה לרמו
 בזה גדול מעלות אכילת מצה שהוא דומה
 קנה לאכילת קדשים . כי הנה כל המצות הם
 נעשים בגופו של האדם מובחון . אך מצוה אכילת
 מצה ואכילת קדשים הם נכנסים בגופו של האדם
 בפנים לכן נקראו קרבנות שמקרבת את האדם
 ברפואת הנפש בפנימיות כמ"ש והקרב והכרעיים
 ירחץ במים . ח"ש ואכלו אותם אשר ספר בהם
 כי הם תועלת גדול לקדש את האדם בפנים כמ"ש
 וכל קרבי את שם קדשו כמ"ש חז"ל הסיקו בפנים
 כי נכנס בכל האיברים הפנימיים לקדש ולהטהר
 אוסם . וגם ענין אכילת מצה הוא נקרא בזה"ק
 מיכלא דאסותא . כי הוא רפואת הנפש בפנים
 והוא ג"כ תועלת לאדם ע"י שמכין ח"ע בהכנה
 דרכה בהשוכה ומעש"ט שיהי' הגוף טהור ומוכן
 להכניס הקדושה בחוכו ע"י אכילת מצה . ח"ש
 מצוה האכל במקום קדוש בהכנה הראוי' או בחצר
 אוהל מועד יאכלוה כמו אכילת קדשים בחצר
 אוהל מועד :

עוד י"ל מצוה האכל במקום קדוש כו' . שיהי'

המוה כי תלמידיו של רבא לא היו מעובדי אדמה להיות להם ערדות בחשדים הללו בעסקים הללו. אך הרמז כי ביומי ניסן וחשרי עת לעשות לבקש ג"כ על הפרנסה שלא יהי' להם ערדות כל השנה כי באמת היא צושה גדולה שיחי' להארס ערדות בזה ועל פת לחם יפסע גבר לבטל מחורה ועבודה:

וַנְחַזְזֹר לעניינו שיעקר היא ההכנה קודם פסח על המלות הנוכחים במג הקדוש. וזה הפי' יכול מראש חודש תלמוד לומר ביום ההוא. סי' שההכנה יכול להיות מראש חודש תלמוד לומר ביום ההוא. שילמוד את עצמו ביהי' יכול לומר ביום ההוא לספר יליאת מזרים וכל המלות הנוכחים בלילה זאת צריך הכנה על זה מר"ח כ"ל:

(בפ' צו) **וַיִּרְתֵּן** את הכל על כפי אהרן ועל כפי בניו ויקח אחסם חנופה לפני ד'. כבר מבואר במ"א כי היצת כל רומז לז"ע כמ"ש כי כל בשמים ובארץ. כ"ל עולה חמשים כמ"ש וחמשים עלו בניי ממזרים. ע"י בחי' יוסף שהוא הו' בחי' ז"ע כמ"ש ויקח משה את עלמות יוסף עמו. וז"ש ויכלכל יוסף. ב' פעמים כ"ל כמובא בזה"ק בשבת כל ברכאין דלעילא וחתא ביומא שביעאי תליין. לפי הידוע כי שבת הוא בחי' יוסף מבחי' בזה"ק על פסוק וזכרת כי ענד היית במזרים זה יוסף. כי השבת הוא תיקון למכירת יוסף בבחי' ז"ע. וכאשר יא' בחי' ז"ע לחירות או נשפטים כל העובות לבני' הן בזמלי דשמיא ובמילי דעלמא והם ברכאין דלעילא וברכאין דלחתא זה הענין לחם משנה ב"פ לחם עולה קנ"ו גימ' יוסף. וזה הרמז וקונה הכל. קנ"ו ה' הכל כל ה'. הן את הכ"ל ע"י בחי' ז"ע שטובה היחוד נשם הוי' ב"ה. ואלח"כ ברכת עדה לך וכו'. ומסיים על הארץ ועל המזון. ארץ רומז לשכינה הקדושה. אלה תולדות השמים והארץ בהבדלם באצבעה"ם. וד' ברך את אברהם בכל. לשון הברכה ונטיעה במדח כל בחי' ז"ע. כי כנודת החסד נברא העולם כמ"ש עולם חסד יבנה. וזהו בחי' רעווא דרעווין. כי בשבת במתנה אז עלה ברטון הטורא לברא את העולם בחסד ביום א' והרצון זה עצמו הוא חסד על מדה החסד וכו'.

וזהו חסן אמת ליעקב חסד לאברהם. כי יעקב הי' לו הכנה מאבותיו כמ"ש ויבקע עלי העולה אמותיו ויעקב כי המלאכי שרה בקשו על יצחק להזילו כדי שיוולד יעקב ממנו אבל לאברהם חביב לא הי' אביו נחכוון עליו להוליד לדיק כוס ולכן לא הי' בא רק מבחי' חסד:

וַנְחַזְזֹר לענינו. כי הנה כבר בארנו בענין מה שנקרא זה השבת שבת הגדול. רמז למדת החסד כמ"ש חסדך גדול עלי. וידוע כי מה הפסח רומז נגד אברהם חבינו ע"ה. לכן כאשר באו המלאכים אליו כתי' והשענו חתח העץ וכתיב וחקמה פח לחם וכו' ומלת אפה ויאכלו. כי במג הפסח סי'. וז"ש בשמ"ע האל הגדול הנצור והטורא. נגד האבות הקדושים הגדול נגד האלע"ה בחי' החסד. הנצור מדה פחד יצחק. והטורא נגד יעקב חבינו ע"ה שאמר מה טורא המקום הזה. וז"ש באלע"ה ואגדלה שמך וכו' ברכה. וכ"ל וירא ישראל את הו' הגדולה פי' שראו והבינו כי כל הנסים הללו באו להם מזד החסד של הש"י ולא מזד הגמול. כי הצדיקים אינם מבקשים רק מתנת חנם ולא מזד הדין כי מי יאמר זכיתי לבי. גם כי מזד הדין הוא דבר שיש לו קצבה לפי גמול ידיו כערך המלות אשר עשה. אבל מזד החסד הוא בחי' א"ס כמ"ש לא חכלא רחמיך ד'. ובענין קריעת ים סוף הוא בחי' יד הגדולה מזד החסד אשר עשה נוראות במזרים. אך במזרים כתיב ביד חוקה בבחי' מדה"ד. ולזה נקרא השבת קודם פסח שבת הגדול. לגדול בחי' החסד שמחשורר במג הבע"ל. וז"ש משכו וקחו לכם. ע"ד דא"י בנמ' משיכה קונה. רמז לבחי' ז"ע מש"ך י"ה. קונה קנ"ו ה' בחי' יוסף ז"ע. וכן במלואים כתיב שבעת ימים ימלא את ידכם להכנת ההשפעות החכדים שיוצרים ע"י אהרן ובניו הכהנים מבחי' החסד. וז"פ הפ' שהתחלנו. ויתן את הכל על כפי אהרן ועל כפי בניו. הכל הוא בחי' ז"ע אשר על ידיו יורדים כל ההשפעות והחכדים נהן זאת על כפיהם כמ"ש וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם. כאשר ידוהם הם לטורות השפע וברכה לטובה. וזה להניף אחסם חנופה לפני ד'. והבין:

שבעת

(פ' תצוה) שבעת ימים תמלא את ידס. יב להבין ענין המלוואים וציווי למטה

שימלא את ידס כי אין לזיבור . אך הגה הכהנים הם הכלים המשפיעים החסדים ועוזות על בני כשיאות ידיהם על העם כנודע . והוא בלשון משה למלא את ידס לזכרה כי הנה אשר להם יד בלא וא"ו הוא הסר אך במלא וה"ו הוא יו"ד ויוד רמז להכמה עלאה החכמה חס"י את בעלי' להפקות מעין הזכרה העליונה והוא בלשון משה למלא את ידס כי משה רמז בתפארת והוא וא"ו ויהי' יהוד צו"ג מלא זכרה ד' י"ס ודרו"ס ירבה והוא שנאמר וישא אהרן את ידיו אל העם ויזכרה את הפסוק שבעת ימים ימלא את ידס . דלכאורה קשה הלא זכרה כהנים עדיין לא נטווה עד אח"כ ומכו וישא אהרן את ידיו ויזכרה . אך זהו הענין הוא צפ"ע כי כאשר מלא משה את ידיו כ"ל . אז הוא בעצמו נעשה מלא על כל גדותיו ומעלמו נשא את ידיו ויזכרה כשיאות ידיו לבד ולא זכרה כהנים כי כאשר נתמלא הבאר רחובות ונעשה יהוד בכל העולמות ע"י הצדיק כל אשר יעשה מתברך גם ברחיית עיניו לטובה יחברו והוא עין טובה שחברו רז"ל ובמ"ש עיניך זכרות בהצפון . וכ"י עיני ד' אל צדיקים שהצדיקים יש להם כח להמשיך הזכרה בעיניהם :

והביתו כל צבור בארץ מארים מארס וכו' . הראשונים ז"ל אמרו ס"ת ארץ מארים" גימטרי ק"ל . כי כן תיקון הק"ל שיה' של אהר"י סי' בגלות מארים כנודע ולכן הוא הנקרא ערוות הארץ ויעקב צבואו למארים אמר בן ק"ל שנה חגי . ויוכד בת ק"ל שנה היתה בשנולד משה והוא הגואל את ישראל ותרם אותו כי טוב . וכן וקלקלה את מחשבתו רמז להי"ל ב' פעמים ק"ל וכן בלחם הקלק"ל צ"פ ק"ל וכו' שנאמר והביתו כל צבור בארץ מארים ר"ל תיקון ק"ל ה"ל למארים הראשון . אך בעוה"ר אחר כך עוד תפארת נ"ק בין העובדי כוכבים והוא התיקון באכילת מלח בזמן הזב"ש ומסל המלח אשר לפני ד' מס"ל גימ' ק"ל יהי' כנודע לפני ד' ויחקן הקדושה אל מקום עבוד וכו' מלח שמורה שמור ו"ה ז"ג לכל ינקו החינוכים ממנה . והבן :

(בפ' מצורע) זאת חורת גגע הארעה כו' . להורות ביום העמא וביום העבור . ובתפארת הפרשה . זאת חתיה חורת המצורע ביום עהרנו וכוונת אל הכהן . ופרש"י מלמד שאין מטהרין אותו בלילה . ה"ל לרמוז בזה עפ"י מ"ש במ"א על פסוק יגל לבי ביבועתך אשריה לך' כי גמל עלי . לרמוז על גודל מעלת הצדיקים אשר כל יבטח והפסח לרחות ביבועת ד' אשר יהי' לעתיד יכירו וידעו כו' . ח"ש יגל לבי ביבועתך כביכול . אשריה לך' כי גמל עלי . ועד"ז אני עותן שבח וכוה"י להבורא ב"ה אשר נתן לי לב עבוד כזה לשמוח ביבועתך כ"ל . לכן בכל עת עסקו בחורה ובמלות צריך להיות כוונתו בזה לחוקמי שכינתא מעשרה להיות שומר ומלפס ליבועת ד' ביום ההוא יהי' ד' אחד ושמו אחד . ח"פ ביום העמא וביום העבור . כי בזמן הגלות חזו חבובים כטמאים כי טיקר הטהרה יהי' לעתיד צ"מ"ש ר' עקיבא אשריכם ישראל כו' לפני מי אחס מטהרין ומי מטהר אתכם חבובים שבטמים . וזה הרמז בדברי רש"י מלמד שאין מטהרין אותו בלילה . כי בגלות דומה ללילה כמ"ש שומר מה מלילה . אך גם עתה בזמן הגלות צריך להיות כוונתו להביא השמחה להבורא ב"ה במה שיבי' לע"ל . ח"פ ויהי ערב ויהי בקר יום אחד . הערב הוא זמן הגלות יהי' מפסח על הצדק זמן

ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו כו' . יג"ד מה שכנו הקרוב אל ביתו דייקה . אך הרמז בזה ע"ד שאמרו ז"ל כי מלוח הכילת פסח הוא על השבוע . ר"ל ע"י מלוח הכילת פסח נמשך כל השפעות טובות וטובע בעולם כי באמת כל הכילת פסח הוא כוית . והוא הרמז במחזור היונה יהיו מזונתי מרורים כוית ומאורים בידך ר"ל מרורים כוית הוא כוית פסח שנאמר על מלוח ומרורים יאכלוהו וממנו יומשך מזונות לעולם מהאכל יא' מאכל . וכו' ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו [שהפי' הוא הצריך להתפלל גם על שכנו שיבי' לו כל טוב כי מטבע העולם שרוב המהלוקת הוא בין השכנים . ולזה רמזה החורה הצריך להיות אחדות והאבה חבירים להתפלל כל אחד עבור חבירו גם על שכנו שיבי' לו פרנסה וכל טוב ככלל אחת"ן אחן :

זין הגולה יום אחד וזו עיקר סיחוד . ח"פ זאת
 חב' חורה המלועז . זאת רומז לשכינה הקדושה
 כמ"ש זאת היתה לי כי פקודך נלרתי . פי' ע"י
 עשיית התו"מ ה' כונתי לאוקמי שכינתי מעפרא
 ביום עהרתו . מה שיהי' לע"ל שהקב"ה יטהר את
 ישראל . ע"י והובא אל הכסן . פי' תורתו יעלה
 לראון לפני הכורא ב"ה :

יכול זר"ח תלמוד לומר ביום ההוא . הגררה
 לרמוז בזה מוסר השכל לכל איש יורא
 וחרד לדבר ד' שיהי' לו הכנה בעו"ל שיזכה לומר
 לע"ל לפני הש"י שירות ותשבחות כמו כל הלדיקים
 היושבים בג"ע המהללים ומשבחים לפניו ית"ש
 בשירות ותשבחות תמיד . ח"פ יכול זר"ח תלמוד
 לומר ביום ההוא . כמ"ש ביום ההוא יהי' ד' אחד
 ושמו אחד :

בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה שיש מאה
 ומרור מונחים לפניך . הרמז . בזה לכל
 יתעלל האדם בעבודת הש"י מלפכות תשובה בלימה
 ואל ישט לבו לדברי הילר באמרו כי עוד חזון
 למועד ועתה יתן להרבות הון להמליא מון וערף
 לביתו ומד' שכות לבו וגם כי יתקין לא יסור מני
 דרכו עד בא עת תליפו ואלו המחים חפשי ויהי'
 לוועק במר נפש על מה שעבר . וזה הרמז בדברי
 בעל הגדה . בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה שיש
 מאה ומרור מונחים לפניך . בעודו בחיים חיותו
 שהאדם בעל בחירה . מאה רומז ליצר טוב . מרו"ר
 גימ' מו"ח הוא היל"ר כמ"ש ראה נחתי לפניך
 היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע
 וכו' ובחרת בחיים כו' כל זמן שהאדם הוא בעל
 בחירה עוד ידיו להטיב פרי מעליו :

ועברת את העבודה הזאת בחודש הזה . זאת
 היא השכינה הקדושה . ואריך להיות
 כל עבודת האדם בחודש הזה לאוקמי שכינתא
 מעפרא שנקראת זאת :

החג הזה נקרא פסח . מלשון דלוג ופסחה שהקב"ה
 מעביר על מדותיו ואינו מסתכל על כבוד
 הפשעים ומעללים רעים של בני ישראל ומעביר
 עיניו מראות ברע כדי לקבל מעשיהם

בראון ולעורר הרחמים והחיים :

מעמה

כי עוב סחרה לא יכבה בלילה נרה .
 הכל לרמוז בזה גדול חסדו ועונו ית"ש
 כי לא חתנו ולא כלו רחמינו בכל דור ודור לפי
 ערכו . אף כי לא הגיעו למעשה אבותינו הקדושים
 לא עוב חסדו ורחמיו ומקבל מעשיו בראון . וזה
 הענין שמינו בנת' עמו ומצו . ועמו ולא
 ממשו . עטס בעיקר דאורייתא . לרמוז בזה כי
 הדורות הראשונים ה' אדקתס יכר לעין ובזמנא
 [לעבוד הש"י במחשבה ובלב עסור בהתפעלות
 הגשמיות כמב' בש"ע ח"ה והס' נתנו בשכינה
 הקדושה עטס ומחש' אך בזמן הגלות שחתמעו
 הדורות ואין בנו רק עטס לבד ודומה לזה עמו
 ולא מחשו עכ"ל השכינה הוא בחוכנו להאיר אותנו
 להעלות למעלה לראון כל מעשיו . ח"ש עעמה כי
 עוב סחרה לא יכבה בלילה נרה גם בזמן הגלות
 שדמם ללילה כמ"ש שומר מה מלילה . ומסתפקת
 בזה צבתי' עעמה בעלמא . בזה טבל לרמוז מה
 שגרו חב"ל הוא כחך בפסח במשהו מה שלא מצינו
 כזה בכל האיסורים שצוהו בכל השבוע כדי
 לעורר בזה החסדים הגדולים בנג הפסח שהוא
 כנגד אברהם הוא כנגד מרת החסד
 כמ"ש חסדך גדול עלי וכן בשבוע חדות לך ד'
 הגדולה הוא כנגד מרת החסד וכו' . וכדי לעורר
 חסד הגדול גורו בזה איסור משהו . כדי לעורר
 מדה טובה מרובה במדת החסד על כו"ה מבי"ו
 אשר אם נשאר בו עוד עכ"פ מדה טובה במשהו
 בעלמא וגם עטס חין בו עכ"ל לא ירח ממנו נדה
 להוציאו ממסגר נפשו להאיר אותו מתוך החשכה
 ולהשפיע עליו חסדו הגדול . וזהו מדת אברהם
 אבינו עליו השלום שהתפלל על סדום חולי ומלאו
 שם עשרה . והקב"ה השיבו אם אמלא בסדום כו'
 כי בסדום אפי' משהו לא ה' בהם . אבל אהמו
 בני' גם השפל והנכזה שבבני' היינו באפשרי שלא
 תקבל השכינה ממנו כ"ר בעבודתו עכ"פ במשהו .
 לכן יש בנו כה לעורר החסדים אשר יאירו
 ויתגללו בנג הפסח . וזהו נקרא שנת הגדול .
 לגדול החסדים אשר יבואו לבני' כמב' בת"א .
 ובפרט בשנה הזאת אשר השנת הבני' יהי' יום
 ח' לפסח . ח"ש בנת' אלמלא שמרו ישראל ב'
 שנתות מיד היו נגאלים רמו לב' שנתות כג"ל .
 ח"ש

בחי' משרע"ה מסיק רמון לעולם על ישראל שהוא נקרא בעלה דמטרוניחה וע"ז נאמר יחזק לה בעלה וביסודא דילה וכו'. והוא שנאמר ויהי אם שמוע תשמעו אל מלותי ונחתי מער ארצכם שמדבר על בחי' עצמו כי הוא יתן כי ע"י משכ יורד הכל . וכן בחי' משה הוא בכל לדיק שבדור כמדוע להשפיע לבני דורו כ"ע ואז הנקרא גדול הדור שהחסדים עוברים ע"י שנקראים גדולה כמדוע . וזהו שבת הגדול שכל לדיק נקרא שבת כמדוע ונקרא גדול ואז שבת הגדול :

ח"ש ג"כ רשנ"ג שואלין ודורשין בהלכות פסח ב' שנחמה . רמז לשבת שלפני הפסח ושבת של חג הפסח שיהי' חסד העלוין גובר לקרב גאולתנו ופדות נפשנו . והעיקר הוא הכנה שיהי' כא"ח וזכה לזה לעולם הקדושה שמחשורר באותו הלילה באמירת ההגדה . וז"ש מעשה בר"א ור"ע ור"ע כו' שהיו מספרים ביציאת מצרים כל אותה הלילה כל רומז למדת היסוד . ואותה באות ה' . הוא היחוד למעלה ב'ה' האחרונה . כי הלילה נחלק לב' חלקים . החזי ראשון נקרא ליל ואז היחוד איננו בשלימות . אך בחזי האחרונה כאשר נחוסף בה ה"ס ונקראת לילה אז הוא היחוד בשלימות . והשכמים הגדולים הללו עשו היחוד בלילה הואת כמו שנעשה בק"ש של שמריה כי בחי' כל דבר ודבר לפי זמנו . בלילה היא בבחי' אחרת לפי ערך בחי' מדרגת היום אך הלילה זאת כיום יחיד ועלחה על כלם . ח"פ עד שבאו תלמידים ואמרו להם רבותינו הגיע זמן ק"ש של שמריה . כי החכמים הללו באו למדרגה גדולה מה שיהי' לע"ל רומז לק"ש ש"ש . וזה עד שבאו תלמידים היינו לימוד למדרגה גדולה כזו כמו ק"ש של שמריה :

בפ' צו וירין עליו את האפוד ויחגור אותו בחשב האפוד וכו' ויש עליו את החושן . הנ"ל לבאר ברמז אפוד עולה ל"א גימ' הוי' אדני . ר"ח פותח את ידיך עולה ג"כ ל"א . וזה ויחגור אותו בחשב האפוד . שיהי' היחוד לעתיד ב"פ י"ה כמ"ס ביום הוא יהי' כו' ויש עליו את החשן . חשן גימ' משי"ח . ויתן אל החשן את האורים ואת החומים הוא השם הוי' ב"ה שיהי' מונח בחובו . וז"ש בעל הגדה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות רמז לימי הגלות עד שדרשה בן זומא כו' והכמים אומרים כל ימי חיך להביא לימות המשיח . פי' שיהי' במחשבתו כל ימיו להביא לימות המשיח כנ"ל :

קבוני ויאשרו בעלה ויהללה . יש לדרקק מה שמקדים הבנים קודם אביהם הלא הבעל הוא קודם . אך הרמז לשכינה הקדושה שנקראת אשה וכנסת ישראל נקראים בנים . וזה שאמרה רחל ליעקב ככה לי בנים . רחל רמז לשכינה אמרה ככה לי בנים הם כנ"י זמיתו אחי . כי אף שכביכול הקב"ה יודע בעצמו מעלת השכינה הקדושה . אעפ"כ עיקר רצונו יח"ש שיהי' אחרותא דלתתא מבני' שהם הבנים . והמה יאשרוה ואח"כ בעלה ויהללה והבן :

פסח . יסוד עולה גימ' פ' . ס"ח גימ' חיים . עפ"י הידוע לי"ח רמז לבחי' יסוד לדיק חיים . ר"ת הוי' יסוד מלכות . ח"ש כי באור פניך נחת לנו חורת חיים ואהבת חסד . ע"י שמירת הברית יכול לעשות היחוד הנ"ל כמ"ס ואהבת את ד' אלהיך וכו' לאהבה את ד' אלהיך . הוא היחוד בשם הוי' ב"ה . ועי"ז הוא ממשיך החסדים וזה הענין פסח . הלדיק ע"י שמירתו הכרי"ק נקרא אור פניך כמ"ס צוה"ק פ' בשלח דף י"ט ע"ב . הוא ממשיך החיים והחסד לבני' :

כל הדבר הגדול יציאו אליך . הנ"ל כי ענין גדול הוא רמז לבחי' החסד כמ"ס הגדול הגבור והגורא שהוא מנ"ת . וע"ז נקרא א"ח האדם הגדול בענקים שהוא בחי' חסדך גדול עלי . וזהו הפי' כל הדבר הגדול יציאו אל משה שכל החסדים באים ע"י משה רבינו ע"ה לבני' כמ"ס ויקח משה את עצמות יוסף עמו עלמיות יסוד כי השבע השביע את בני' לשון שביעה להשפיע לבני' כ"ט חכו הוא לעולם כי

והבר הביא גם הוא מבכורות לאט וכו' . ואי' במד"ר כי קרבנו של הכל הוי' בליל פסח לכן אח"כ נאטנו בני' המצוה הזאת בלילה זו כמ"ס משבו וקחו לכם לזן ודרשו רז"ל משבו ידיכם מעבודת כוכבים וכו' . לפי הידוע לי"ח כי קרבן

רק במים לכד פסח נגד בחי' חסד ח"ש ומפסח
אובל מועד לא חלאו וכו' ושמרתם וכו' היינו
שמירת החסדים לבני' כנ"ל :

בב' שנה אלו עוברין בפסח כוחה הכבלי וכו' .
במשנה האתם ים לרמו כל הארבע
גליות ימ"ש יתום המצרי רמו לגלות מצרים .
כוחה הכבלי רמו לגלות כבל וכו' . כי כח לילה
הואת לשורר רחמים מזה כל יתחת מצרים להיות
עוברים מעלינו בפסח כל הד' גליות ולהצמיח לנו
יבועה בקרוב :

פסחים דף פ"ו . כיוצא דפסחא ומקרי הלילא
פקעי חניגרא מאי לאו דלכלי באיגרא
ואמרו באיגרא לא דלכלי בארעה ואמרו באיגרא .
ופרש"י לקול המולת הסמון הסלל דומין כאלו הנגין
מתבקעים כו' . יש לרמו בדברים הללו גודל
ההתלבבות שחי' להם שבטע חניגרא הסלל . כמ"ס
דפרש"י דומה כאלו בקעו כל האיגרות . ח"ש
בגמ' דלכלי בארעה למטה ואמרו הסלל כגודל
ההתלבבות ובקעו כל הרקיעים . וזה שמגניבים
הקטרה . פי' מגניבים להטות חילוחם למעלה
לראן לפני' אביו שבשמים :

בב' שנה פ' ערבי פסחים . ואפילו עני שבישראל
לא יאכל עד שיסב . ולא יפתחו לו
מארבע כוסות . יש לדקדק בלשון המשנה למס
ואמר בלשון נסתר ולא יפתחו לו ולא נאמר אפילו
עני שבישראל לא יפתח מד' כוסות . ורש"י פירש
דקאי על גבאי דקרא המפרנסי' את העניים . אך
הנה כל סדר הפרק הזה מדבר בלשון הזה ממנו לו
כוס ראשון . וכן הביאו לפניו מזה כו' . וכן במקדש
מביאים לפניו גופו של פסח . הנה כל סדר
המשניות האלו מדברים בלשון נסתר כו' ומי הם
המביאים והמוגין ולמה תקנו בלשון הזה . אכן
הנה יש לרמו בדברים הללו כי זכו מוסב על ענין
הלילה הזה של פסח אשר כל המצות והסדר
וארבע כוסות ואחילת פסח מזה ומרור כולם עולים
לגבוה . וכל עריכת השלחן והמונותיו כולו עולה
בגופו לגבוה וזה השלחן אשר לפני ד' וכמו שמבאר
עד"י במ"ק פ' פקודי דף ר"ב ע"ב אלל השלמות
של שנת כי מקום יש בהיכלות העליונים כד פ"ל
שכחא

קרנן שסח הוא החייון לפסח חד"ר . ח"ש ליל
במורים הוא לד' שהקב"ה מצפה על גחולת ישראל
להיות החייון בקומת חד"ר כמ"ס יאל אדם
לפעלו ולעבודתו עדי ערב כמבואר במ"א . וזה
הרמו בגמ' פסחים דף ו' ע"ב הם דעתו לחזור
אפי' מר"ה ומי לרמו בזה שהקב"ה עומד ומצפה
על הלילה האתם שיהי' לכא"ה מבג"י הכבוד
השובה ואלו יגמור בעדס לטובה כל מה שבעשה
בר"ה עד חג הפסח יהי' עלי' לכל הח"מ . כי זהו
ענין יתחת מצרים גחולת הפסח כמ"ס פדני משושק
אדם . כי גם המצות ויאלים לחירות והכל נגמר
בחג הפסח . וזוהי ים ליטב הפגותא בגמ' חד
אמר בתפרי עברא העולם וח"א בנימן נברא . ור
אמר חדא ומא"ה ולא פליגי . כי תפרי הוא בחי'
הריון שעלה ברמוו נברא העולם . וזוהי הוא בחי'
לידה כמ"ס ביצהק כי בר"ה נקדשה שרה ובפסח
טולד יצחק . כן ג"כ כל פעולת בר"ה נגמר בפסח
כי אז נגלה כבוד ד' וראוי כל בשר כי הכורא ב"ה
משדד המערכת להוציא בני' מבור הבדל . וכל
הם שבע"ה בר"ה נגמר בפסח . כמ"ס לעיל אס
דעתו לחזור מר"ה ומי יתפק הכל לטובה על ידי
התשובה והכן :

פסחים דף מ"ב . אמר ר' יהודה אשה לא
תלוס אלא במים שלנו דרש ר' מחנה
בפסוניה למחר אייתו כולי עלמא חבביכו כו' .
להבין הענין הזה . נקדים הפסוקים בפ' זו ומפסח
אובל מועד לא חלאו שבטע ימים כו' ושמרתם את
השמרת ד' כו' . להבין ענין השמירה במשכן לאחו
טרך הלא גנבים לא היו שם . אכן ידוע שהכהנים
הם המה האיגרות השפע להריק ברכה מעולם
העליון למטה לכן היו לריקין סימור על דבר זה
שלא ילכו ההשפעות חוזה רק לורע ישראל . וזהו
בהי' ומעלות האי"ע אשר מדתו מרת החסד להשפיע
למקום הראוי לו . וידוע כי המים דומים לחסד
וזה הרמו בגמ' אשה לא תלוס אלא במים שלנו .
פי' החסדים וההשפעות שלנו שאנו יודעים איך
להמשיך אותם לכל יבשו בהם זרים . ולואת אייתו
כולא עלמא חבביכו . וכנים היו בדבר זה לקבל
ממנו השפע . וגם בהמצות מהראוי למשך
ולהשפיע בהם מזה החסד לכן איך לשין במי פירות
במ

בג"י יהיו ראויים לנאולה איש לא נעדר :

ליר שמורים הוא לד' . פי' הילולא הזאת יש בה כח לתת שמירה על כל לילות מכל השנה . וזה לשון רבי' שמורים . קאי על כל הלילות : **בפ'** בא **ויקרא** משה לזקני ישראל וכו' משכו וקחו לכם לאן וכו' . נקדים מ"ש בפ' משפטים ואל הזקנים אמר שבו לנו בזה עד אשר נשוב אליכם . עפ"י הידוע שיש כמה מיני חסדים בונים נבונים זה מזה . יש מדת החסד בספירת מלכות הנקרא חסדי דוד הנאמנים ועוד למעלה מזה מדת החסד הנח' עתיקה קדישא כ"ג אי' חסדיך הראשונים דיקנה קדישא זקן מלא רחמים כ"ח . וזהו כהן גדול נוטל חלק בראש רמז על החסדים הראשונים לפי הידוע שהכהנים הם ממדת החסד והכס"ג הוא ממדת חסד שלמעלה הנח' חסדים ראשונים . ח"ש אשר נבצעת לאבותינו מימי קדם כי האמנם אשר אברהם אבינו ע"ה הי' מדת החסד לא הי' שבע מזה עד שהתעורר החסדים הראשונים מימי קדם . וזה הרמז בפ' ה"ל . ואל הזקנים אמר הוא עולם הזקנה מלא רחמים . שבו לנו בזה . להמשיך הנח' זאת לעו"ה בעודו בחיים היותו . עד אשר נשוב אליכם . כאשר יבא עת פקודתו והרזה נשוב למקומו . וזה ג"כ הרמז כאן ויקרא משה לזקני ישראל . פי' שהמשיך החסדים הראשונים הנקראו זקני ישראל . משכו פי' הוסיף משכו מעלמא עלאה עד עלמא תתאה . מעולם הזקנה עד עולם התחונן :

משכו וקחו לכם לאן למשפחותיכם פרש"י מי שיש לו יקה משלו ואם לא יקה מן השוק . והדבר תמוס מי לא ידע כמו אלה שאם אין לו צריך לקנות מהשוק . אכן הדבר יבואר עפ"י הידוע שכלי נקראים לא"ן קדישים . ז"א הוא היחוד הוי' אדני' גימ' אמן ל' הוא רומז לחמשים שערי צינה . וזהו לאן פי' משכו מעולם הזקנה ג"ר לעולם העשי' . ומי שהוא במדרגה העליונה אינו צריך רק משיכה בעלמא כמו בדבר שהוא שלו . אך מי שאינו במדרגה זו צריך ליקח מן השוק לשון קיחה . ויקח ראוי מבעלי מו"מ שהם משכתימים ומעריבים במתק וממכר ואובד כסף לא ישבע כסף

שבתא מתדרין כל פחורי דבני עלמא כו' וההוא חיזתא עילאה כו' ועאל בהסווא אחר וחמא כל אינון פחורי ואשגה בכל פחורא ופחורא ודין מעניי לי' כו' ע"כ . הנה זה המעלה העליונה יש לסדר השלחן והמנוחה בלילה זו שכל השלחן גופו הוא נחסדר למעלה לפני ד' ית' . וזהו לשון המשנה הביאו לפניו מחנין לו וכדומה . לפניו הוא לפני ד' שג"י מביאים לפניו סדר מנוחה הלילה בשעה הזאת וישראל הם המביאין והמחנין לפני השלחן הקב"ה וזהו לפניו כח"ש ואמר לפניו סירה חדשה . וזהו הוא לשון המשנה ובמקדש היו מביאין לפניו גופו של פסח . מרו לשון גופו של פסח . אך הנה שאר המנוחה ומעש"ע של בג"י הנה אך הרוחניות שלהם וכונתם עולה למעלה לפני הבר' . אבל כאן היו מביאים לפניו גופו של פסח כולו למעלה כי פסח הוא לד' וכן כל סדר השלחן ואכילת מנחה הנה המנה הקדושה טולה לפני ד' כול' . וזהו שאמרו ואפילו עני שבישראל לא יפחחו לו מלמעלה להשפיע לו הטובות והישועות של גאולת ד' טוסות חבו ואפילו מן התמחוי" כי כל ההשפעות באים ע"י בחי' יסוד עלאה וזהו הנקרא גבאי לזקנה האמיתי וע"ד פרש"י ז"ל . התמחוי רמז ח"ס ח"י ו"ה בחי' ת"ס ח"י מפורש בזה"ק כמה פעמים וזה התמחוי אוחיות ו"ה עמסה שהוא בחי' זו"ג להשפיע כל טוב למטה כו' והבן :

ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו . כ"ל עפ"י מ"ש בפ' בשרו מיום אל יום יבועתו . דאיתא בזה"ק אמר ר' שמעון ווי דגלותא אחמשך כל כך . והנה עתה זה קרוב י"ה מלוח שנה שעברו מימי הגלות המר הזה ואנו מלפני עי"ז ליבועה רוחניות שיהי' בקרוב כי כל מה שעברו הימים ממילא אנו קרובים להגאולה רוחניות וזה בשרו מיום אל יום יבועתו כי זה יהי' לנו ליבועה . וזה ג"כ פי' הפ' ולקח הוא ושכנו . הוא רמז לעולם הנשאר שכולו רחמים וחסדים . ושכנו רמז לשכינה הקדושה . שכניכול הקב"ה יקה השכינה מהגלות . הקרוב אל ביתו . כי אלל הקב"ה הוא קרוב ומוקן חמוד לשוב לביתו . אך עודנו עומד ומלפני שיהיו כל ישראל ראויים יחד לגאולה שלימה . וזה במכתב נפשות . כל נפשות

רמזי הגדה של פסח

כסף הגם כי הכל הכל ומכ"ש בעניני העבדות הבורא שצריך לזרז ולהשכים לעמוד על משמרתו יומם ולילה . וזהו מזכיר הכתוב לכל יפול בדעתו להתיאש בעבודתו מהמת שרואה שהיה"ר מתגבר כנגדו ומסיתו להדירו ח"ו כי בכוחו להפוך הכל לטובה ודבר זה יקח ראי' מאותו ההשקות שיש לו בעניני עוה"ז ובאותו ההשק ישנה המלוח בשמחה ועוב לבב . וכאשר יגיע חור וחמן מלוח אכילת מלח וכדומה ישמח ויגל כמולא שלל רב . וזה י"ל פי' המשנה רש"י אומר הארי אינו אלה שרף . הארי אוחיות הילך אינו אלה שרף . פי' שהוא נכרא לזה הענין כנ"ל להציא התלהבות בלבו של אדם להיות צוער בקרבן כהש לוכד אש יוכה לעשות אינו מלוח מן המלוח ואל יתעלל ויתעלבל אל לבו ח"ו כי זהו עולת הילך להפילו ברכה רק יחזק ויחלמן לעשות המלוח בשמחה והרחבה בלב ונפש חפילה אכ"ר :

ה'שנה הכה לבנה הבאה בחרעה דישראל .

השנה עבדי לבנה הבאה בני חורין . הגדלה לפדע כפל הלשון חוב . דהנה עתה צומן הגנות צעור"ר אנהנו נחשבים בבחי' עבדים למקום ב"ה כי אין לנו התגלות אור הבהת הב"י על עמו שימשוך לבנינו אליו לעבדו מחוך חבבה והשוקה הראוי' בעריבות נשימות עבדות הב"י לנפקה בו רק כל עלמיו נחשבים עפ"י הרוב בבחי' עבד הטועל פרס מרבו . וע"ז כבר הזכיר הגדה אל חסיו בעבדים המבאשים את הרב ע"מ לקבל פרס חבל לעתיד לבא כאשר יתגלה מדרה כבוד חלכותו וראו כל בשר יהדיו כי פי' ד' דבר . הו' עבדנו בבחי' בן ואז נה" נקראים בניו למקום . וכמוכח צוה"ק הספרים בין עבד לבן . ובכן הוא מחבר לעשות רצון אביו מאהבת חוק הטבעי לא בעבור שום חשלות גמול או מיראה רק כי בן הטבע להיות בן נמשך אחר אביו ובמעלה שהוא נקרא בן חורין :

והנה טוב מחד זה מה"מ . הגדלה לרמו בזה

מדת השפקות ולא יחי' רודף אחר התענוגים אשר יערב לחבו שאם הוא מעמיק להיות חשוב בעניני מחד תענוגי עוה"ז הוא המה"מ . רק יסתפק במיעוט וחסרוב לנפש :

א"י השנה עבדי לבנה הבאה בני חורין . דהנה

באשר צעור"ר היל"ר מובל על האדם הנה נעשה עבד לו וסר לחשיבותו בכל אשר ישמע חלילה וחו' נקרא בה' עבדים לעבדים . והמורה אחרת כי עבדי הם ולא עבדים לעבדים אבל העוסק בחורה לשמה הוא הנקרא בן חורין כמאמרם ז"ל אין לך בן חורין אלה חי בטובק בחורה . זה שאלו מבקשים לשנה הבאה נה" בני חורין כמו צבעת מתן תורה במעלה העליונה . כמ"ש רז"ל תרות על העומות . אל תקרי תרות אלה תרות על העומות :

משכו וקחו לכם כו' . פרש"י משכו ידיכם

מעבודת כוכבים וקחו לכם . דהנה אמנם בן חלה צריך האדם להיות סור מרע ולמשוך ידיו מדברים האסורים עי"כ ישוב להיות במעלות ועשה טוב . כי כאשר יגיל האדם ח"ע להיות סור מרע חלה לבלתי יתור אחרי מחשבות לבו אזי יהי' לבו ברשותו אל כל אשר יחפך . ועי"כ ישוב להיות תמיד במעלות ועשה טוב . ח"כ חכ"ל קנה לו שם טוב קנה לעלמו קנה לו דברי תורה כו' . ר"ל אם היות כי קנה שם טוב השיקר להיות קנה לעלמו העלמויות שלו ביה"ל לבו ברשותו כדרך הדיקים שלבם ברשותם . וחו' משכו ידיכם יע"ג היינו לפרוש מכל החלואות כו' . וקחו לכם פי' את עלמכם ביה"ל לבבכם ברשותכם כנ"ל . וחו' ר"ח משכו"ו מ"טה "שלחן "כסא "זמורה . לפרוש מכל אלה רק ליקח רצון של מלוח כנ"ל :

במשנה מוצין לו כוס בני וכאן הבן שואל

לאביו וכו' . הרמז כי בלילה הזה הגה הוא בחי' גדלות בני הוא בבחי' האלה מאב"ה לבין ואח"כ היה החרת בעיני' כנ"ל ביל"ה . ובכן :

וכאן הבן שואל מה נשתנה . צריך להסתכן

בזה מפני יום דוקא בייטו"ז צריך האלה הבן

הבן ולא קן בכל המלות זמירות כגון חקיעת שופר וטעילת לולב יהי' ג"כ לררך הבן לשחול מה נשתנה .
 אכן יבואר עפ"י הידוע ל"ח שהקדמונים רמזו בזה אודות עמוקים . כאן עולה גימ' ע"ב עם הכולל .
 ובס ע"ב הוא עולה האלילות ב"ן הוא עולם העשי' .
 וזה הפי' במה שאמר חז"ל אשבי מי שבא לבאן ותלמודו בידו . הלשון תלמודו בידו אינו מובן משמע שילך לפני חכם לעמוד על הבחינה מה שלמד משורו . אכן מבוחר ע"פ מ"ש לא המדרש העיקר אלא המעשה פי' שיביא את לימודו לעולם העשי' . וזהו אשבי מי שבא לבאן הוא מדה החסד ומביאו לעולם העשי' וזה ג"כ פי' גמ' וכאן הבן שואל . קן הוא עולם העשי' ולררך להמשיך החסדים מבס ע"ב עולם האלילות . וזה שמסיים עבדים היינו כו' להמשיך החסדים שהיו אז שהיו ג"כ עמה . אמן :

גדולים קדושי עליון בעלי רוח הקודש אך יאמרו דברים הללו ליעך את דוד המלך בדברים מכושרים מתאוות עושי' כאלו . אכן לפי הדברים האלו מובן שפיר . כי דוד המלך ע"ה לעת זקנתו בעל ממנו כל התאוות כמ"ש ויבסוכו בנגדים ולא יחס לו . לשון בנדות ולא יחס לו שלא הי' לו שום המימות מיא"ר לכן הי' מוכן ללכת אל מקום מנוחתו להסתלק מעו"ז . ולאחזת היו עבדיו מבקשים תחבולה להחזיקו עוד להיות נשאר בעו"ז בחיים . והיו מחיטטים בזה לבקש בחולה נערה וזכאי לו סוכנת ואעפ"כ יבטב את יצרו כדי שיבי' לו עוד תלמחת היצר כי זהו לעונת האדם בעו"ז כג"ל . ובה יש לפרש כי רגע באפס חיים ברגעו . התאוות היצר והרון אפס מביא את האדם לחיות עוד . כמ"ש חיים ברגעו של הקב"ה להיות לו חיות בעו"ז . וזה מ"ש חז"ל הצדיקים מבקשים לישב בשלה בעו"ז בלי שום תלמחת היצר . אמר להם הקב"ה לא דיון לצדיקים מה שמתוקן להם לעו"ב אלא שהם מבקשים לישב בשלה בעו"ז . פי' אך יעלה על הדעת לישב בשלה בעו"ז בלי תלמחת היצר הלא כל חיותו הוא רק עבור זה להיות כובש היצר ולעשות רצון הבורא ב"ה ועיקר קבלת מלכותו מצד"א קבוצי חומר בעולם בחיים חיות :

והגדת לבקך ביום ההוא וכו' והי' כי ישאלך בקך מחר לאמר מה העבודה הזאת לכם וכו' בעבור זה עשה ד' לי בלאתי ממצרים . ים לדקדק בלשון בלאתי שכוף לבין סוס . גם מפני מה כל מלות הגדה בלילה הזאת היא דוקא ע"י שאלת הבן . להבין כל זה יש לרמוז בזה על תלמחת היצר אשר האדם רואה כי בכל יום מסיתו ומדיחו מן הדרך ואין לו מנוחה ממנו אפי' רגע אחת . לא יפול לב האדם ויתענג ויקשה לשחול מה העבודה הזאת בכל ימי חיי להיות לי תלמחת הזאת יומם ולילה לא ינוה ולא יסקע . ותאמת אליו תשים על לבך כי כל זה הוא לעונת האדם בעו"ז כל עוד נשמתו בקרבו לא יהי' לו מנוחה מיא"ר כי לולי זאת לא הי' לו עוד בעו"ז מה לעשות ולא הי' לו עוד חיות כלל בעו"ז והי' לררך להפדר מעו"ז ללכת אל מקום מנוחתו בעו"ב . וזה בעבור זה עשה ד' לי בלאתי ממצרים . כי קן הי' עיקר תכלית כוונת הבריאה ללחוש את תלמחת היצר כל ימי חייו שלא יבצע לקול מסיתו ומדיחו להפילו ברשת . וזהו ענין יציאת מצרים תלמחת היצר . ובהו יובן הפסוקים (במלכים א') . ויאמרו לו עבדיו יבקשו לאדוני המלך נערה בחולה ועמדה לפני המלך ותהי לו סוכנת כו' . כי הנה בדבר תמוה מאד הלא עבדי דוד היו חששים

א"י והגדת לבקך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ד' לי בלאתי ממצרים . הנה כבר בארנו בפנים בפ' ראש קרה ד' בשם בלאל כו' כי הנה יש גשים רבוא תוהיות . לתורכ נגד גשים רבוא נשמות מבג"י . וכ"א יב לו אחייה בתורה לפי ערכו . אך הצדיקים הגדולים הקדושים יב להם תחיה באותיות השם הוי' ב"ה ובשאר שמות הקדושים שאינם נחמקים . לכן לא יאונה לצדיק כל חון להיות נשמר מכל רע כיון שבמות שאינן נחמקים . וז"ש כאן והגדת לבקך כו' בעבור זה עשה ד' לי פי' כל עיקר העשי' שיבי' ד' לי . שיבי' שם הוי' שורה עלינו . ע"י בלאתי ממצרים . כי בלילה הזאת אור הקדושה שולט בכל לבנות מבג"י . וז"ש וראו כל עמי הארץ כי בש ד' תקרה עליך . וכמו לחאכס מארץ מצרים תרחנו נפלאות :

א"י והגדת לבקך ביום ההוא כו' . גמ' פסחים

כגז דור ודור מתנוסס ממנו בזמן הסוף נסים הרבה לישראל כמו שאמרנו בייסן נגאלו בייסן עתידין ליגאל . וזכו נחת לירחאך גם להתנוסס וזכה בכסוב זכר עשה לפלאותיו לשון השפעה להלמיה מהם עוד לפלאות הרבה . וזכו שנאמר ויהי שעתה לחבתינו ולנו . ר"ל כגם של י"מ עומד גם לנו כבכל דור ודור עומדים עלינו לבלותנו וקב"כ מילנו מידם בימים ההם בזמן הזה ע"י הגם של י"מ . וז"ש ושמתם את המוקד האת למועדה יומיים יומיים להשפיע במועדה מהימים האלו לימימה בכל שנה ושנה . וזכו וכגדת לבקך ביום הסוף הגדה הוא לשון המשכה לבקך לדורות עולם מהגם שנעשה ביום ההוא וע"י הוא שנאמר כי עושה ניסים ופלאות עד אין מספר כי מהגם הזה נעשה ממנו ג"כ אח"כ ניסים ופלאות אין מספר כו"ל :

אמר ר' אלעזר בן עזריה הרזי בן שבעים שנה ולא זכיתי שחאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא כו' . יש להבין מה ענין זה אל סדר ההגדה של פסח הלא משנה זו שנים בנים' ברובה על ענין חובת ק"ש מוכרין י"מ בלילות ע"כ . אכן יב' להסתובק ולשים לב מה שמליט חידוש בלילה זאת של פסח שלא מליט בכל השנה שיהי' בום מ"ע חובת דק בלילה ולא ביום . ובאין הנה מצות פסח מלה ומרור ואיפור י"מ טהנים רק בלילה הזה כמנו' . אמנם הנה כבר נתבאר בזה"ק ובהאר"י ז"ל גדול חוקף קדושה הלילה הזה מכל הלילות בכל הלילות נקראים בבחי' זאת בחי' ליל נוק' ובאין כתיב הלילה הזה שהוא כונו בחי' דבר שנכנסים כל המוחין בפ"א גם קודם האות ונעשו היחודים בכל העולמות והמתקנים הדיין ואסתלקין כל החיובי' כיל"ח אשר לא קן בכל הלילות כוודע להבאים בסוד ד' . והנה לבק כאשר בחי' הגדלות הארה וקדושה בלילה זה הוא כמו ביום ולילה כיום יאיר ראוי להיות המצות טהנים בלילה הזה וכמו שיש מ"ע מחודשים הבאים חובה ליום קן כאן יש מ"ע מחודשים האלו הבאים חובה ללילה הזה בסוד ד' כמו בשאר ימות השנה . והנה לבק הם המצות האלו פסח מלך ומרור ואיפור י"מ טהנים רק בלילה

(דף קמז) ר"ג הי' אומר כל בלה אומר שלמה דברים אלו בפסח לא ילא ידי חובתי כו' . ובהגדה ח"א מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים וכן המצוה לספר בי"מ הרי זה חובת . הנה ענין מצוה ההגדה והאיפור בלילה האת כבר בארנו בחוקך שהוא מורה על יציאת בחי' הדיבור מהגלות כמ"ס במ"א . לכן כל המצוה לספר הוא מורה על הדיבור שלו ילא מהגלות . והנה ענין הזו מנואר כוזה"ק בפ' וארא בסוד נחלמתי דומי' (ע"כ בדרך כ"ס ע"כ ובמ"ה) :

ואפילו כולנו חכמים כולנו נבונים כולנו זקנים כולנו יודעים את החורה מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים כו' . הנה בבקן רמזו בלשון הזה על חכ"ד וכל החורה והמצוה שבכולם הי' הגם של י"מ . שבהגלות הנה כל החמתו וביניה ודעתו של האדם וכל לימוד החורה ומעשה המצות כולם הם בגלות תחת ידי זרים . וגם הדיבור של הדם הוא בגלות בלא ויכל להוילא הדיבור בקדושה מכה אל הפועל כפי מהבחנו . והנה בטולם הוא הגם של י"מ . וזכו מצוה האיפור של י"מ בלילה הזה שגם הדיבור שלו ילא מהגלות וזכו המצוה של והגדת לבק ביום ההוא לחמר . וזכו בכל המצות זכר י"מ כמ"ס וזכרתם את כל מצותי וכו' חזי ד' אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים שכל המצות ילאו מחמרים . וזכה שנאמר אלל יוסף ויהי ד' את יוסף ויהי בבית אדוניו המצרי ר"ל אף בזה שיהי' ד' אחו הי' בגלות בבית אדוניו המצרי . וזכו שנאמר מרדכי היסודי אשר דבר טוב על המלך עומד בבית המן ר"ל גם מה שדבר טוב על המלך הקב"כ עומד בבית המן הוא הסע"ה . וזכו על גאולתנו ועל פדות נפשנו שגם הניש יציאת מהגלות לבד הניש וזכו הלילה הזה כלו מלה שבחמך יש בו מתעוררות טוב ורע . אבל בלילה הזה כלו הוא מזה בחי' הטוב לבד :

העושה גדולות עד אין חקר ניסים ופלאות עד אין מספר . דכנה אמנם גדול כח הגם של י"מ שלא על העת ההוא לבד הי' הגם של י"מ . כי אם מהגם ההוא הנה ג"כ

אזון כל . וזו אחת בקר וגם לילה . ע"י המעשים אשר נעשה בזמן הגאולה שהוא דומה לבקר יס' עלי' גם למעשים אשר נעשו בגלות הדומה לערב . וזו ויהי ערב ויהי בקר יום אחד שיהי' הכל באחדות שווים לטובה :

ישאינו יודע לשאול את פתח לו . ר"ל שאינו יודע לשאול ולהתפלל על עצמו . הנה נרדף לעורר עליו הארע מעולם החכמה שהוא הנקרא פתח כמו פי' פתחה בחכמה . וכ"כ פתוח הפתח את ירך שהוא יודיך בתי' החכמה וזו לאחד לענין ולאביון שבתי' עני ואביון הוא מי שהוא עני בדעת כו' :

מרמז שריו ישראל מזוינים הם . הנראה לבאר עפ"י הפ' אשר אור לו ציון ותגור לו בירושלים . ציון וירושלים הם ב' ענינים . ציון הוא בתי' יוסף כי בן יוסף נגימ' ציון . ירושלים הוא בתי' מלכות בית דוד שבט יהודה . וכן גלה האר"י ז"ל ביות הכנסת אחת בירושלים אשר שם הוא באמצע חלק וגבול יהודה ובנימין יחד . וכן ה' בזהמ"ק המזכה ה' בחלקו של עורף וחלק יהודה לא ה' לו יסוד . וז"ל אור חדש על ציון שאיר וזכה בולט במהרה לאורו . כי עתה כל העולם הם נכנין מזכותו של ה' צ"ע בתי' יוסף המתחדש בכל יום והוא מתפללין עד"ו שבחסד בולטו במהרה לאורו להיות בולטו בנתי' צ"ע כמ"ש ויהי בית יעקב אש ובית יוסף להבדל . וז"ש בעל הגדה מלמד שהיו ישראל מזוינים הם . פי' שהיו כולם צדיקים וברורים משומרי הבית בתי' יוסף רומז לציון . לכן זכו לקריעת ים סוף כמ"ש הים ראה וינס ארונו של יוסף שהיו כולם בנתי' ארונו של יוסף כנ"ל :

ועברתי בארץ מזרים אני ולא מלאך כו' אני ולא השליח . אני הוא ולא אחר . יפ' להבין מהו ההפרש בין מלאך בין השליח למה כפל הלבון אני ולא מלאך אני ולא השליח הלא המלאך הוא השליח מאת המקום ב"ה אך הנה מלאך נתי' ז"ל הו' אר"י . והנה אמר כי בתי' העברה של הלילה הזה היא שסימה מבתי' הגבוה יותר מאד כמוצא בזהמ"ק ובהאר"י ז"ל מבתי' עשיקא קדישא סוד מלכות ח"ק הנקרא אני וזו

צליה הזה כי הם מרמזים על כל זה כנ"ל . וזו הענין בבני ברק שהיו מספרים ביז"מ כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן ק"ש של שמרית . לכאורה מה רצו בזה . אך כנ"ל יראה היינו שהיו התנאים האלו יודעים ומכוונים בסוד קדושת וגדלות הלילה הזה ביחודים וזו לבן מספרים לבן ספיר ובהירות שהאיר הלילה הזה להם כ"כ עד שבאו ואמרו להם רבותינו הגיע זמן ק"ש של שמרית היינו שעשו היחודים הנבזוים כ"כ כמו נכוונת ק"ש של שמרית המבו' ל"ה . זה הוא ענין שאמרו בנתי' שם מזכירין יז"מ צלילות . ר"ל יען כי כך גדלה הקדושה של לילה הזאת של יז"מ הנה ראוי להמשיך ולהשפיע מקדושתה לכל הלילות . וזו לבן מזכירין לבן זכרות והשפעה לכל הלילות שיהיו כל הלילות בתי' שמורים מן המזיקין כמו צליה הזה של פסח וזו ענין ק"ש שאמרו כדי להרחיק את האדם מן העבירה בכל הלילות . וזו שגלה ר' אלעזר בן עזרי' באמרו ולא זכיתי שחאמר יז"מ צלילות היינו על בתי' זאת שנתבאר עד שדרשה בן זומא למען תזכור היינו תשפיע את יום לאחד מארמ"ז לכל ימי חיך ימי חיך הימים כל ימי חיך הלילות היינו להיות הלילות שמורים אך בבתי' כל הוא היסוד לכל יפגם ח"ו וכלו שנתבאר להרחיק את האדם מן העבירה וזו שמורים לכל בני' לדורות בתי' דוד הוא בתי' יסוד כמבו' בתי' מהורות נקן . וזו שיהיו שמורים מקדושת הלילה הזה לכל הלילות בנתי' היסוד וזו כל ימי חיך להביא לימות המשיח :

מזכירין יציאת מזרים צלילות . לילה רומז לימי הגלות שדמה ללילה ואנו ע"י סיפור יז"מ בזה הלילה אנו משפיעים שגם בזמן הגלות יתעורר הרמזים והסדים מציאת מזרים וזו לבן מזכירין לבן זכרות והשפעה . ח"כ שהיו מספרין ביז"מ כל אותה הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן ק"ש ש"ש . רמז על הגאולה העתידה אילת השחר . כל ימי חיך להביא לימות המשיח . שיהי' כח בחשבינו להמקבל צדקן להביאם לפני משיח ולא נבזו בזה ולא נכלם . ח"פ ויהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך . פי' אף בזמן הגלות יהיו מעשינו לרצון לפני

וחכו הפי' לא ע"י מלאך שהוא יחוד הוי' אלהי' ז"ל רק מבחי' עלם ההארה של השם ב"ה וזכו בכבודו ובעלמו :

הוא הכרחת שכינה והגשיות חליו בזה להם היראה מהשכינה אשר עליו וזכו וייראו זה להם היראה מבחי' הגשית חליו . וזה שפתי שמעך ירחי . שפתי שמעך הוא בחי' האלות של שמע וקי' אם שמוע עי"כ ירחי מן השכינה כג"ל וזכו וייראו השם את ד' וכו' אז יביר וכו' פי' ע"י שהגיעו ישראל ליראה האמיתית של השכינה שלא מפני המצרים עוד עי"כ אז יביר משה ובני' בלאחד את השירה הזאת לאחר כי השכינה היחה מדברת מתוך גרום . וזכו לכל המורה הגדול אשר עשה משה כו' כי השכינה היחה עמו תמיד . לכן לאחר ג"כ בזה ובמורה גדול וזכו גילוי שכינה כי ממנה באה היראה אלה יראת ד' היא חסהל :

א"י ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך וכו' אני ולא שרף וכו' אני הוא ולא אלה . הדקדוק בלשון הזה כבר מצוהר . אך מה ש"ל ברמזו הענין . דהנה כבר נודע בהאר"י ז"ל ובספרי' כי החלוח האור הגדול בליב פסח הוי' שלא על דרך דרגן הוא נקרא בחי' מלאך ובלוה הזה העולם מקבל האור ממה שלמעלה ממנו להשפיע לתחתיו . וכן אמרו בגמ' אכן בליחותיהו דקמאי עבדין שהכוונה בזה כי בן חבואר בע"ה . כי השפעת האור של הגשמה של הדיוק בה מבחי' הדיוק הקודם לו . וע"ז אמרו עד שלא שקעה שמשו של עלי וצחה שמשו של שמואל הרחמי שהכוונה שבחי' הארתו מבחי' עלי הסכן וזכו מדליקין מנר לנר מלדיוק לדיוק :

בבר דור ודור חייב אדם לראות את עלמו כו' הפי' הוא ע"ד המובח ב"ח שיר השירים כי לרץ האדם להסחכל על עלמו למה הוא בא לעו"ל ומחין הוא בא וזה בחי' נפש רוח והשמש יב בו . ומה התיקון השריך לו בעולמו . ולמדע ברזין עלאין וכו' ע"ש באורך ואיך יתגלגל בטולם . וזה הפי' בכל דור ודור שיה כשמות שמתגלגלים בכל דור ודור לצורך תיקון ע"כ לרץ להסחכל למה הוא בא עשה בגלגול הדור הזה ובאיו בחי' הוי' בגלגול הקודם . כמ"ש הרב ר' חיים וויטל זל"ה כחם פעמים הוי' מתגלגל ובאיו בחי' הוי' בכל פעם וזמן :

ובמורה גדול וזכו גלוי שכינה . היראה לפרש כוונת המאמר הזה כי מסיק מדיוק מעיני המורה הזה שהוא גילוי שכינה . אכן הכס מובח בס' חו"ע יוסף גם בס' חתם סופר מה ששמע מרבו הבעש"ט ז"ל בשם הרמב"ן ז"ל אמר לבט שידע בעלמו אם בעסקו בחורה הוא עוסק לשמה הסימן כשנתמלא יראה והאבה בעסקו בחורה ידע שחורו עליה לרעון לפניו ית"ש והיא שכינתא תחאה נקראת יראת ד' וכו' ע"ש בדבריו הקדושים . העדע מזה כי ע"י לימוד החורה הנה השכינה שרוי' כנגד עי"כ בזה לו היראה ואז ידע כי הלימוד הוא לשמה . וזה שאמר הכי' למען תלמד ליראה את ד' כו' כי הוא זה שאמר ואכלת שם לפני ד' כו' מעשר דנקך וכו' למען תלמד ליראה כי במקום אשר יבחר הוא הר המור"י הוא הנקרא הר יראה שהוא היראה הוא המקום גילוי שכינה אשר ממנה באה היראה . וזכו יראה כל זכורך את פני האדון ד' ממקום גילוי השכינה הנה באה היראה לכל זכורך וזה וזכוכס אשר לא ידעו ישמעו ולמדו ליראה את ד' כי הוא עיקר בחי' הלימוד אם יבא אח"כ לידי היראה ידע כי השכינה עמו כג"ל וזכו וייראו מגשת אליו כי אלל הדיוק

א"י בכל דור ודור חייב אדם לראות את עלמו כו' שאמר והגדת לבנך ביום ההוא לאמ' בעבור זה עשה ד' לי באלחי ממצרים . הי"ל לפרש דהנה כבר נודע בהאר"י ז"ל בסוד ענין יראת מצרים בליב הזה שהיו כל המוחין גדלות כפ"ח שלא בהדרגה והשפיע אור קדושתו הגדול ועשה גם יצי"מ כיל"ה . והנה כן בחי' הגדלות שני הג"ל לרץ להשעורר תמיד לגרום היווג בעליונים ולהשפיע תאור העליון כל עוב לעו"ל ישראל . וזכו הוא שני חייני גדלות שאחר אלל השפיעה כפ"ח כתיב ויגדל הילד . ובפעם שני כתיב ויגדל משה ויגדל אל אחיו . שזכו מרמז על ב' חייני גדלות הג"ל גדלות ראשון וגדלות שני . לכן כפ"ח כתיב ויגדל משה כי גדלות הראשון חיו כ"ח עדיין

עדיין צבתי' שאינו מוליד כמו הילד כי זהו אינו
משפיע כמדע. אבל צבתי' גדלות בני כתיב ויגדל
משה ויאל אל אחיו כי צבתי' גדלות בני הוא להשפיע
בשמות קדושות ואורות העליונים לישראל חס"ג
ויגדל משה ויאל אל אחיו צבתי' הגדלות והשפעה
שלו הי' לזרעך אחיו שזה ויאל לבן מס"ג כמו
אשר יאל לפניהם שרריך למס"ג על כבוד הש"י
וכבוד ישראל להשפיעם כל טוב. וכן הוא הומר
ויסבן הגדול מאחיו ופרש"י גדלוהו מכל אחיו.
הפי' ג"כ כנ"ל כי הגדלות שלו הוא מכל אחיו צבתי'
שכוח השפיע נאחיו כל טוב שזכו צבתי' כוד כה"ג
כנ"ל. ועל אלו שני הצבתי' של מס"ג הנ"ל על
כבודו של הש"י ועל כבודו של ישראל הם שני
הפרשיות של ק"ם שמשוה"ו' הם שמוע. שלכאורה
הדין ש שוין בשניהם. אך הפרשה הראשונה
נאחיו בלשון יחיד. ובשני' בלשון רבים וכמו
בנארתי הנה בראשונה נאמרה על מס"ג על כבוד
הש"י בכוונת אחד והאבנת וכו' בכל לבבך ובכל
נפשך וכו' ופרשה שני' של וכו' הם שמוע שמשו
היא חזרה לרבים שרריך כל אחד ואחד מבני'
להשפיל על חבירו ולאבנה את ד' אליהם היא
ג"כ והאבנת לרעך כמוך כמו והאבנת את ד' אליהך
שהם בכלל אחד וכמ"ס רז"ל זהו כלל גדול בתורה
שכן הוא באמת התחפלה על חבירו ומלאה לפני
הש"י וימליץ טוב עליו לפני אביו בבשמים הנה
הוא גורם האבנה בין ישראל לאביו בבשמים.
הנה באמת זה הוא הרעון של הש"י. ובזה הוא
אובד אחוה ועושה נחת רוח לפני ית"ם וגורם
היחוד למעלה בכל העולמות להשפיע כל טוב
לישראל. וזה הוא לאבנה את ד' אליהם שגורם
אבנה בשמות העליונים למעלה עבור ישראל
כנ"ל. וזה שהפרשה הזאת נאמרה בלשון רבים
כנ"ל ולכן בפרשה הזאת נאמרה מתן שכרה בידה
וגחתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת
דיןך בו' למען לא נאמר בן בפרשה ראשונה. אך
הוא כמ"ס שהפרשה הזאת היא מליגות את ישראל
שרריך כל אחד ואחד להמשיך שפע רחמים ורצון
ופזב על חבירו. ולכן מצטייחם הש"י שאם ישבו
כן הנה בודאי יגלה ד' כל משאלותה וישפיעם
כל טוב בבשמי רצון וברכה כנ"ל. נחזור
לפשיטתו הנה בשוית הלילה הזה של יצ"מ צבתי'

גדלות בני. והיחוד בעולמות העליונים כנ"ל.
וכנאזו בן עתה בכל שנה ושנה מחשורר הרצון
הנ"ל וגדלותו הוא לכל בני' לדורותם. הנה זה
באחר. בכל דור דור חייב אדם לראות את עצמו
כאלו הוא יאל ממלרים. ר"ל להסתחך בהתעוררת
המדות העליונות וגדלות בני הנ"ל להמשיך שפע
טוב על בני' כמו בשעת יציאת המרים בלילה
הזה כמדע. וזה באחר עוד שנאמר והגדת לבנך
הגדה הוא לבן המעכה להמשיך השפע לבנך
ולזרעך אחרך כמ"ס בראשית לרצוהו אחריו ולבניהם
אחרים בכל דור ודור. וזה כל שלא אמר שלשה
דברים הללו בשפה לא יאל ידי הובחו. שיש
להבין ששם האמירה הזאת וכו' חזר לה בני מאי
היו. אך לבן חמורה הוא לבן השפעה לזולתו
כמו כל עברה מאמרות שבמשכה בראשית
שהשפיע חיות לעולמות כנ"ל וזהו והגדת לבנך
האמר הוא לבן השפעה לזולתו וכל שלא אמר
והמשיך צבתי' מוחין הנ"ל וצבתי' שלשה דברים
הללו כידוע להבאים כבוד ד' לא יאל י"ח. וזהו
לא אמרתי אלא בשפה שיש מאה ומרוב מוחנים
לפניך כי רק בלילה הזאת יוכל לפעול זה להשפיע
כל טוב לבית ישראל אמן:

מצדה

זו שהיו חוכמים על שום מה על שום
שלא הספיק בנקם של אטחיתו להחמין
וכו'. לכאורה יש לדקדק שלא המצות הללו של
אכילת מאה ומרור: ולעו קודם שיאלו ממלרים
כמ"ס בתורה צפ' הודש הזה לכם וכו' ואכלו את
העמר בלילה הזה כי' על מצות ומרורים יאכלוהו
ומה זה העטם אשר נתן צפל הגדה על אכילת
מאה על שום שלא הספיק בנקם להחמין. אך הנה
חבו' בהאר"י ז"ל על פסוק רגלם לא בנקם זה
ארבעים שנה לרמז על הדור ההוא שהיו טולם
קדושים ובשמים מכל רע כמ"ס בפרקי דר"א שלא
רמו קרי חייבים וזה רגלם לא בנקם ע"ש וכבר
בארנו צבתי' בענין הזה כי אם חז' האדם אינו
בבחינה באב"ק חזי כל המצות שלו נאסרו
לשמיטתו חזי וזה שאמר פדתי מעושק אדם. ערוב
שבדך לטוב אל יעשקויו זדים. כי המצות הללו
אל הוא צד החיונים כמ"ס לולב בגזל וכו' ח"ג
קודם עמיסת העליה כעבר יעיר קטו על גזליו
יכח"ף

לא יראה לך שאר ר"ל לא ייציבו בעיניך תאוות
היחס"ר ומחשבתו לעולם כ"ל :

ירמ"ק רפ"ח י"ק . וזה הנקרא חמץ כמ"ש במס'
קדושין דף כ"ב הא"י דהוי קרי ל"י בר חמלין וכו'
כמ"ש אשירו חמץ . וזה הענין חמץ כנגדו המעש"ט
שלו ביד החיובי' . וזה ענין תועלת האכילת מצה
בלילה זאת להיות נשמר בכל השנה לכל יעבור
בס מקרה רעס . כמ"ש ד' ישמךך מכל רע ולא
ממילא יהיו כל המצות ומעש"ט שלו וחל יצו זרים
זה שפרש"י ושמתם את המצות חל חיקרי מצות
אלא מצות מצה הבאה לידך חל החיובי' רצו
לדבריו ה"ל שהמצות שהאדם טובה לא יבואו
לידי חימוץ ביד החיובים לכל יהיו נגולים ממנו .
ובזה בארנו בפ' והשיב את הגזילה אשר גזל רצו
לדברים האלו כי ע"י החשובה נכונה יבדו ויקבץ
כל המצות הנדמים ממנו כממכרו ליד החיובים
כ"ל . וכוה י"ל הפ' ומסל המצות אשר לפני ד'
מס"ל עולה בנימ' ק"ל . מצה עולה ג"כ ק"ל ה' .
ע"י אכילת מצה יוליא כל הנדמים מאדס"ר באותן
ק"ל שנה ולעשות היחוד בשם הוי"ו ב"ה ולא יעלו
כל המצות לפני ד' כ"ל . ונחזור לעניינינו בזה הרמז
בדברי בעל הגדה מצה זו כו' על בוס בלא הספיק
בצקם של אבותינו להתחין מחמת שסיו משומרי
הברית כ"ל לכן ג"כ סגולת מצות מצה זו גם
עתה להיות להם לעזר לבני"ש בשמירה מעולה על כל
השנה כימי אלאכנס מארץ מצרים דכתיב כי גורשו
ממצרים פי' שהעלו כל הוי"ק ולא ה' בהם נוגע
בוס דבר רע ח"ו :

א"י שבעת ימים תאכל מצות כו' מצות יאכל
שבעת הימים כו' . יל"ד כפל הלשון חמץ
באזהרה למה . גם מסו הלשון יאכל בבלמה לא
יאכל חמץ חתיף לדרב"ה כמב' בנמ' אכל ביצות
אכילה מצה למתי התי . אך ה"ל לרצו בוס דהיה
בבר מבואר בזה"ק כוזה וכוזה פעמים כי בעודת
לחתוף חיטתר הכי לשילה וכל המצות ומעש"ט
שאלו עובים למטה הם מרמזים על ברשס למעלה
בראש רוח המעלות בעולמות העליונים כבוד
האורות הרוחנים למעלה למעלה . וזהו כך הוא
במצות אכילה מצה מתעורר דוגמתו בעולמות
העליונים כבוד אכלו רעים שחו ובכרו דודים
וזכו מצות תאכל בתקום קדוש רוצו למעלה קדושה
העליונה בתוך חוה"מ יאכלו למעלה כ"ל . וזה
הציוו שבעת ימים תאכל מצות שתאכלו אך בכוונה
הרצוי' לד' שיתעורר עי"כ גם למעלה כמב'ו
בברשו היינו מצות יאכל את שבעת הימים הם
הימים הידועים למעלה ז' יומין עלאין ובה עי"כ
יהי' נפעל ויאכל כבוד אורות העליונים וזהו
בסמך ל"י ולא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאר
כי חמ"ץ ובח"ר גימ' עץ הדעת והמלאה היא למעלה
מבחי' עה"ד . וזהו שסמך בכל מושבותיכם תאכלו
מצות ויקרא משה לוקמי ישראל . זקני ישראל
רוצו למעלה על עולם הזקנה . וחש"א להם שעל
בחי' הזאת תאכלו מצות לעורר ולהסמך קדושה
מעולמות העליונים ביהודים הנבוכים וזכו משכו
וקחו לכס היינו משכו יומין עלאין; לבני תחאין כ"ל"ה :

שמחים בניין עירך וששים בעבודתך וכו'
וגודס לך שיר חדש על גאולתנו
ועל פדות נפשו . יש לדיקים המיחלים להסד
הבורא ב"ה כדי שישיירו ויתנו שנה והודאה
להקב"ה . וז"פ הפ' בתזמור שיר הנוכח הבית
וכו' הירוך עשר וכו' פתחת בקי ותחזרתי שמחה
למען יזמך כבוד ולא ידוש ד' אלהי לעולם אודך
שדוד המלך ע"ה השיק שסי' מנפס לתבועת ד' .
לא למענו . רק כדי שיטבה להקב"ה . וז"פ רואה
ד' בעמו . רואה ד' את ירחיו את המיחלים להסדו
שכחי

שבעת ימים תאכל מצות כו' מצות יאכל שבעת
הימים ולא יראה לך חמץ ולא יראה
לך שאור בכל גבולך כו' . יל"ד בסדר הכחוב
שהקדים אכילת מצה למצות השבת חמץ ולאור דבל
יראה הלא נהפך הוא כי מתחלה צריך להסבית
החמץ ואח"כ בא לאכילת מצה . אכן יבאר עש"י
דברי הוה"ק שהקשה למה לא נאכל מצה בכל השנה
ותיך שס כי כאשר נתקדש ונתרפא במיכלא
דאסוותא פעם אחת טוב לא נלך עוד ע"ש וז"ש
הכחוב מצות יאכל שבעת הימים כאשר תתקדשו
ותעברו באכילת מצה שבעת הימים בפסח הנה
זהו יועיל לכם שלא יראה לך חמץ ולא יראה לך
שאר כל השנה כי חמץ ושאר הוא מרומז לבחי'
יהי"ר שאור שבעים וע"י קדושת אכילת מצה

שנתי ירושלים את ד' וכו' ג"כ כנ"ל . חה ג"כ הפי' בהגדה שמח' בזמן עירך ושמים בעבודתך שאז יעברו כל הכפשות ויהי' עיקר השמחה בעבודת הש"י ב"ה . וג"כ עוד יש כוונה . וזוהו לך שיר חדש וכו' פי' שכל השמחה יהי' מה שאנו גודל לך לתת שבת והודאה על גאולתנו ועל פדות נפשנו . (מכ"ק)

זוה ג"כ הכוונה בפסוק . הושיענו ד' אלהינו וקצתו מן הנושט להודות לשם קדשך להשתבח בהלכתך . פי' שכל מה שאנו מצפים על הגאולה הוא כדי להודות וזה להשתבח בהלכתך . השמחה לתת לו שבת והודאה על הושיעה :

מוציא מצה הנראה ברמז דהנה כבר מבו' בהאר"י ז"ל כי עיקר גלות מצרים הי' לתקן ק"ל שנים של אדמ"ר כמבואר בזה"ק וזהו ס"ח של ארץ מצרים גימט' ק"ל . וזהו הכנס של יצ"מ העלאת הגי"ק מתיקון ק"ל ה"ל . ח"ש ואת בחינו הילל גימט' ק"ל ה' והנה מלות אכילת מצה הוא ג"כ העלאת הגי"ק ח"ש ויאפו את הבצק אשר הוציאו מצרים עונות מלות כי עיין מצה שייך עם יצ"מ . וזהו מוציא מצה כי עם אכילת מצה הוא מוציא לאור הגי"ק ה"ל . כי גם מצה גימ' ק"ל ה' כי הכל שב אל ה' ח"ש והכיחי כל בכור במצרים מאדם ועד בהמה . יל"ד מכו לשון אדם במקום הנה . גם איך יקרא למצרים אדם . איך הרמז הוא כי עיין יצ"מ הוא פתיקון אדם הם הק"ל שנה וזהו והכיחי כל בכור הרמז על המהשנה הנקרא בכור מאדם שנפגמה מאדמ"ר ועד בהמ"ה גימ' שם ב"ן כי כל העלאת הגי"ק הכל שב אל שם ב"ן כנ"ל :

הפסח צריך ג"כ לכוון בזה לשיקבט'ו כמו בפסח אבל בעוה"ר בשחרב בהמ"ק אלו עושים במצה ומרור לכוונה הראוי' ליקבט'ו וכן בכל האכילות של כל השנה שהם וכללים בתיקון אכילת מצה ג"כ צריך לכוון לשיקבט'ו וחש"י הי' כורך מצה ומרור ואוכלן ביחד ר"ל בכונת הימוד שלמעלה וממלוא מצה נמשך פרכסה על כל השנה ג"כ צריך שיחוד ה"ל חה מהאוכל ילא מאכל גימ' ז"א הוי' אדמ"י ואוכל מכ"ל גימ' עם הכולל ז"א וסבן :

בן עשה הלל . הנראה ברמז הענין דהנה ידוע כי מרור הוא בחי' הדינין שהוא גימ' מוח ר"ל . וצריך להמתיק הדינין בתפארת ז"א מצד החסדים ומשם מתפשט בכל קו האמצעי עד הנוק' שהוא שם אדמ"י וזהו הרמז כן עשה הלל . כ"ן גימ' ע"ב עם האותיות והוא שם ע"ב של חסד . הלל גימ' אדמ"י וזהו שהמשך משם ע"ב לבחי' אדמ"י מצד החסדים . וזהו שחי' כורך מצה ומרור . כורך הוא כ"ו שם הוי' גימ' כ"ו . כך הוא מרור תחלתו כך וסופו קשה כמבו' בגמ' ור"ל שצריך להמתיק את המרור ע"י המצה מצד זה ומצד זה כדי שישי' המרור כך ופזו כמ"ש באגריהם ויקח בן בקר ר"ך ועו"ב שגם זה הי' בפסח וזהו שהמשך לשם ב"ן מבחי' בק"ר הוא חסד להמתיק את הדינין שיסיו כך ועוב ולקץ אין הקושי' הלא המצה מצטלת את טעם המרור כי אדרבא כן צריך להיות וסבן :

זאת חוקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו . הנה יש להעיר ולשים לב להחזק הטעם מה שחנה מלות הפסח חוקו ומשפטיו מכל המלות שאר אכילת קדשים קלים שבמקדש שכולם נאכלים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם ולא כן באכילת פסח . גם מהו הענין שלא להוציא מן הבשר חוזה . אולם הנה מבואר בכתבי האר"י ז"ל כי באכילת פסח אין בו כוונה על העלאת הגי"ק כמו בשאר הקריבות שהוא הרעף להטלות הקירוב הכוחות בדלמ"מ וגי"ק המעורבים בהם . אך הקרבן פסח הוא לר' שהוא מרמז על ההארה הגדולה שלמעלה שבא מבחי' עתיקה . וממילא נתגרשו כל החינוגי' ובני' ילאו ביד רמה וכמ"ש הכתוב אשר פסח על

בערב תאכלו מצות . לשון עריבות ומתיקות כמ"ש והערב נא כו' את דברי חורכת כפיו שיחי' המלוה זו של אכילת מצה מתוק לחיך והערב לנפש . כי היא מצוה זמניות פעם אחת בשנה כו' :

זכר למקדש כהלל כן עשה הלל בזמן שבהמ"ק הי' קיים היה כורך מצה ומרור ואוכל ביחד כו' . דהנה בזמן שבהמ"ק הי' קיים הי' צריך לכוון כל אדם במצות אכילת הפסח לשמח ואם לאו לא ילא והנה המלך ומרור הבאים ג"כ עם

על בתי בניי שנה שלא בחדונה כ"ל"ח וכן ענין
 מלה שמורה מרמז ע"י כ"ל"ח . והנה לכך
 כאשר במלות הפסח אין זו מתערבות י"ה"ק
 שהוא כולו קדוש לר' . לכן נכון הסוהרה שלא
 להזיח מן הכשר חוזה כדי שלא יתאחו זו
 החיזורים מנילוותה של מזרים חבו ולא יתן המשחית
 לבח אל בתיכם לנגוף המשחית הם הנילוות האלו
 שהם נקראים מויקין כדודע . ולכן הלילה זה
 הוא ליל שמורים שהוא שמור ובח מן המויקין
 האלו כ"ל . ולכן אמר הכ' כל בן נכר לא יאכל
 זו וכן חושב ופסיר לא יאכל זו שאין זו מתערבות
 עו"ר ולא להם חלק זו . רק כל עדת ישראל ישאו
 אותו שבניי הם המקודשים מבחי' הדעת והם
 יעשו אותו כ"ל . ולכן חיבו נאכל אלא למנויו
 ואינו נעשה אלא בירושלים ולא בכמה שבטות
 כשאר שלמים כי לריך להיות משומר ובח מעין
 החיזונים כ"ל . ח"ש ואמרתם זבח פסח הוא לר'
 אשר פסח על בתי בניי כו' ואת בחינו היל . פי'
 כאשר בנפשו את מזרים הנה את בחינו היל לכל
 יתאחו בנו מנילוות שלהם ולכן הפסח נקרא
 חוקה שהבארה הגדולה הזאת בליל פסח הוא
 חוקה עולם ולא יעבור . ח"ש אח"כ ובי יגור
 אחתם גר ועשה פסח לר' . לכאורה מכו משמיענו
 הכתוב בזה הלא כל המתגייר פשיטא שחייב בכל
 המטות . אך הנה הכוונה כ"ל דהנה לא גלו
 ישראל אלא להוסיף עליהם גרים שהוא העלאת
 י"ק המעורבים בין המאכלים ובין העובדי כוכבים
 לכן אחר שהזכיר הכ' כי באכילת הפסח אין
 הכוונה על העלאת הני"ק כ"ל הנה לכך חזר
 והזכיר כי הגר שנתגייר כבר והעלה הני"ק הקדוש
 לר' הנה הוא מותר לעשות הפסח ככל משפטיו
 והנה זהו ענין שהפסח נאכל על השוצע כי כן
 רעבים גם זמאים נפשים בזה התעטף מה
 שהאדם רענ וזמא הוא כדי להעלות הני"ק
 מהמאכלים כדודע לכן כאשר מצות הפסח חיבו
 בכונה זו על העלאת הני"ק לכן נאכל על השוצע
 והכל הוא כי הלילה הזה הוא ליל שמורים לר'
 הוא התגלות ההארה העליונה הגבוה כ"ל ואשר
 על הענין ה"ל מורה ג"כ כוונה המלה שמורה
 שאין זו ג"כ מתערבות הני"ק ה"ל לכן הוא נקרא
 כו"ס"ק מיכלא דמדימוטא מיכלא דאסותא . כי

ע"י המאכלים בא לפעמים חיזה פנס אל האדם
 ע"י הנילוות שאינם טובים המתערבים בזה
 כ"ל"ח ובת"ש הכ' ע"ז ואכלת ושבעת וברכת את
 ד' ואכלת ושבעת השמרו לכם פן יפחה לבכם כי
 כאשר ואכלת ושבעת לריך אחת שמירה לכל
 יתאחו החיזונים לכל חפזים ע"י הנילוות . אך
 אכילת המלה אין זו מתערבות ה"ל לכן הוא
 מיכלא דאסותא שהוא אך רפואה לאדם המאכל
 הקדוש הזה שהוא מיכלא דמדימוטא וכמו שכן
 רמז שם הוי' במלה בחילוף אותיות כדודע לכן
 הוא נקרא מלה שמורה שהוא משומר ובח
 מתערבות ה"ל . ח"ש ויאפו את הבצק אשר
 הולילו ממזרים עוגות מצות כי לא חמץ וכו' וגם
 זידה לא עשו להם ר"ל מצות כי לא חמץ שלא
 נחממו ע"י ילוות של מזרים שלא נחערב בזה
 החמץ הרע הזה ואח"כ וגם זידה לא עשו להם
 זידה הזיה הוא נקרא העלאת הני"ק שאדם
 אותם המעובדי כוכבים ובמזרים עשאוה כמארה
 שאין זו דגן שהעלו הני"ק שבהם אכל ככוונה
 אכילת מצה לא ארו מהם כלל כ"ל כי המלה כולו
 עטור קדוש לר' . וע"ז אמר הכתוב שבעת ימים
 חאכל מצות שכל שבעת הימים חסיו באותו הקדושה
 של אכילת המלה השמורה להחיר לכם באור שבעת
 הימים כ"ל והבן :

ועשית

פסח לר' אלהיך . ר"ל ע"י המצות
 פסח שחששו למטה בכוונה שמוררו
 גם למעלה דוגמתו שבכבוד הקב"ה יעשה כמובן
 פסח וכ"כ מצות יאכל את שבעת הימים . הלשון
 יאכל מוסב שיהי' נפעל למעלה כמובן וכן ע"י
 סיפור ינ"מ בלילה זה במשכמים להש"י הנה ג"כ
 הקב"ה משתבח בשבחייו דישאל כמובן בזוהר
 הקדוש חוה ועשית פסח פה ס"ח לר' אלהיך
 כ"ל כמבואר בת"א :

בערב

תאכלו מצות . הנה אמרו חז"ל לא
 יתנה תורה אלא לאוכלי המן . יש
 להבחין ומה נעשה בזמן הזה . אכן הנה מבואר
 בדברי רז"ל כי אלמלא לא זעקו ישראל ללחם
 בעת שהוא ביציאתם ממזרים אז היו מונים משזירי
 המלה כל הארבעים שנה . אבל אח"כ הולך
 להוריד

כי על ידי מצות המלכה הוא מרגש בחי' הרע מקרבו. הנה זהו שנאמר סעדו לבכס אחר תעבדו כי פסח הי' ויגלות אפה ויאכלו ע"כ בחי' האחר תעבדו שנאמר לא תשתחוה לאל אחר וזהו שנאמר אלתי מסכה לא תעשה לך וסמך ל"י את חג המצות תשמור :

ויצייאם בכסף חסד ואין בשבטיו כושל . יל"ד מה עינין אין בשבטיו כושל לעינין זה . חן כבר נודע כי חסד העכו"ם תפארת ע"י הכסף שישראל לוקמים מהעובדי כוכבים ופגמים הלילה כמב' בדניאל . והנה אמנם כל מה שישראל לקחו ממזרים בכסף חסד במזרים וזאת הים הים הם היו מחויבים בהם בשכר עבודתם בהם רד"ו שנים כמב' בגמ' אך הערב רב שלקחו מכסף מזרים הנה הם לקחו חנם כי לא עבדו כלל במזרים הנה הכסף וחב הוא הוא שגם להם לישראל שנתערב ביניהם להטות העגל וע"ז הוא שנאמר ודי זהב . והנה גם מה שלקחו בני עובד הי' להם שלא לקחו וע"ז נאמר וישע משה את ישראל . והוא ראוי שבע לוי שלא עבדו כלל ולא לקחו מכל וכל מזהב הכסף לא נכסלו כלל בהעגל . והנה ע"ז שאמר ויוציאם בכסף וחב ואין בשבטיו כושל כי לא הכסף שלהם הכשלים כי אם של הערב רב כנ"ל :

(בפ' וירא) **וימהר** הצדיקים האלה בו' מהרי שלם סאים קמה סולת לופי ועשי עוגות ואל הבקר רך אברהם ויקח בן בקר רך ועוב ולהין אלל לוע כתיב ומצות אפה ויאכלו יש להשבון מה מודיענו כחשוב צוה שלקח בן בקר רך ועוב מה שבה צוה בן בקר הנה שבוה רך ועוב . וכן יש להשבון אמנם למה באמת אלל לוע לא אכלו רק מצות מכל המשחה שעשה להם כמ"ש ומצות אפה ויאכלו ועיין באוה"ח . חן נודע דברי חז"ל כי בפסח הי' לכן עשה אברהם עוגות מצות וכן לוע . חן לבאר עינין מצות המלכה שאנו חוללים הנה מבוחר צוה"ק שהוא מייכלל דאסותא מייכלל דמהמטותא והענין הוא כי אמנם כבר נודע בספרים כי שורש המאכלים של אדם הוא לחקן העלאת הכ"ק שהם מעוררים בתוכם

להוריד להם המן . והמן הי' בא ע"י מצות המלכה שקדם לו במעלה ובזמן . והנה בן אמרו חז"ל כי ירמיה הוציא להם ללנות המן להראות לישראל שאם זהו היו נזונים מלחם שמים ההוא . ויש להבין מה הי' להם לעשות לישראל וכי יספיק להם ללנות המן לכל ישראל . אך הנה אמנם כל שפע ופרנסות של בני שוירדים לעוה"ז הוא בא ע"י המלכה כמב' בספרים . ולכן המלכה הוא שגם לירידת המן . וח"ש בפסח על החבורה ממלכות מלכה של פסח בא רב תבואה לעולם תבואתה לראש יוסף ע"י הצי"ע . וח"ש פסח נאכל על השובע ע"י מצות פסח נמשך שובע בעולם . וח"ש צדיקים לחם אלהים הם מקריבים כי כל המנחות באות מלכה . ועי"כ הם מקריבין וממשיכים לחם אלהים שפע ופרנסות לעוה"ז ע"י אכילת מלכה של מנחות . וח"ש בהפטרס צדיקים ויאכלו מצות בתוך אחיהם הרמז כי ע"י אכילת מלכה המשיכו השפע ממנה לתוך אחיהם בני . נמצא כי אכילת המלכה הוא בבחי' גבוה מן המן בהיותו לחם שמים ויתן למנוה להשפיע על ידו רב טוב לבינת ישראל עוד אח"כ ומהאובל יאח מאכל לכל השבס . והנה המן הי' יורד לישראל עם החורה שעל ידו מדרכו ישראל וסי' לבס פחות במצות החורה ולקחו דבר יום ביומו שכל יום נתחדש להם חדושי הלכות שהוא דבר יום ביומו וכמ"ש במ"א והנה כאשר המלכה הוא בבחי' גבוה מהמן הלא בני ספק ע"י קדושת המלכה באה התגלות החורה לישראל כאשר גם הי' בבחי' גבוה מן המן וגם הוא לחם שמים רק שנתגשס אח"כ בעוה"ז . ומ"מ ע"י אכילת המלכה בקדושה ועברה נמשך לישראל ממנה שפע החורה והמנוה יותר ויותר . וח"ש מלכה צומח"ז דאורייתא כי על ידו יבואו לאורייתא חס כשהוכיחם ירמי' הוציא להם ללנות המן לאמר להם כמו שזו ישראל במדבר לכל העובד ע"י המן הנה לבס כמו שזו במקומה אכילת המלכה ותוכלו לזכות על ידה לשפע קדושה תורה ופרנסה כמו מאז וזהו לא נחנה חורה אלל לאוכלי המן . ועמה הי' המלכה במקומה שהיא עובד מהמן . וזהו מלכה זו שאנו אוכלין . וזהו בערב בהגלות תאכלו מצות ממנה תאכלו כל השנה כנ"ל :

בוזה"ק אמריקן מלכה ועבדה מצותא עם הסט"א

אוחס כנ"ל לכן ערס נתן לפניהם לאכול נתן לפניהם רק בחי' הטוב וזכור כל התעורבות של המאכלים האלו. וזכו קמח קמח דחיקן דחיקן דחיקן ואייתי קמייכו. כי הוא חיקן כל המאכלים להשאירם רק בחי' הטוב לזכור וזכו נתן לפניהם. וזכו ויקח בן בקר רק וטוב סיפר לנו הכחוב כי הבן בקר הי' בלי שום תעורבות הנ"ל והי' רק וטוב לזכור בלי שום תעורבות רע כלל. וזכו והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו כי אז היו נשענים תחת העץ החיים חיקון עץ הדעת ויאכלו והוא עץ החיים הידוע. אבל אלל לזכור שלא הי' כוחו גדול כ"כ להעלות כל ברואי המאכלים ערס נתן לפניהם לכן נאמר ומזאת אפה ויאכלו לא יכלו לאכול מזבחן רק המזאת להיותם בעלמם מבחי' הטוב לזכור כוונת שנתבאר :

והיה כי יביאך ד' אל ארץ הכנעני כו' ועבדת את העבודה הזאת כו' שבעת ימים האכל מזאת כו'. יש להבין הטעם שחלה הכחוב מזאת חכילה מזה בביאח הארץ והוא חובת הגוף בכל מושבות. (ובקדושת דף ל"ו) הקשו שם רק מביאח דכתיב גבי חסילין ופטר חמור ולא הקשו ג"כ ממזה שבפרשה הראשונה. אך הנה כתי' ויוליאו ד' אלהינו משם ביד חזקה וצדורע נעווה וצמורא גדול כו' ואמרו רז"ל צמורא גדול זהו גילוי שכינה והנה בחי' גילוי שכינה הוא בחי' ארץ ישראל כמב' ל"ח. נמצא כי בשעת הבחילה הי' להם לישראל בחי' א"י ממש בכל מקום מושבותם כו'. וכך הוא הבעיה לישראל לעולם שכל ליל פסח כבואם לאכול המנה והמזרור וכל הסדר יזכו לעורר בן למעלה להמביך עליהם בחי' גילוי שכינה וקדושה של מעלה וזכו בחי' ארץ ישראל כנ"ל. ח"ש והי' כי יביאך ד' אל ארץ הכנעני וכו' ועבדת את העבודה הזאת בחודש הזה רמז להעבודה בארץ העליונה וזכו שבעת ימים מזאת חאכלו. וזכו מזאת חאכל במקום קדוש צהר אוהל מועד יאכלוה סקדושת א"י ובהמ"ק ואוה"מ בל לכאן. וכן מב' צתרגום יונתן שבשעת חכילה הפסח היו בארץ ישראל ע"ש :

ורקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו במכסת נפשות

כתובס מני חטא אדכ"ר באכילה עץ הדעת. והנה מהינאות האלו יש שנתעוררו בעובדי כוכבים וכפרע במצרים. והני"ק האלו שנתעוררו באכילים עליהם האדם רעב וזמא ידוע ששם הבעש"ט רעבים גם למאיה נפשם בהם תתענף. והנה אמנם זכו בכל המאכלים בכל השנה אבל חכילה מזה איננה צריכה צדור כלל ולא יש זה מתעורבות עו"ר כלל רק הוא כולו טוב לזכור והלא הדבר זה מבואר בזה"ק כי מזה לשון מריבה ומזה בגין דמברחת לכל סערין ביסין ועביר קטטה בכו כי המנה כולה קודש לד' בלי שום פסולה ולכן כל המנוחה בזה מזה כי היא מברחת כל החילונים ח"ש ויאפו את הבצק אשר הוילאו ממזרים שגוה מזאת כי לא חמץ כי גורבו ממזרים. פי' המזאת גרשו ממזרים כל הקליפות ותעורבות עו"ר שהיו במזרים. ח"ש ושמרתם את המזאת כי בעלם היום הם הולאחי את לבאותיכם מארמ"ס. ר"ל אתם תשמרו ע"י המזאת להיות לכם כל טוב של הקדושה לזכור. כי כבר בעלם היום הזה הולאחי את לבאותיכם הם לבאות הגילויין בהם מארמ"ס כי כבר הוילאו כל הני"ק ממזרים ועשאוהו כמילה שאין בו דמים ע"כ ובאר המנה בחי' כולה נקי' בלי שום פסולה עו"ר כלל. והנה כזה הי' ענין המן שיקרא להם אצירים להם המלאכים הוא כי לא הי' בו שום פסולה כלל ולכן נבלע ברמ"ה אצירים כדוע. ולזה אמרו חז"ל שאו באכילה מזה עתמו טעם מן כי בן הוא באמת ענין המנה דומה למן :

נחזור לענין הזה ענין המנה הוא נקי' בלי שום תעורבות עו"ר כלל ואיננה צריכה צדור כלל לכן נאמר בזה"ק כי המנה היא מיכלא דאסותח שהוא הטוב של הנפש והיא מיכלא דמהמנותח כי בכיות שאין בה תעורבות עו"ר כלל הנה הוא באמת טובה להאכול כי נכון ונעוזה שלא יזיק לו כלל לנפשו והוא מיכלא דמהמנותח כנ"ל והנה כי בן כאשר באו המלאכים אלל ח"א ע"ה ורזה להיות אוחס מנכסיו וזכו לתת לפניהם לאכול הנה לא הי' יכול לתת להם מאכלים ששם מתעורבות הנ"ל כי לא להם החיקון זה כי הם כולם קדושים ועטורים ע"כ כאשר ידע וקיים ח"א אפי' עירובי חסילין פי' עירוב המאכלים לזכור

נפשות אים לפי חלנו חכוסו על השם . הכ"ל לרמז בפסוק הזה על מעלות ונבחות הלילה הזאת של פסח . דהנה כבר נבחר הענין שאמר משרע"ה כחצות הלילה ולא אמר בחצות כמו שהקשו זה בגמ' . אך זה מבוחר עפ"י המובא בזה"ק כ"פ כי עיקר הנס בלילה הזה כי בחצות הלילה שהיא העת רצון שהקב"ה נכנס לג"ע להשתעשע בנשמות הצדיקים ובאוחו חצות של פסח לא נכנס לג"ע כי אם לפדות את ישראל ממצרים . וחוה הפי' כחצות הלילה כמו בכל חצות הלילה איני יוצא לג"ע אבל עתה איני יוצא בחור מצרים . והנה קן מצו' בזה"ק פ' בא ובר"מ שם ובפ' בהעלותך ע"ש כי כך בכל ליל פסח הקב"ה מתענג עם כל הפמליא שלמעלה מהשירות והשבתות והסדר וסיפור יי"מ בלילה הזה . ואינו נכנס לג"ע בחצות לילה כ"א לשמוע שירות והשבתות של ישראל . והנה זהו שרמז הכ' בזה כי בלילה הזה של פסח ולקח הוא יזכה ליקח הקב"ה שנקרא הוא כעוד ע"ד ויקחו לי חרומה וזה ולקח הוא ושכנו רמז קב"ה ושכינתו הקרוב אל ביתו הם כל הפמליא שלמעלה במכסת נפשות הם נפשות הצדיקים שבג"ע כולם נקבלו ובא ד' אלקי עם כל קדושו עמו לשמוע ולקבל המצות ומעש"ע של ישראל בזה"ק . וחוה אים לפי חלנו חכוסו על השם הוא לפי כוחו חכילתו יכוון להמשיך רחמים וחסדים על ישראל . וחוה חכוסו לשון כיסוי לכסות ולהסוות על ישראל שהם שם פזורה . וז"ש בגמ' שנים שאכלו פסחיהן אחד אכלו לשם חכילה גסה ואחד לשם פסח ע"ז הכ' אומר ט' ע"ש . ולמה נקטו זה באכילה פסח דוקא ולא באכילה קדשים ומעשר שני וכיוצא בהם אך זהו האמת להיות כי בלילה זה המלך והשכינה וכל משרתי עליון וצדיקים שבג"ע כולם באים לעוה"ל להשתעשע עם ישראל . לכן האוכל לשם חכילה גסה הוא נבזה מאוד לפי המלך בעמדו לפני ד' ומלאכיו אשר לפניו ויתסגב כאחד הריקים לכן צריך לירא ולרגוז בלילה הזה מפני פחד ד' ומכרז גאווה :

כל ימי יי"ד . הפי' בזה הוא כי צריך להמשיך בזה' הזכרות והשפעה מיום לאחר מארמ"ז אל כל ימי צי"ד כי כן כתי' מקדש ישראל והזמנים . מקדש ישראל כל הימים ע"י בתי' הזמנים וימים טובים . וכ"כ ושמרת את החוקה הזאת למועדה מימים ימימה על כל הימים . הכוונה בזה לפ"מ שבארנו לעיל כי בפסח הי' סיחוד בהטגלות אור העליון לישראל מאד בבחי' גדלות וכמו' בזה"ק . משכו וקחו משכו יומין עלאין ליומין תחאין . וזה הרמז כחצות הלילה איני יוצא בחור מצרים . שחצות הלילה הזה איננו יוצא לג"ע להשתעשע עם נשמות הצדיקים כמ"ש בזה"ק על פסוק והמלך קם בחמתו ממשחה היון אל גינת הביתן ע"ש רק לחיבת בני' איני יוצא לעוה"ל בחור בני' . וכן הוא מבוחר (במד"ר פ' בא) כשאכלו בני' את הפסח בריחו ריח גן עדן שהיה מריח הקב"ה שבה בחוסם כנ"ל . והכן . נמצא כי בפסח הנה היתר קב"ה עם ישראל ובפסח נתקדשו בני' ע"י המצות וביאה נבואין עושה והוא מקדש ישראל והזמנים העומדים לבא כל הימים כי היום את אשתי ולמחר אי את אשתי לא אמר כלום . לכן אנו מנצקים והשיאלו הוא לשון נבואין שיבין לנו ברכת נבואין הללו של מועדיך לחיים ולשלום תמיד כל הימים . גם שיהי' נמשך הקדושה נחובנו על הזמן העמיד בבחי' נבואין כנ"ל ביאה נבואין עושה ביא"ה ב"א י"ה ויהי' הקדושה הזאת בני' הפסק עד הרגל הבא עלינו לטובה . אמן :

מקדש ישראל והזמנים . דהנה אנו אומרים אשר קדשנו במצותיו . וכבר נבחר כי כל ברכה ומצוה שהאדם עושה נמשך לו אח"כ קדושה יתירה לשעשה לעשות המצוה . מצוה גוררת מצוה וע"י עשיית המצוה נתקדש האדם ביותר אח"כ כמבואר בבאריו"ל ענין גדלות ראשון וגדלות שני . אך אנו אומרים בכל מצוה לשם יתד קב"ה ושכינתו' ולאוקמי שכינתא מעפרא להקים סוכת דוד . פי' מלבד היתודים הנעשים בשעת עשיית המצוה יהי' ג"כ פעולה המצוה גורמים לקרב הגאולה העתידה לאוקמי שכינתא מעפרא ועל כזה אמרו ז"ל קדושה הראשונה קדשה לשעשה וקדשה לע"ל פי' ע"י קדושת המצוה יומשך הקדושה לע"ל

והשיאנו ד' אלהינו את ברכת מועדיך . הנראה לבאר פי' הלשון והשיאנו . דהנה כתיב למשן חבור את יום לאחר מארמ"ז

שום אדם מבני לך לי נאה לברך את ישראל :

ליום ב' דפסח

לעיל להקים טוכת דוד . והנה כי כן יבורך גבר ירא ד' בקדושת המועדים נמשך הקדושה לעיל כמו בפסח נמשך ומחשורר בגאולה ועת רלון לגאולה העתידה וחו מהר אכוב כי בא מועד וחננו כי המועד הוא עת רלון וכנון לחוננו בגאולת משיחנו צ"ב . וחו ג"כ מקדש ישראל והזמנים כי כאשר תקדשו בניי פ"א בקדושת חג הכה הקדושה הוואת לא סקפה כדכי . וממילא נמשך להם לזמנים הבאים אחריהם עד הרגל הבא לטובה . וחו מקדש ישראל והזמנים שיהי' נמשך הקדושה להזמנים הבאים שלום :

(במסכת שבת) **אמר** ר' יוסי מימי לא עברתי על דעת חבירי יודע אני בעלמי שאיני כהן ואם אמרו לי עלה לדוכן אני שולח . ואמר ר' יוסי לא אמרתי דבר וחזרתי לאחורי פרשי' לראות מי יעמוד אחרי כי אף כפי הצעלים אני אומר . הגרסה בקשור ב' המאמרים האלו וגם אף שיך שיאמרו לו עלה לדוכן למי שאינו כהן . אך הנה כתי' כה תצרכו את בניי ופרשי' בלשון הקודש . כהונה בזה כי האיש הצדיק אשר לשונו לשון הקודש לא רגל על לשונו לדבר שום לשון חלילה על שום אחד מבניי זהו הראוי לברך את בניי באהבה שאוהב את בניי אבל מי שפונם חלילה את לשונו בדברים האסורים אף תשרה סכרה על לשונו וברכתו . כי בברכתו את בניי ריך להמשך עליהם חסדים טובים לאמור כי כולם אכזבים כולם צרורים כולם קדושים וראוים לברכה לכן איש צדיק כזה כר"י שכתמר כל ימיו מלדבר לשה"ר חלילה על שום אחד מבניי לו נאה לברך את בניי באהבה כי כולם טובים בפניו והוא הלשון הקודש האמור בברכת כהנים וכמ"ס וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכום וירד מעשות החטאה . פי' נשאל לברך את העם אז ירד מענין עשות החטאה לכל יעלה זרם שפתי שום בר ישראל חלילה ואהרן הוא הרוף שלום לכל ישראל הוא שנאמר לברכום . וחו שאר"י כשבאו אלנו שבוה צדיק הדור לברך את שום אחד מהם אמר יודע אני בעלמי שאיני כהן וצדיק ואעפ"כ ברכתים . ואר"י מעולם לא אמרתי דבר וחזרתי לאחורי לדבר ח"ו שום לשה"ר חלילה על

ברילה הכוא נדדה שנת המלך ויאמר להביא את ספר ה כרונות כו' . האמנם כאשר נתנו עיני מדכי ואסתר בחכמתם להוילא דבר בקשתם מאת המלך יש להעיר ספק עלום על חספכות דבריהם אשר בחללה כאשר ידע מדכי אשר נעשה לו מהר להביד לאסתר לבא אל המלך להחחק לו וכיא מיהאנא בדבר באמרה כל אשר יבא אל המלך אשר לא יקרא אתה דתו להמית ומדכי לו עלי' מיד להשיב לה את וצית אביך תאבדו למחור נפשה ואח"כ נתהפכו הדברים כי אותה עליו אסתר למחר וליום שלשה ימים לבטל הפסח מצבורא בגמ' ויעבור מדכי שבעיר י"ט הרשקון בתענית . למה באמת לא המחיה עוד יום אחד ליום בחו"מ הלא זמן הי' להם כל השנה עד אדר הבא . אך הנה ידוע היות רלון הש"י בעבודת עושי רלון ושומרי תורתו אשר כל העולמות קיימים אך ע"י הצדיקים ועליהם היתה כל הכוונה בצריאה מחללה . והנה חג הפסח הקדוש הוה לא יאומן כי יסופר מקלות רבבות סודות והיחודים אשר נעשים בעולמות העליונים ע"י ישראל בסדר ליל שמורים ואכילת מלח ומרור וסיפור יצי"מ בהגדה בלילה זאת . לכן אסתר הצדיקה כאשר ידעה היא כי כל קיום העולמות חלוי רק בצניי . החחמה בזה לעורר אהבת הש"י על עמו לאמר כי בלעדם לא יתקיים העולם אי"ב אף יאבדו חלילה והיא כאשר שמעה כי עזרה הגזירה למעלה ג"כ נוחה שיבעל מדכי וחביריו כל סדר ליל הפסח וכן כל העם אשר בששון עמו החענו . ועי"כ כאשר בעלו מעבודתם לילה הזה נעשה רעש למעלה בכל העולמות מה זה ועל מה זה והיא שהמתינה אסתר שלא לגלות דבר בקשתם עד ליחר יום ה' של פסח כי ע"י שחסרו אז מעבודתם נעשה רעש למעלה כי אם יתבעלו ישראל חלילה יתבעלו כל העולמות ולכן בלילה הכוא נדדה שנת המלך זה מלכו של עולם . ויאמר להביא ספר הכרונות של מלכות כוזב וימלא כוזב אשר בגיד מדכי סדר הגדה בליל פסח כהונה .

על צנחנא ותרס . כמו שפך חמקך ועי"כ נלמח ונא
 היסועה . וצנחנתן קן הוא הדבר כי כל המלות
 שהם צנחלת הסנה כוללים כל המלות . כמו
 צנ"ה בשמיעת קול השופר כל המלות הם צנחי'
 שמישה וסי' הם שמוע תשמעו . שמעו ותמי
 נפשכם . וכן בניסן החלחת הסנה נאמר וצמרתם
 את המלות ובגמ' ח"ה מלות חלה מלות שאם חבא
 לידך מלוא אל תחמיילנה ר"ל ע"י חכילת מלח תקיים
 על המלות בשלימות וכלא פני' שלא תחמיילנה
 ביאה"ר . וזה תזכה ע"י חכילת מלה בכונה :

שבת חוה"מ של פסח

בפ' כי תשא **ראה** אחה אומר אלי העל את
 העם הזה ואחיה לא
 הודעתני את אשר תעלה עמי כי ועשה אם נא
 מלאחי מן בעיניך הודיעני נא את דרכך כי וראה כי
 עמך הגוי הזה . הנה יש להבין ולשום לב איך אחרי
 הכעס הגדול של מעשה העגל מלא לב משרע"ה
 ליקרב ולבקש לו גדולות כאלה הודיעני נא את דרכך .
 הראני נא את כבודך למה לא בקש זה בשעת
 הראון והיחוד בשעת מתן תורה כבר וכדומה לא
 בשעת הכעס ופנים זועפות כ"ל . גם יש להבין
 פי' וראה כי עמך הגוי הזה מה ענינו כאן . איך
 הנה ידוע מעלת משרע"ה רעיו מסימנא שהוא
 סי' שורש צמדת הענוה כמו שאמ"כ והאיך משה
 עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה והפי'
 הוא לא שהי' עניו לבד בעיני עוה"ז בפני כל אדם
 כמו שפ"ל רוח שאמרנו חז"ל . רק מדת הענוה שהי'
 צמשרע"ה הוא גם בעיני עבדות ויראת שמים
 הנה הוא הי' עניו מאד היינו שלא הי' רואה כלל
 לעלות במעלות ומדרגות הראויים לעובדי השם
 ולא הי' מבקש מלח שהי' להאיר עיניו בזה כמו
 שאמ"כ גל עיני ואביעה נפלאות מתורתך אורני
 נא את דרכך וכיוצא בזה הכתובים בספר תהלים
 שזה ראוי לכל איש ישראל להתפלל אל ד' והאזר
 עיניו בתורתך ודבק לבנו במלותיך כמ"ש הכתוב
 ונדעש וגרדפס לדעת את ד' וכמבו' בן בכל
 הספרים חיוז השחוקקה לעלות כל יום ויום
 צמדריונות עבדות הש"י . אבל משרע"ה הוא לא
 הי' מחויב עמנו כלל בגדר אנושי :

להשיג איזה מדרגה בעבדות וסי' לש"י נחמ
 רוח מתנו כלל . וזהו ואל משה אומר עלה אל ד'
 שלא רצה לעלות עד שצטוו בע"כ וכן חיידי ויקרא
 אל משה וכן לכל הדברות . וזה ששנה הכתוב
 והאיך משה עניו מאד מכל האדם בו . והנה כל
 זה ענין הענוה הי' לו ע"י שהגיע למדרגות
 ומעלת עולמות העליונים וראה גודל הפחד והיראה
 של כל העולמות וכל אבא השמים והשרפים הגבוהים
 מפני כבוד ד' ית"ש הנה עיי"כ הוא הי' בטל
 ממתיחות בעמנו כלל כחובן . במקום גדולתו שם
 אחס מולא עטותנותו כל מה שהי' גדול יותר הי'
 מכיר גדולת המלך הקב"ה יותר הגיע לענוה
 יותר . וי"ש וירא העם כי בושש משה לרדת מן
 הסר . ר"ל העם בני' ראו והכירו צמדת הענוה
 של משרע"ה שלא רצה להיות רב ומנסיג עליהם
 מעולם . ומה גם עתה שנסתרה צמרום ארבעים
 יום והשיג שם מה שהשיג הנה בודאי בוש יבוש
 לרדת מן הסר להיות רב ומנסיג על הדור כי בודאי
 בטל צמתיחות בעמנו וזה כי זה משה האיש לא
 ידענו מה סי' לו . פי' כל ימיו הוא הי' צנחי'
 מה בעמנו מה אני ומה גם עתה שהנה צמרום
 וראה שם גודל כבוד ד' ומעלה שהגאו הנה
 עי"כ נעשה עניו יותר וע"כ בחי' מה שלו עתה לא
 ידענו איזה בחי' מה הי' לו כי בודאי הוא לאין
 שיפור יותר . והנה כי כל המעלות והגדולות שציקש
 משרע"ה לא בקש לעמנו כלל כמו שנבאר כי אם
 עבור ישראל להורות להם הדרך הנכון ולהעלותם
 מעלה מעלה כראוי ללדיק הדור . לקך כשעשו
 ישראל חותו המעשה הרע הנה הוא החמיל
 להחמרמר בנפשו כי זה בא מחסרון ההגאו אוחס
 כראוי ע"ד שאמרנו ז"ל כל סרחון הדור
 חלוי בהגדולים . לכן חלה כל הסרחון בעמנו .
 כך כשאמר לו הקב"ה לך עלה מזה אתה והעם
 פי' שיעלה עמכם במעלות ומדרגות . ואחיה לא
 הודעתני: את אשר תעלה עמי . כי אנכי איך
 בכוחי להעלותם כלל כאשר אחיה רואה כי לא
 טוב עשו עד הנה ואירע להם כל זאת ע"כ בחוץ
 מעלתי הראשונה לא אוכל שאת אוחס. איך את הפך
 אחיה בע"כ רק צי להיות מנסיג הנה הודיעני
 נא את דרכך למען אדע להנסיגם בחוץ העוב יותר
 שלא יבואו עוד לידי חסא כלל איז וראה כי
 עמך

מורה על מעלחם הרמה שנטפה היחוד למעלה על ידם והנה זהו מלות שמחה ההג להגיע אל מעלה הגדולה לגרום השמחה למעלה ולזטה זה הנקרא של"מי שמ"הה הרמז אותיות י"ה של"ם שמ"ח שעי" העבדות בשמחה בלב שלם ושמה גורם היחוד בעולמות העליונים . והנה ע"ז או מבקשים והנהילנו לבן נחל להמשיך ולהשפיע לו ד' אלהיו בשמחה וששון הוא היחוד למעלה מועדי קדשך להנחיל קדושתם גם לעתיד בכל הזמנים וישמחו בך ישראל תמיד וזהו מקדש ישראל והזמנים לעולם כי טוב :

רמזי שביעי של פסח

ךך' הולך לפניהם יומם בעמוד הענן לנחמם הדרך . הכ"ל לבון לנחמם הוא לבון נחם ורטון . כי הש"י הורה להם לישראל הדרך אשר ילכו בה לפני ד' להיות כ"ד לפני הש"י מהעבדות שלהם . וזהו בתי' עמוד הענן שהיה בתי' החסד של אהרן רודף שלום בין ישראל לאביהם שבשמים להיותם עושים המצות באהבה וכוונת הלב . שעי"כ יהיו לרטון לפני הש"י ב"ה ואחר כוונת הלב הן הדברים והוא שאמר והזרת אחסם את החוקים ואת התורות והודעת להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר ישעון כי לכאורה כבר אמר להזכיר אותם על החוקים והתורות ומה יודיע להם עוד בהדרך והמעשה הזה אשר יעבון . אך הנה זה בא ללמד כי לריך לידע ולהודיע דרך ד' וכוונתו בהמעשה לבד משפעי החוקים והתורות . כי כן נכון לדעת לכל איש אופן הדרך הנאות לו בקיום המצות על מתנותיו לבל יעשה מהשיקר טפל וכן להיפק . גם לריך לדעת גודל כח מעשה המצות של ישראל העושה אחסם כוונתו עד היכן מגיע להחלשות למעלה וכמה וכמה תיקונים הוא עושה בעולמות העליונים . וכמה הטובות אשר יושפעו עי"כ כי גדול כח המעשה של המצות בכונה ליתר העולמות העליונים כולם ולגרום שפע רבם אין קץ . וכל זה יכול לפעול ע"י מצוה קטנה בעד וזהו אחד כבוד . וחלילה הידיעה הזאת הוא כדי לעשות המצות באהבה ושמחה לגדל יקר ערכה כמו העושה מו"מ אם ידע כי ירויח הרבה הנה ישתדל ויעסוק בה בשמחה וריחות . ואם לא

ידע

עמך הגוי הזה אזי תראה כי הם עמך גוי הקדוש ועבוד ויהי' לך נחם רוח מהם לעולם ועד"ז הראני נא את כבודך לכורות להם איך לירא מפני כבוד הש"י לעולם אמן :

וראית את אחורי ופני לא יראו . ולהלן הוא אומר אשר ידעו ד' פנים אל פנים וכ"כ פנים בפנים דבר ד' עומם . אך ענין ההשגה בהקב"ה הכל הוא בבחי' אחורים כל מה שמיני הוא הכל בחי' אחורים לבלמעלה היינו ולגדולתו אין חקר ואין סוף ב"ה . וזהו הלקיים אין להם מנוחה כי אין מנוחה לטוף השגתם ח"ש דרשו ד' ועונו בקשו פניו תמיד ר"ל מי שהוא מאותן הדורשי ד' ומבקשו הנה יבקשו פניו תמיד ולא יהי' טוב הפסק וזמנה להשגתם כי כל מה ששינו בחי' פנים הנה יש עוד פנים למעלה מזה וזהו בחי' אחורים לעומתו . וזהו וראית את אחורי אף בחי' פנים בפנים הוא אחורי כ"ל :

והנהיילנו ד' אלהיו בשמחה ובששון מועדי קדשך . הכ"ל דכנה שמהה וששון הוא רמז ליסוד"מ אשר ברה ששון ושמחה חתן וכלה והשכינה נקראת שמחה הם הבנים שמהה והוא שנאמר עבדו את ד' בשמחה להעלות השכינה אז באו לפניו ברינה כי עז והדוה בזקומו . וע"י תיקון היחוד בשכינה ישמה ד' במעשיו ישמה ישראל בששון . והנה זהו שאמרו בתי' כאן בבתי בראי כאן בבתי גואי כי מי שטומד בבתי בראי בחן הנה יכול עליו העלבות . אבל הלדיק העומד בבתי גואי לפני הש"י עז והדוה בזקומו . ח"ש נכלה נפשו מרוב עלבוניו כי ע"י העלבות נכלה הנפש ונפנתה כי חפול ממדריגתה כמבואר בע"ה כי זוכמת הנחם מאלו הוא העלבות . ולכן עד כמה לריך האדם לשמור ממה ולהכביר אך השמחה בלבו להיות נכנס לפני הש"י . והוא שאמר דוד הצע"ה בחגי ד' וכו' וראה אם דרך עולב כי וגחני בדרך עולם . ר"ל כי ב' דרכים יש דרך עולב הוא לסע"א . וגחני בדרך עולם הוא השכינה הנקרא דרך במחה כמ"ש בדרך עדותיך ששתי כעל כל הון ח"ש בהחלשות ישראל ליהודים סיחה אורה ושמחה וששון כי השמחה והששון

ידע הדיעות יתשל מעבודתו זו . וע"ז הוא שאמר דוד המע"ה בדרך עזותך ששתי כעל כל הון . ר"ל כמו אם הרווחתי על ידם כל הון שבשולם כי באמת יקרה היא מפינים וכל חפץ נא ישו בה . וכן הוא אומר ולדיקים ישמחו ויעלזו לפני חללים וישיבו בשמחה כי הם ששים ושמחים לעשות רצון קוים להיות נחת רוח לפני הש"י ב"ה וזהו לנחותם הדרך לבין נחת כמו דברי חכמים בנחת שמעים למעלה :

א"י וד' הולך לפניכם יומם לנחותם הדרך . כנ"ל עפ"י מ"ש ב'פ' לנחר ים סוף לגורים כי לעולם חסדו . והעביר ישראל בחוכו כל"ח . להבין כפילת הדברים הלא כל העובד בקריעת ים סוף ה' למן יעברו ישראל בחוכו בהרבה דה"כ מאי מהני הקריעת ים סוף ולמה נחלקו ל' עיניים . אך העינין הוא עפ"מ"ש עם ארה היא ליעקב וזמנו יושע . פי' כשהוא ח"ו עם ארה לנבי' אזי הש"י כביכול מסתירם באתר כפיו בפנימיות הרצון והרחמים הרבים הנסתר מעין כל הי קדי להסתירם מפני התקטריגים . ח"ש וחתה ברחמיק הרבים עמדה להם בעת ארתם . ר"ל בעת ארתם הש"י מעמיד אותם בנתי' הרחמים הרבים כנ"ל . וזהו ויקחם ויעבירם את הגח"ל כמבואר בכחבי האר"י ז"ל שם נחל הוא גדול וגורא ר"ת "גורא" חסד "לאלפים . ח"פ וד' הולך לפניכם יומם לנחותם הדרך . לנחות"ם אותיות נח"ל ת"ם הוא הדרך עולם הנסתר בתי' רחמים רבים לז"ש ואש"ה אהבה על כפיו נשרים ואביא אהבה אלי פי' בפנימיות הרצון והרחמים כנ"ל . ח"ש בזה"ק משכו וקחו לכם משכו יומין עלאין ליומין תחאין כי עולם הנסתר הוא בתי' יומין עלאין כו' וזה הרמז ברי"ת של שלשה רגלים "פסח שבעות" סוכות גימ' ת"ם כמ"ש ויעקב איש ת"ם שהי' כחולסוף אותיות מ"ה לאותיות ת"ם כמ"ש ויעבירם את הנחל . וזה הרמז לנחות"ם הדרך ע"י נח"ל ת"ם זכותו של יעקב איש תם יהפוך הכל לעובד בשלשה רגלים פסח שבעות סוכות הבע"ל ר"ת ת"ם כנ"ל :

עפ"י מ"ש ב'פ' וילך ד' כאשר כלה לדבר אל אברהם ואברהם שב למקומו . כידוע כי עיקר גדלות הבורא ב"ה ע"י האדיקים בשירות ותשבחות כמ"ש ונגדלך וגבתיך ופארך כו' כביכול הש"י נחגלל ונתרומם ע"י השירות ותשבחות כמ"ש ברבי נפשי את ד' ד' אלהי גדלת מאד . הללו את ד' מן השמים הללוהו בתרומים הללוהו כל מלאכיו . כי ע"י השירות ותשבחות שאלו אומרי' למעט גם המלאכים יש להם עלי' למעלה במרום כמ"ש ביעקב אבינו ע"ה והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים זו . ועוד יותר במעלה . והנה ד' נצב עליו . כביכול הש"י יש לו מעמד ומצב עליו . ח"ש וילך ד' כאשר כלה לדבר אל אברהם . כביכול הש"י ה' לו הליכה והתרוממת ע"י אברהם . ואברהם שב למקומו כנ"ל גם בעולמות העליונים שם ה' אברהם . ח"ש באברהם אחיה ד' לבדך וכו' ומלאח את לבבו לאמן לפניך . וזה הרמז ב'פ' הג"ל גודל מעלת בני' אזי בשעת יז"מ . וד' הולך לפניכם . בתי' הליכה והתרוממת על ידיהם כנ"ל ח"ש הנביא זכרתי לך חסד נעורך כו' לבתך אחרי במדבר כו' שהי' בנתי' הליכה כנ"ל והם הלכו אחריו במדרגה גדולה כנ"ל . ח"ש בחללים . אברי כל ירא ד' הסולך בדרכיו . ע"י מדרגת האדיקים כביכול הש"י נקרא הולך ע"י דרכיו . ח"ש כי כאשר גבהו השמים מהארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם . פי' ע"י דרכיכם נתרומם כבודי ע"י השירות ותשבחות :

א"י וד' הולך לפניכם יומם כו' הנראה לבאר עפ"י פי' הפ' במגלת רות . וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה שלף איש נעלו ונתן לרעהו . זאת רמז לשכינה הקדושה כמ"ש זאת היתה לי כי פקודיך נצרתיו . עפ"י דברי הזו"ה כי האדיקים הם אנפי דשכינתא כי השכינה מתפארת בהם חזו במאני ברא' אחינא לגבך . לכן ג"כ מגודל קדושתם השכינה שורה על פניהם . כמים הפנים אל פנים : ח"פ וד' הולך לפניכם . כביכול השם הוי' הוי' שורה על פניהם כנ"ל והבין ולבאר עינין קדושת המועדים שנקראו ימים טובים הנה בארנו צמ"ח גודל מעלת האדיקים שכל שמחתם ומגמת רגונם כל ימי חייהם להיות מנפס לישועת ד' לע"ל שהי' מלא כל הארץ כבודו . ח"ש דוד המע"ה

א"י וד' הולך לפניכם יומם כו' . הנראה לרמז

כי האדם צריך לעבוד ד' בדמיו ורחימו או פרחית לעילא . וזהו ללכת עי"ז יב להם הלכה להחלטה להעלותה לפני ד' . וזה הרמז חגיגת הלכה שהולכת ועוזרת למעלה והא"כ ממזכרת השפעה טובה לעולם וזהו החומר בכתבי הארז"ל בר"ת "הרינו" לד' "כל הארץ ר"ת הלכה פי' כל בחי' הנכה ששוגה האדם בעוה"ז הוא להעלות כל עניני העולם וזהו כל הארץ . והלדיק הוא המוליך וסמכיה כ"ט לעולם והוא הנקרא שליה להלכה . ויש שליה לקבלה שמקבל כל טוב לעולם הזה והוא הענין לימוד הקבלה . וזהו הרמז מקבלה ואילך מלוח כהוגה שהלדיקים הם משפיעים ומקבלים החסדים ויש הולכה ג"כ בקרבן כי הכהן איש החסד מוליך ומביא וזהו ללכת יומם ולילה כנ"ל :

לנחותם הדרך . כבר בארנו למעלה לרמז

בחיבת לנחתם נח"ל ח"ס . כי ענין קריעת ים סוף הי' צריך להיות רק מאתערוחא דלעילא כמ"ש בזה"ק בעתיקא תליא וכו' . וזה שאמר להם משה רבינו ע"ה ד' ילחם לכם ואתם תחרישון פי' שלא יתפללו כלל . ולכאורה אינו מוכן כי מה אכפת לי אם בני"ג ג"כ יתפללו על דבר זה . אך מפני כי ענין קריעת ים סוף לא הי' יכול להיות רק ע"י אתערוחא דלעילא לבד מפנימיות ראונו העליון כיל"ח . וזהו פרשתי בשאוקי חללים שגראה דברים כפולים . לנזר ים סוף לנזרים כי לעולם חסדו . והעביר ישראל בחובו כל"ה . לכאורה הם דבר אחד כי כל קריעת י"ם הי' רק למען יעברו ישראל בחרבה . אך הפי' לנזר י"ם לנזרים ים ר"ת "יסוד" מלכות . והא"כ כתי' והעביר ישראל בחובו . פי' בפנימיות ראונו ית"ד אשר שם הוא רחמים גמורים ואין בו שום יגיע נכרי למען לא יסי' עליהם שום קטרוג כלל . ונ"ל להם ואתם תחרישון כי דבר זה לא חובלו לפגול כלל ע"י חפלה ולמה חבולו לכלל עמות כי תפלתם ששחה זאת אך בעתיקא תליא מילתא . וזה ענין שם נח"ל ר"ת "נזר" חסד "לאלפים" טז"ר

אוחיות רל"ן . ונ"ל נהלה עבר על נפשו איז עבר על נפשו היום הודוים . לפי שבטו אינו מוכן . אך הרמז על ה"ל נתלה אוחיות נח"ל ה' . כאשר נחשורר שם נהל לבני' איז ממילא עברו וחלפו היום

המע"ה יגל לבי בישועתך אשירה לד' כי גמל עלי ר"ל כל שמחה וגילת לבטו הי' מה שהי' מהחכל על ישועת ד' לע"ל . ועד"ו בעלמו הי' עוקן שבה והודי' על נהנן לו שכל כזה להיות בראת המדרגה להיות מנפס על בישועה וזה כל גמולו הטוב בעוה"ז וזה אשירה לד' כי גמל עלי . לכן בי"ט שיש היחוד למעלה איז גם למטה הלדיקים הם המרגישים השמחה למטה לכן הימים האלה נקראים ימים טובים כמ"ש אמרו ללדיק כי טוב . ונ"ל ביעקב אבינו ע"ה ומשמחתך ששמחה זו הפי' הוא בני' אופנים הא' ע"ה השמחה והיחוד שהי' למעלה הי' מביא השמחה בלבד יעקב אבינו וגם ע"ה שמחת יעקב אבינו געשה היחוד למעלה לכיזא השמחה כביכול בהבורא ב"ה . ונ"ל עבדו את ד' בשמחה כמבואר במ"א . ולזה כאשר בא יוסף אל אביו כתי' וישול על לואריו ואמרו חז"ל יעקב קרא ק"ש . וצריך להבין מפני מה דוקא הגיע זמן ק"ש אז . אך לפי הנ"ל אחי שפיר כי אך אז כאשר בא יוסף נגמר היחוד למעלה כי כל כ"ב שנים שפירש מאביו לא הי' היחוד למעלה כזה לכן אך אז הי' עונת ק"ש . ונ"ל במשנה הקורא ק"ש בעונתה עונת ה' לרמז על היחוד הנ"ל כמ"ש שארה כסותה ועונתה בו' כמבואר במ"א . ונ"ל במגלת רות על הגאולה ועל התמורה שלף איש נעלו ונתן לרעהו . הקב"ה נקרא רעהו כי הלדיקים כל שמחתם הבאה להם למטה בעוה"ז הם מחזירים ומשיבים למעלה כמ"ש השיב לי ששן ישעך . ועי"ז הם באתערוחא דלחתא מעוררים השמחה למעלה שכביכול ה"י שמח בשמחתם למטה . וזה ג"כ הפי' וידבר משא את מועדי ד' אל בני ישראל . הוא ג"כ בני' אופנים הנ"ל . וידבר לבין הנהגה משה רבינו ע"ה הנסיג השמחה שלמעלה שהם מועדי ד' היחוד שנגעשה למעלה הנסיג למטה בהרגשה שמחה המועדים . וממילא עי"ז נתעורר למעלה השמחה ביתר שאת . ויורד השפט טובה וברכה אל בני' והבן :

א"י וד' הולך לפניכם בעמוד הענן יומם לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה . הנס ענין העמוד ענן לנחתם בחי' נחת והלכה . ועמוד אש להאיר אוחיות לירא"ה

הגלגל יבין לאשורו כאשר יראה להתקרב לעבודת
 הבורא ירגיש בעצמו כי הזמן נרמא להיות מסייע
 לכל הבא לטהר להמליח לפשו פדוה ורווחה • ו"ש
 הכנה על גאולתו ועל פדות נפשו • לכן חג
 הפסח הוא הכנה לקבלת התורה • ו"ש חס אין
 קמח אין תורה • קמ"ח גימ' פס"ח ולכן הפסח
 הוא הקדמה לחג הסעודות הבע"ל • כי זה קשור
 בזה כל הימים :

וַיֹּאמֶר משה אל העם אל תיראו התיצבו וראו
 את יצועת ד' אשר יעשה לכם היום
 כו' • ה"ל לבאר הריכות לבין הזה הכתוב כאן •
 דהנה חמט לריך לבוב והתכוון על ענין התועות
 שיצא לנו מסיפור הימים והפלות אשר עשה
 עמנו הש"י מעולם הסם שיש בזה והודי' להש"י
 על נפלאותיו אשר עשה עמנו ביצי"מ וקריעת ים
 סוף וכדומה • הנה זהו חך הודאה לבעבר •
 וזה זה התורה הנדולה שהפלינו הכולל לספר
 ביצי"מ כתבו' בנח' בנ"ח וכו' על ההודאה הזאת
 לבדה העמידו דברים חך כשנעמין בענין הזה
 הוא על כמה פנים • הא' הסיפור בענין הזה
 והפלות שעשה הש"י לנו בנפשו' הכש ע"י שגוי
 הטעם ובשידוד המערכת היה מכה הסיפור הזה
 תחזיק ותחזיקן החמונה היתרה'לית ככ"כ כי הוא
 לבדו הוא החלבים הכלים כמ"ם לפדעה למען
 הארץ מתחת חין עוד מלבדו כמ"ם לפדעה למען
 חדש כי אין כמוי בכל הארץ וכמ"ם בנוסח
 החפלה בצורת הציטונו אזה הוא מעולם וכו' •
 חמח ממארים נאלתנו ומיית עבדים פדיתנו וכו' •
 הב' הוא ע"י הסוכה ופירסום הסם בימים הסם
 אשר פעל ד' בימי קדם הנה ע"כ מתעורר למעלה
 הרצון העליון והסדים הראשונים לפעול גם עתה
 יצועת בקרב הארץ כמאז קן עתה ג"כ בימים
 הסם ובזמן הזה וקדושת היום גורם כי לשלם
 חסדו • הג' הוא ע"י הסיפור כזונת הלב את
 מעשו ד' הגדול הנה ע"כ יצא התעוררת חדש
 בלב כל אים ויתלהב ויתעורר לעבוד הש"י בשמחה
 ובטוב לבב לקבל עליו עול מלכות שמים מחדש •
 כמ"ם הודו' לד' קראו בשמו כו' שינו בכל נפלאותיו
 ע"כ ישמה לב מבקשי ד' דרשו ד' ועשו בקבו
 פניו תמיד כו' • זה גורם ידיעה והכנה בדורה
 בלב

המים הזדוים הם הסע"א ולא יכלו לנגוע בו
 לרעה בשום קשרנו כלל • זה ג"כ הפי' נהלה
 לישראל עבדו • נחל ה' כשנתעורר עליהם הם
 נחל לכ"י אזי הם מקבלים עליהם אלהותו ית"ש
 לעבדו באתח ותמים :

לְהֹאִיר להם ללכת יומם ולילה • הרמז בחיבת
 להאיר אותיות ליראה כמ"ם המשפילי
 לראות בשמים ובארץ כביכול הש"י משפיל א"ע
 על מי שיש בו יראת שמים להפין עין אורו עליו
 בקדושתו ית"ש • וזהו פרשתי בהגדה לעיל ובמורה
 גדול זה גילוי שכינה כמ"ם החולדות יעקב יוסף
 בשם הרמב"ן ז"ל שאמר לבנו כי זהו הנח"י חס
 למד תורה לשמה כאשר יבין בעצמו בשעת לימודו
 שהוא מלא יראת שמים ואהבה עזה אז ידע כי
 לימודו עלה לראון חכו בנח"י שכינתא תתאה אזה
 יראת ד' • וזהו פרשתי בפ' למען תלמד ליראה
 את ד' • ו"פ נ"כ להאיר להם ללכת יומם ולילה
 ע"י היראה הם בנח"י הולך בתדריגה יומם ולילה
 וכ"ז זכו ע"י שש להם היראה ע"י התקדסם אליו •
 מגשת אליו בשא להם היראה ע"י התקדסם אליו •
 זה הענין הרדה גדולה נפלה עליהם אש"ג דאיהו
 לא חוו מלתייהו חוו מחמת שהיו יחד פס דייאל
 פסוא חזא לכן נפל גם עליהם הפחד • זה ג"כ
 הענין פי' הפ' להאיר להם ללכת יומם ולילה •
 ע"י שזכו לבחי' היראה כנ"ל היו הולכים ממדרגה
 למדרגה ליעלה מבחי' המלאכים שהם בנח"י עומד
 כמ"ם באלה"ה והוא עומד עליהם • ואח"כ כתיב
 ואברהם הולך עמם :

זָכַר עשה לנפלאותיו כו' • כבר בארנו בנ"א כי
 הוא לשון השפעה ודבר הוהג בכל דור
 ומתעורר ביום זה כח קריעת ים סוף • וענין יצי"מ
 וקריעת י"ם הוא הכנה לקבלת התורה כמ"ם הש"י
 ז"ל בפ' יחרו מה שאזעה שזע ובה קריעת י"ם
 וכו' וגם בעשרת הדברות מתחיל אכתי ד' אלהיך
 אשר הואלתיך מארמ"ל כי בלתי זאת לא היו
 יבולין לבא למתן תורה • וכן הוא מני אז והלאה
 חג הפסח זמן מרותו הוא גאולת הנפש ממאסר
 הית"ר כמ"ם קרבה אל נפשו גאלה • וכל אים

כלב האים לכל יסחכל ויטעגר חלילה על שום מקרה ופגע ר"ל כי אין לעמוד בהדין רק יסחכל בהסדמים העליונים בשרשם כי כולו טוב ומאחר לא חלא הרעות . וכוונת הס"י ב"ה אך להטיב מעולם ועד עולם רק לפי שעה נראה למטה שהס דינין אכל למעלה בשרשם הם הכל טוב ועבא הוא ועבא ליכוי . וכמו שגראה כל זה מגזירות ד' בתורים כי מתוך החשך העב האיר לישראל אורו הגדול שה' נכון להם מעולם עד עולם . והנה על שני הבחי' הראשונים הנ"ל . הוא שאלמה"כ במזמור לתורה דעו כי ד' הוא האלהים וכו' הודו לו ברכו שמו כי טוב ד' לעולם חסדו ועד דור ודור אמונתו . ביאר הכתוב כי ע"י הסיפור והודאה על הניסים יתרכו ההסדים והאמונה לעולם עד דור ודור . וכן אמר הכתוב שירו לד' שיר חדש כי נפלאות עשה עי"כ זכר חסדו ואמונתו לבית ישראל הוא ג"כ בשני בחינות האלו . חו"ש זכר רב עובדן יביטו ולדקתך ירגנו עי"כ מעוררים למעלה כי הנון ורחם הוא שיהי' הקב"ה מטיב ומרחם כח"ש ורחמינו על כל מעשיו וכו' . וח"ש עוז וזמרת יס ויהי לי ליוטה כו' . אמנם על בחי' הג' שביארנו היה אמר הכתוב למען תספר בחיני בך וכן בך את אשר התעללתי במצרים וכו' וידעתם כי אני ד' שלכאורה את חכלית הסיפור הוא להבנים הו"ל וידעו כי אני ד' שיהי' מוסב על הבנים שעי"כ ידעו ויכירו כי אני ד' כנ"ל . אך הסוגיה הוא כמ"ש כי גם אחס יגיע לכם החכלית ותועלת בסיפור הזה שיבא לכם ידיעה חדשה בכ"ע כי אני ד' ולכן כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח שיעשה משובח ועוב בכל עת שירבה לספר ביצי"מ כמ"ש בגמ' יותר מה שהאשה יולדת משובחת היה ע"ז אמר"כ וזכרתם את כל מלותי ועשיתם אותם כו' כי אני ד' אלהים אשר הולאתי אתכם מארץ מצרים אני ד' . שלכאורה לאם נאמר עוד הפעם אני ד' אכל הוא הסוגיה שחששו כל המלות בזכרון הזה של יצי"מ עי"כ תכירו וחדעו כי אני ד' ולכן ברוב המלות נאמר בחורה זכרון הנס של יצי"מ שהוא יסוד מועיל להשגת הבורא וקיום כל המלות כמו שפחה בזה הדיבור הראשון אנכי ד' אלסך אשר הולאתיך מארמ"ז והוא המועיל לקבלת

התורה ועול מלכות שמים מחדש בכ"ע ועל בחי' הזאת הוא קבלת עול המלות בשרשם וזכרתם את כל מלות ד' ועשיתם אותם כי אני ד' אלהים אשר הולאתי אתכם מארמ"ז כמו שביארנו עי"כ תקבלו עליכם ג"כ מחדש כי אני ד' כנ"ל . והנה הבחי' הזאת הוא שעמדה לנו בגלות המר הזה בקבלת עמ"ש והמלות ע"י שאלחנו מזכירים בכ"ע נפלאות ד' אשר עשה לחבוינו מימי קדם עי"כ התחזקים ומתעוררים עוד היום לעצרת הבורר ב"ה לאמר כי חסן ד' בנו וכימי לאחנו מארמ"ז יראו נפלאות ועוד יתגלה כבוד ד' וראו כל בשר יהודי כי פי ד' דבר . ח"ש ערב וידעתם ובקר וראיתם את כבוד ד' . עי"כ ערב הוא בגלות כי בזמן הגלות הוא רק בבחי' ידיעה כי אני ד' עי"כ שמזכירין יצי"מ בלילות שהוא בגלות עי"כ מניע לבס הידיעה והבנה בד' אכל בנקר בזמן הגלות ב"כ וראיתם את כבוד ד' בהתגלות הגדול ונגלה כבוד ד' וראו כל בשר יהודי וכו' . והנה ע"ז הדרך הוא כל הפסוקי דזמרה שאנו אומרים . בכל יום להתחזקות ולהתעוררות מנפלאות ד' לקבל עליו עומ"ש גם עתה בגלות המר הזה כמ"ש במזמור שיר תשובת הבית . הפכת מספדי לתהול לי פתחת שרן ותאזניי שמחה למען יזמרך כבוד . שכל הפסוקים הללו הם התחזקות בבחי' לך ד' אלפי לעולם אודך ומחיל מיד ד' מלך ד' מלך כו' שהוא קבלת עומ"ש וכמו שאומרים וראו בניו גבורות שברו והודו לשמו ומלכותו ברטון קבלו עליהם שע"י השבח והודי' קבלו עליהם ברטון עול מלכותו כשברו בניו גבורתו והתגברו בגלות הבורא ב"ה ית"ש כנ"ל :

אמנם אחיטית הסתחזקות הנ"ל הוא הבחי' שביארנו כנ"ל בכסיפורי הניסים והנפלאות הגה מורה כי עיקר הסתכלות הוא על עמם החסדים והישיעות אשר למעל' ולא על בחי' הדינין אשר נראה למטה בשו"א ועי"כ מגביר כח החסדים על הגבורות שבהי' זאת היא המהיקת הדינין בשרתן שצריך בכל עת להמשיך החסדים על כל הנעשה בשו"א זה העינין שמזכירין גם מוכה בשני הסדרים של פ' מקץ ופ' וישב שמדברים מענין מבירת יוסף שהוא מורה על הגלות כיל"מ לך

ולטעות מופתים בשמים ובארץ צעת הולך אליהם
 וזהו הוא אחרי כי כל העולם ומלואו נברא בשביל
 הצדיקים ועליהם הוא מתקיים . לכן הם המושלים
 בקרב תגל . ולא יעשה ד' אליהם דבר כי אם גלה
 סודו אל עבדיו הנבואים . והנה מאז הנריאה
 היו נשמעים אליהם . ומבתיים על פיהם צעת
 הלוך להם כמבואר בכתוב להמעיין בכל הימים
 שנטעו להם בכל עת ובכל שעה . אולם גם אחרי
 שנסלקו האבות הנה זה כחס לבניהם אחריהם
 בכל דור ודור והנה הצדיקים הם המושלים בקרב
 תגל בכל הנהגת העולם כמב' זה במד"ר על
 פסוק ולמשול ביום ובלילה ע"ש והנה בלאת ישראל
 ממלכים הנה המה היו כולם לדיקים כולם קדושים
 והיחס נה הממשלה של העולם בידם הכל . וכמו
 שאמרו"כ בלאת ישראל ממלכים היחה יהודה
 לקדשו ישראל ממלכותיו . פי' היחה יהודה לקדשו
 למס"כ כי שרש הקדושה הוא מס"כ וכמב' במד"ר
 שקפלו תחלה לתוך הים . וזהו ישראל ממלכותיו
 כמ"ש לדיק מושל ביראת אלשים והיו הם המושלים
 בקרב תגל כנ"ל . והנה זהו שפרש"י ז"ל שחפסו
 אומנות אבותם . ר"ל כי פי' אומנות הוא כמו האומן
 העושה בהכלי כדאנו לפי פעלו דברותו מרחיב
 וברעותו מקצר כאשר נראה לו . כן כל הנהגת
 העולם פי' ביד אומנות אבותינו לפעול בהם
 כדאנום . הן בדרך טבעי הן לפעול ניסים . ועד"ר
 אחר הכו"ל בהחורה היחה כלי אומנות של הקב"ה
 ר"ל שעל ידי החורה מנהיג את העולם כדאנו .
 ולכן הנה בלאת ישראל ממלכים בלחות ומופתים
 והולרבו לילך אל החדבר אל מקום תורה ומה גם
 לעבור דרך הים ביבשה . הנה הצדיקים האלה
 חפסו אומנת הזאת של אבותם בהנהגת העולם
 על פיהם לעשות להם ניסים ונפלאות בים ובחדבר
 וע"ה הוא וילעקו בניו אל ד' לכן פרש"י בלאתם
 הוא אומר וכו' וכן ביצחק וכן ביעקב . כי בלאת
 הן מתעורר עמהם כח שלשת האבות בקריעת ים
 כמו שרמז להמעין ויהי בלשמות הבקר זה בקר
 של אברהם ויעקב"ה הים בלחות יעקב בחובו .
 וכן הים ראה וינס בכה יוסף וכן כולם ע"ש . והנה
 כאשר מאז החזיקו בניו בלחות אבותם בלאת
 בלי ספק אין להם לירא כלל מחד מלכים וממים
 ולכן הוא שאמר הקב"ה למשה מה תלעק אלי
 בלאת

לכן מזכירין הניסים שנטעו בימים ההם במה"ל
 לחרוז בשרש החסדים כנ"ל וחדרך הזה נכון הוא
 לכל איש אשר צעת לרה ר"ל יחא ויסתכל אך על
 החסדים של הענין הזה למעלה כולו עוב כי לעולם
 הסוד . וכמ"ש מן הארז קראתי י"ה עניי במרחב
 י"ה כי גם מן המלך יקרא רק לד' שם י"ה שש
 זה הוא רחמים וחסדים עי"כ הוא מעורר כי
 עניי במרחב י"ה שממשיך החסדים לשם ו"ה שהוא
 המילוי י"ה גימט' י"ה כינ"ח :

והנה זה הענין כשראה משרע"ה את ישראל
 דואגים ויראים מאד מפחד הים והמלכים
 אשר עליהם . חזק אוחס ויחמר משה אל העם
 אל תיראו כלומר אין לכם להסתכל על הדבר
 הנראה לכם לאורח למעט צניינים כי אין זה רק
 בעלם החסדים והיפשות ועתה אל תלכו כי
 החילוני וראו את יבועת ד' ר"ל שאלו נח עיניכם
 וראו את יבועת ד' בלמעלה הוא כולו עוב אשר
 יעשה לכם היום ועי"כ תזכו מיד כאשר ראיכם
 את מלכים היום לא תסיפו לראותם עוד עד
 עולם כאשר תביטו רק על יבועת ימחקו הדינים
 בשרשן לפעול לכם היבועת בקרב הארץ כנ"ל :

מה תלעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו . ויש
 להבין מה שאמר לו הקב"ה מה תלעק אלי
 וכי מה פי' יכול משרע"ה לעשות צעת הרה
 הזאת רק ללעוק אל ד' כי ראה כי אין מנוס
 לישראל כי הים לפניהם והמלכים מאחריהם . אכן
 הנה כתי' ויבאו בניו אל עיניהם והנה מלכים
 טסע אחריהם וילעקו בניו אל ד' וכפרש"י חפסו
 אומנות אבותם בלאתם הוא אומר אל המקום
 אשר עמד שם וביצחק כנ"ל ע"ש . ויש לבוס
 לב לדברי רש"י ז"ל בזה שחפסו אומנות אבותם וכי
 בלאת זה לא יכלו ללעוק אל ד' הלא גם בלחותם
 במלכים כתי' וילעקו ותלע שועתם אל האלשים
 ולמה לא פרש"י שם כי חפסו אומנות אבותם .
 אמנם הנה כבר נודע כי מאז ברא ד' את העולם
 ומלואו הנה בחדו בגדול מסר את כל חוקי
 ההנהגה וטבעי העוה"ל וכל כחות נבואי השמים
 ממעל להיותם כולם נשמעים אל הצדיקים אשר
 בעוה"ל וביד עבדיו הצדיקים לקנות את מנהגם

הלא כבר נמסר הכל בידם ואין סיס עומד בפניהם
דבר אל בני יוספו כדאי הם לקרוע להם את
היס כנ"ל :

יירי באשמורת הבוקר וכו' . הגרחה עפ"י מ"ש
(בתהלים קל) נפשי לד' משומרים לבקר כו'
להורות דרך הישרה לאיש הירא וחרד לדבר ד'
תיכף בקומו בבקר יהעורר בלבו להיות דואג על
מורק בהמ"ק ולהיות עומד ומנפה על הגאולה ב"ב
ואז יהי' שמו יתברך מהולל ומפואר כמ"ש גדול ד'
ומהולל מאד בעיר אלהיו הר קדשו . כי עיקר
דוממות הבורא ב"ה כאשר יבנה ירושלים וארמונו על
משפטו לכן צריך כל אדם לקום ולעמוד בתנוה לילה
כמ"ש קומי רוי בלילה לראש האשמורת . חה הפי'
וקמה ועליה אל המקום אשר יבחר . פי' תיכף
כאשר תקום בבקר יהי' עיקר מחשבתך שיהי' עלי'
למקום אשר יבחר . ולזה מצינו באבות הקדושים
שחפלתו הי' עורר בהמ"ק באזנה אבינו ע"ה
כתי' ויקם וילך אל המקום . בלחץ כתי' לשוח
בשרה לפנות ערב מרמו על גנות לפנות ולהסיר הסע"א
מהעולם ויבנה בהמ"ק במקום אשר יבחר . בעיקר
כתי' ויפגע במקום וז"ש בנתי' כל הקובע מקום
לחפלתו אלהי אברהם בעזרו . פי' אם עיקר חפלתו
על המקום בהמ"ק אז אלהי אברהם בעזרו לעורר
רחמים וחסדים . חה ג"כ הרמו בפ' הכל' יהי
באשמורת הבקר שהיו בני בנחמי' זו שומרים לבקר
על גדולתו ית"ש . לכן נהעורר עליהם רחמים
גדולים וישקף ד' אל מחנה מצרים להומם ולאבדם
ולהציל את בני מחתת ידם . חז"ש שלש פעמים
בשנה יראה כל זכורך את פי ד' אלהיך במקום
אשר יבחר פי' בזה יראה כל זכורך למעלה אף
בגלות כאשר חזכרו ותבקשו ותאפו אך על המקום
וכבוד הש"י שיבא אל המנוחה ואל הנחלה בבהמ"ק .
ועם נעלה ונראה ונשמחה . כי זהו שמחת הרגל
שמשמחים להקב"ה כי במבנה ישוב לביתו למקום
אשר יבחר . חז"ש ושמחת אתה והלוי כו' במקום
אשר יבחר בזה תשמחו אתה ותשמחו את המקום
ב"ה . אז ממילא יושפע עליכם כל השפעות טובות
כמו שמשכים כברכת ד' אלהיך אשר נתן לך לבון
בברכה . חפ"י מ"ש ערב וידעתם כי ד' כו' ובקר
אזיתם כו' לרמו כי בזמן הגלות הוא רק בנחמי'

ידיעה ואינו בנחמי' הליכה כמ"ש העומדים בבית
ד' בלילות בנחמי' עמידה הוא אמת ואמונה . ובזמן
הגאולה ב"ב הוא בנחמי' בקר כתי' וראו כל בשר
יחדיו כי פי ד' דבר בנחמי' הראוי הוא למעלה מבנחמי'
ידיעה . ח"פ נפשי לד' משומרים לבקר היא הגאולה
כי הדיקים אינם שמים מגמחהם על ארכיהם רק
על הגאולה ב"ב . ובזה הבנחמי' היו אז בני שלח
הסחכנו על ארצי ענמם כדכתי' ולא שמעו אל משה
מקולר רוח ומעבודה קשה רק על כבוד הבורא ב"ה
מה שמוגע למעלה . לכן זכו לבא למדריגה גדולה
לגדלות שבי כמנו' בנחמי' :

ויבקעו המים . הרמו בתיבה זו ארוחות יעקב
באמצע וב' ויין מן האדדים לרמו בזה על
יעקב ויוסף עוין תחקקד . לכן כתיב למעלה בפ'
ויגש אל תירא מרדה מלרימה שהי' יעקב ירא לירד
למצרים והבטיחו לו הש"י ואזני אעקב גם עלה .
שיראה בעיניו דורות לדיקים העולים ממצרים .
חז"ש וישב יעקב בנחמי' ושאן . פי' ע"י תשובה בני'
ומעש"ט בלחם הוא עלי' ליעקב והוא תיקון לאדה"ר
כידוע . ולזה הרמו בלילה הזאת בביעי של פסח
הוא ו' ימים לספירה רמו לספי' יסוד שנחסד כי
ע"י בנחמי' ז"ע מתעורר החסד העליון חז"ש ארונו
של יוסף ראה וינס והסן :

יירא ישראל את מצרים מת כו' וירא ישראל את
היד הגדולה כו' ואח"כ כתיב וייראו העם
את ד' כו' . המשך הכתובים הללו איך תלוי זה בזה
ע"י שראו את מצרים מת השיגו יראה ד' הלא גם
מקודם היו בנחמי' היראה . הרמו בזה ע"פ מ"ש בפ'
וישובו ויחזו לפני פי החירות . לרמו בזה כי ישב'
בנחמי' בענין התשובה . הא' הוא תיקון המעשה
בחשבות המבקל ובהירות מן העבירה אך בכל זאת
עוד נשאר הרשמו מהכעט לבא עוד למחשבה
והרחור . אך לריך עוד תשובה ביתר שאח להחיות
המקטרג מהי"ק שנפלו לעומק הקליפות והם
מהדנקים באדם במחשבה פסולה והרחור רע ח"ו
ח"פ אבדו גוים מארצו ד' הפיר עלת גוים היא
מחשבות עמים . פי' כאשר נאבדו העובדי כוכבים
הם הכי"ק שנפלו בין העכו"ם ע"י מפיר מחשבותיהם .
לכן במפלת המן כתיב ואת מחשבתו אשר חשב
על

על ה'יהודים' . הם המחשבות רעות שהביא בלבנם .
 חז"ל סמיכת הפסוקים בג"ל . וירא ישראל את
 מלאים מה כו' וכאשר נאבדו בגוים האלו בעלו ג"כ
 כל המחשבות הרעות והרהורים רעים מבג"ל ואלו
 השיגו יראת הרוממות כראוי בלי כוס מחשבת
 פסול חלילה :

ויאמינו ד' ובמשה עבדו . הג"ל דהנה כח'
 והאמין ד' ויחשבה לו דקה . דהנה
 כח' בספרים דבורש האמונה הוא להאמין כי השי'
 ב"ה חפץ בעבודת בג"ל ונתגדל ונתקדש על ידם
 כניבול וע"י המצות ומעש"ט שלהם פועלים היחוד
 והקדושה בעולמות העליונים עד א"ס ב"ה ח"ש
 ויאמן העם כי פקד ד' את בג"ל וכי ראה את עינים
 ובורש אמן הוא היחוד הוי' אדני גימ' ז"ל וזהו
 אמונה אמ"ן ו"ה ח"ש ויאמר משה וכו' קרבו לפני
 ד' כי שמע את תלונותיכם שיש להבין מהו לשון קריבה
 וחיבה שייך במקום כזה של התלויה על ד' . אך
 הוא שאמר להם . הנה ראו והבינו מעתה אך
 השי' ב"ה עיניו פקוחות על כל דרכי בג"ל ואין
 שמע את כל דברי ועבודה כי אז בודאי יבטע
 כי יקטיב לקול הפלחכם ויורחכם . לכן מעתה
 קרבו לפני ד' בחורה ועבודה כי אז בודאי יבטע
 אליכם כי קרוב ד' לכל קוראיו . והנה בהאמונה
 הזאת יתעורר האדם כל הימים להתקרב לפני ד'
 שחזר חמיד כמה השי' ב"ה רוצה בתפלת עבדיו
 ועבודתם וכמה הם פועלים במעשיהם הטובים
 בעולמות העליונים גבוה מעל גבוה ולהיפך חלילה
 הוא להיפך . וגם המחשבה טובה הקב"ה מלרפה
 למעשה ויכול לפעול יהודים למעלה בג"ל . ח"ש
 הכתוב והאמין ד' ויחשבה לו דקה . ר"ל אברהם
 אבינו האמין ד' כי גם המחשבה טובה שלו
 חשבה לו לדקה לפני ד' . היינו שהמחשבה שלו
 גורם היחוד למעלה לדיק ולדק שהיא דקה . וזהו
 ג"כ שנה של ישראל האמה"כ ויאמינו ד' ובמשה
 עבדו שהאמינו ד' בג"ל . ובמשה עבדו שהוא
 אמונה חכמים הקרובים אל ד' והם פועלים היחוד
 למעלה וממשיכים כל טוב למעלה שזה הוא האמונה
 בג"ל . וזהו ויאמן העם וי' אמ"ן . וכאשר נבלמו
 ישראל באותו המדה האמונה הכוללת אז ישיר משה
 ובג"ל את השירה הזאת בג"ל :

ויאמרו לאמר . מבוחר עפי' מ"ה צדוק
 בנפשות ע"פ מולא שפתיך תבאור ועשית
 כאשר דברת . פי' שיהי' בלאו החשב והריון שהי'
 לו בבעת הדבר חז"ל ג"כ ויבא אל המקום אשר אמר
 לו האלהים שהי' א"ל בלאו החשבות שהי' לו
 בבעת הדיבור של השי' ולא נפל ממדריגתו כל שלשה
 ימים מחמת ענדת הדק . חז"ל ג"כ שפתיך בג"ל
 ויאמרו לאמור . שיאמרו השירה תמיד בלאו
 הכחי' שהיו אז בבעת קריעת ים סוף ובאוחו
 החשב והריון :

ותקח מרים הנביאה אמות אהרן כו' ותלמן
 כל הנשים אחריו וכו' יל"ד מה בא הכתוב
 להבטיחו בזה בעצמה מרים כזה ומה מדכה החורה
 בהשירה זאת גם מה לנו לדעת כי יל"ד כל הנשים
 אחריה או לפני' כי מה יולא לנו בסיפור הזה . חולס
 לבאר כל זה נקדים עוד באמור אז ישיר משה ובני
 ישראל את השירה הזאת לאמר מה לאמר אל מי
 אמרו הלא כולם ענו ואמרו השירה הזאת . אך
 הנה מבוחר בבערי קדושה לרח"ו ז"ל בסוד העמין
 הנשמה שורדת להתלבש בגוף בעוה"ל כי שורש
 הנשמה הוא עליון מאד צדק רוח עולם ואצילות
 הענף ארון מאד מחפשת בכל העולמות עד החלב
 קהרו נבחר בגוף ובכל מדריגה שבכל עולם מיתם שם
 שורש אחד באופן שאין לך נשמה שאין לה שרשים
 אין קץ זה למעלה מזה וע"י מעשה זוכה להעלות
 לכולן בג"ל ע"פ . וכן אמר שב עוד כי אורות
 העליונים הם מתלבשים באור מחלצ הנשמות וכל
 נשמות התחתונים כלולות שם ובנדחת בעוה"ל
 להתלבש בנופות הם מיתות שרשיהם למעלה ורק
 ענפי השרשים הם יורדות לעוה"ל וכופפות למטה
 כעין ענפי האילן חז"ל סוד הדיקים שבכל שמוסם
 אברהם אברהם יעקב יעקב א' כנגד הבורש וא'
 כנגד העקף ע"ש באורן . היולא מזה כי נשמת האדם
 למטה איננה ימדה לעלמה רק היא יש לה שורש
 נשמות רבות בעולמות העליונים אין קץ ומהם יורד
 אך ענף אחד להתלבש בגוף בעוה"ל . והנה זה
 שאמר רשימן ורשימן בני כל עלמין כי כן נשמות
 ישראל הן רשימן ורשימן בכל העולמות כמ"ש .
 ונפש האדם הנראה לנו אחת יש לה נפשות רבות
 בעליונים והוא האמה"כ ואת הנפש אשר עשו בחרן
 כי

וכמ"ש לעהיד ישמחו השמים ותג'ל הארץ אלוטיות
 גלות הארץ כי עיקר הגלות לבחי' מלכות
 דעש' שנקראת ארץ ולכן בזמן הבחמה עיקר הגילה
 והחדוה יהי' תחלה לבחי' המלכות הזאת וממנה
 יעלה לבחמה כל העולמות עמה . והוא שנאמר וללכנה
 אמר שתחדש עטרת תפארת לעמוכי בטן כי
 בשעת הגאולה בעלויות כל העולמות לחיקוים הנה
 ראשית הדבר חיה' אשר ללכנה אמר שתחדש
 עטרת תפארת להעולמות בחי' המלכות הזאת
 שנקראת לבנה תעלה להיות עטרת בעלה כמו
 שר'תה בחלה בסוד עמוכי בטן . וח"ש רבות בנות
 עבו חיל ואת עליה על כלנה . והנה זה הענין
 נוקבא שכל העולמות עבו חיל ואת בחי' המלכות
 הזאת שהיא אחת עליה על כלנה . והנה זה הענין
 אלל השירה . הזאת שנאמר ויאמרו לאמר ר'ל כל
 בני' אמרו השירה הזאת למטה לאמור ג'כ למעלה
 כל שרשי הנשמות שכלל העולמות עמהם כמ"ש .
 ואח"כ ע"י כוונתם בשירה הנעלה התעוררה השכינה
 דוגמתי ע"י העלאת מ"ג שלהם לומר שירה לפניו .
 וח"ש וחקק מרים הנביאה הוא רומז לשכינה שהיתה
 אז במלרים בגלות קבשי השיעבוד שמררו את חיייהם
 ע"כ נקראת מרים . ועתה ביום ההוא בים וחקק
 מרים היא השכינה אחת הארץ שהוא איש החסד
 והמשך את החסדים אלי' ולקחה השכינה ופחתה
 לומר שירה ותלאן כל הנשים אחר' הם בחי' נוק'
 שכלל העולמות העליונים ילאו אחר' כי היא
 הראשונה ולה יתר שאת בהגאולה כמ"ש ולכן
 הם עטו אחר' בו' שירו לד' כי גאה גאה כמו
 שאמרו בני' :

כי ע"י מעש"ט זוכה להעלות כל הנשמות העליונים
 לעשות כולם כמוהו וזו ומקבלות רבנות עמך בית
 ישראל ברנה יתפאר שמך מלכנו בכל דור ודור הוא
 רומז לבחי' השרשים והנשמות שכלל עולם ועולם
 כי קן באמור שירות ותשבחות למטה מתעוררים
 כל הנשמות העליונים של האדם לאמר אחו עמו גם
 הם כמוהו . והיו שכן חובת כל היעורים הם היעורים
 העליונים לומר לפיך ד' בו' והנה זה שנא' הללו את ד'
 מן השמים הללוהו במרומים הללוהו כל מלאכיו הללוהו
 כל זכאיו וכו' אשר לכאורה יקשה כפל הלשון הללו את
 ד' מן השמים הללוהו במרומים הלא כולם הוא כולל
 ואח"כ הוא פורט מלאכיו זכאיו וכו' . גם יקשה
 למה התעורר הוא לקרא בשמם מעתה להלל לד'
 הלא מאז ברא ד' העולם כולם עומדים ברום עולם
 ומשבחים ומפארים לשמו הגדול יח"ש . אך כדברינו
 הנה זה מוסב על בחי' שרשי נשמות של דוד המלך
 ע"ה שכלל עולם ועולם כמ"ש לעיל כי כאשר
 התחיל דוד המע"ה לומר שירות ותשבחות לפני
 הש"י הנה התעורר עמו כל שרשי נשמות שכלל
 העולמות להיות כולם עולים כאחד עמו לבנה ולהלל
 וכל העולמות מתעוררים על ידו בשירות ותשבחות
 לשמו הגדול יח"ש וח"ש הללו' הללו את ד' מן
 השמים הם השמים החדשים שנגזרו ע"י תורתו
 ועצרתו הללוהו במרומים בו' הללוהו כל זכאיו הם
 הנשמות אשר בשרשו למעלה למעלה אין קץ כנ"ל .
 והוא שסיים אח"כ כל הנשמה תהלל יח' בו' ר"ל
 כל הנשמות אשר בשרשו יהללו עמו להש"י ח"ש בכל
 מקומות ממבחי' ברבי נפשו את ד' הוא מורה על
 כל המקומות העליונים ששרשי נשמתן אחוים הם
 בכל המקומות האלו ברבי נפשו אחד' שכל העולמות
 יברכו עם נפשו את הש"י כאחד - כנ"ל . והנה
 כמו כשנבמה האדם למטה ע"י המלטה ומעש"ט
 והשירות ותשבחות ממרים את כל הנשמות
 העליונים והעולמות עמה בשבח והלל כולם כאחד
 עוים ולומרים קדוש קדוש עם נפשו אשר למטה .
 קן השכינה הקדושה אמר הענו מ"ג לעומתה גם
 היא מהנשאת ומתקשעת ברוך סוד ושבח ע"י מ"ג
 של הדיקים ומתעוררת עמה כל בחי' המלכות של
 כל העולמות להודות ולהלל לשמו הגדול . וכל
 העולמות מתמלאים שמחה ונעשה היחוד בכל
 העולמות ע"י העלאת מ"ג שבחי' המלכות דעשי' .

בל המחלה אשר שמתו במלרים לא אשים עליך
 כי אני ד' רופאך . הנ"ל דהנה כבר נודע
 בספרים כמו שמ"ז גוף האדם נגשמות הוא מבחי'
 החממות ארבע יסודות ארמ"ע המורכב מהם .
 קן בחי' הגוף השכליות אשר הוא בלתי בחיים
 חיותו הם ומשכין פעולתם עפ"י ארבע יסודות
 שהם מלוכשים בגוף האדם . והנה זהו כמו שמקרי
 הגוף ותחלוטיו הוא מחמת הגבורות היסודות זה
 על זה שהוא מארבע מרות כנ"ל שאם יתגבר בו
 כח האש דרך משל הנה יתגבר בו חום הטבעי
 ויחלה ר"ל . קן הוא בכוחות הנפשות ותחלוטים שהם
 נורות

בחוקן רוע מפעלינו ומקבל בראון אח מפשיט ומסתפק במיעוט וקולר הגנתינו . ח"ס המשפילי לראות בשמים ובארץ . לבון רואה אני את דברי ארמון כי-גראח לנכון לפניו . כי גם במלאכיו ימים תהלה ובמים לא זכו צעיריו וגם המלאכים אינם יכולין ללאת ידי חובתם ומה גם שוכני ארץ גלומי עום . והש"י ב"ה כביכול מפיל א"ע לקבל הכל בראון כג"ל וזהו יקרא חג הפסח לבון דלוג וקפידה הש"י פוסח ומעביר טיגו מראות ברע לבן כל המלות שהארס עושה בכל השנה יש להם עליו בחג הפסח . חג ועשית פסח לד' בו' . והבן :

ובני ישראל עשו כדבר משה וישאלו ממלרים בני כסף וכלי זהב ובמלות . להבין מ"ס כאן בעבו כדבר משה וכו' . הגרלה לבאר עפ"י מ"ס כל מזונותיו של אדם קאובין לו מר"ה חוק מהולאות בעמות וי"ט . עפ"מ"ט בענין הברכות שר"ה יחמק לבדך דוקא את עבו ולא יעקב מחמת כי מדחו של יחמק הוא מדת הפחד ועלה מורך בלנבו לבדך את יעקב בהשפעת עוה"ל לכל ירוס לבבו וישמן יברוק ויבטע אך רבקה אמנו אמרה אל יעקב עלי קללתך בני . פי' אני בטוח בך כי לא תחלקלך ע"י הברכות כי לא יאונה לזריק כל און . אף אם יובטע לו כל טוב לא יעה אברויו מני אורח הישר כמו שראינו כמה לזיקי הדור אבר התפללו על הדור להיות להם השפעות טובות וכמו' בספרי הרב הקדוש מלובלין ז"ל ח"פ כל מזונותיו של אדם קאובים לו מר"ה הוא צבחי' קב"ה אבר הוא ההכרה בחי' אמנם כידוע מענין ראש השנה הוא בחינת יחמק כג"ל . אך כח הכנת וי"ט בעפע חדשה בהרבה יסירה כמ"ס בזה"ק כל ברכאין דלעילא ותחא ביומא שביעאה תליין . והשפע הוא הוא מסערה דקדושה . יודוע כי הלדיקים הם ג"כ צבחי' י"ט וצבחי' לכן ההשפעות הבאים מכחם הם ג"כ מסערה דקדושה לכן אין לדאוג כלל לבן ותחלקלו ח"ו ע"י רוב השפע כי לא יאונה לזריק כל און לכן ההשפעות ההם ג"כ חוק מר"ה כג"ל . וצוה נבין הפ' הכל' כי צנ"י היו יראים לנפשותם לקחת בוח מנרים לבל יחי' להם למכבול לזאת אמר הכתוב ובני' עשו כדבר משה . פי' שהיו סמוכים על דקתו של משה שהשפעה שלו יחי' מלך הקדושה . לכן וישאלו ממלרים בו' . ח"פ תערוך לפני שולתן עד אררי

ארות כד' יסודות הנה ג"כ כל מחמת התגברות הטומות שבהאדם זה על זה שאם יתגבר בו כח יסוד האם הנה יבא לידו עטם והתגברות ודומה וכן הוא בשאר היסודות כג"ל . כלל הדברים כמו שחולי הגוף באים מחמת התגברות היסודות זה על זה שיואל מגדר השיווי בן הוא בענין חולי הנפש ובחינות' כשהוא יולא מדרך השיווי כג"ל . אמנם כשהוא יולא מגדר השיווי לנפשות השוה"ל הנה זה חולי רעה שבנפש . אך יבנה לבושה כשכוחות שבנפש הטוב מתגברים בחינם להתלהב לדייקות הש"י ב"ה כמ"ס שא"ל ע"ה בכל ימיו חי' מתלבב ומשתוקק למסור נפשו על קידוש השם וכמ"ס דוד המע"ה חס לבי נקדתי בהנינו הצעד את דברתי בלבוי . כלתה ליטעמך בו' וכיואל שזכו התגברות כחות הנפש זה על זה לפנות לדייקות הש"י ב"ה הנה הוא בודאי יולא מגדר השיווי לכל האדם הנה זה הנקרא חולה אהבה כג"ל . והנה בן הוא ענין האדם כל הימים הוא במלחמה הזאת של היסודות וימותם הנפשות זה על זה . פנים יגברו בו כחותיו מלך ה"ה"ר לפניו השוה"ל ופנים יגברו בו כחות האלו מלך הקדושה של יר טוב לעבודת הש"י ב"ה . והנה התגברות הטומות מלך ה"ר הם המביאים את האדם בידי הנסיונות בהשפעות עינים טוים כמו שאמר בזה שם שם לו חק ומי"טע והם נסיון מלך ה"ר כל לידו הנסיונות הללו . נכן יחד אמר הכ' וחי' אם שמוע תשמע לקול ד' אליהך וכו' אז כל המחלה אשר שמתו במלדים לא אשים עליך . כי כן אלל פרעה חי' בוח שבו"ה הרע שבו מלך ה"ה"ר לא היינו בהחלה להטיב לישראל אבל חי' יוכל עדיין לבוב ערם יגבור עליו חליו והוא שהי' צבחי' הטיסיון כמו שבארנו אבל אמר הכ' כי אני הכבדתי את לבו ובמד"ר הר"י מוסיף עומא"על עומא"תשאל"כ חי' הסיבה מלך להגביר וה"ה"בוק עליו חולי הנפש עד שיואל . אבל בישראל אמה"כ כל המחלה אשר שמתו במלרים להגביר כח החולי לא אשים עליך . ואף גם מעט הרע אשר בך מלך ה"ה"ר וחטויות היסודות . גם מזה אני ד' רופאך :

ועשית פסח לד' אליהך . כבר בארנו בפ' מ"ס ועברתי בארץ מצרים בגילה הזאת לבון הטברה והעלמתה עין כי הש"י אינו מסתכל כלל

טריי . פי' כאשר אהה כביכול חערך לפני שלח
מזל הקדושה . הוא נגד טריי . לא יגע כס דבר
רע . כמ"ס אורך ימים אשביעו נו' :

עומדות היו רגליו בשערך ירושלים . ירושלים
הבנוי' בעיר שחונרה לה יחדיו . הנראה
לכאר טפ"מ מ"ש בגמ' שמעתי שמקריבין אעפ"י שאין
בית . פי' כי עיקר הקרבן שהי' בזהמ"ק הוא
הרעון של האדם שהי' סומך ידיו על קרבנו ומחורה
עליו אשר חטא . והכהן כאשר הקריב למטה אזי
גם למעלה עמד מיכאל הכהן הגדול והקריב רענו
של האדם לפי הש"י ב"ה וז"ש כי היום ד' נר"אה
אלי"כס אחיותו אהרן' מיכאל' . וז"ש בזהמ"ק שלמטה
מכוון נגד בזהמ"ק שלמעלה . לכן גם עתה לא יחסר
למעלה להקריב הרענוט טובים של בני' להקריב כל
הקרבנות כל אחד במועדו . ח"ש שמעתי שמקריבין
אעפ"י שאין בית כי למעלה טבל להקריב הרענוט
שלנו כמו בזמן הבית . ח"פ עומדות היו רגליו
בשערך ירושלים . רמז על הרגלים שלנו עודם
עומדים למעלה בשערים כל ירושלים שלמעלה .
ירושלים הבנוי' בעיר שחונרה לה יחדיו . כי בזהמ"ק
שלמעלה מכוון נגד בזהמ"ק שלמטה . ח"ש בנחמ
החפלה ושעירי עזים נעשה ברעון . כי הרעון הוא
כאלו הי' בפועל ממש . והביאנו לזיון עירך בנה
וכו' וסם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו וכו'
ואת מוסף יום החג הזה נעשה ונקריב לפניך כמלוח
רעך . פי' יום החג הזה ממש . כי בכל דור ודור
בהגיע יום החג עולה למעלה הרעון שיש לנו ביום
הזה להקריב כאלו נעשה בפועל ממש . שאלו שלום
ירושלים ישליו אהביך . ע"י שאנו מתפללים על
שלום ירושלים שלמטה ישליו אהביך . יהי שלום
בחילך שלום בארמנותך הוא ירושלים שלמעלה
למשן בית ד' אלהינו אבקשה טוב לך :

והדבוק בשמות הקדושות של האבות בישראל והם
שעברו עמכם . וכמ"ס וידידים העברת הנה ידידים
הם נקראים האבות כמ"ס אשר קדם ידיו מנחן .
וכן מ"ס מה לידידי בניתי זה אנרסם אבינו ע"ה
ירא ישראל זה ישראל סנה כי כן הי' עמכם חרו
והעביר ישראל בחוכו שהוא בא בבחי' עיבור לישראל
בחוכו וכן כל האבות הקדושים . וחרו שפרס"י זה
אלי ואטרו אלהי אבי וארוממנהו מוחזקת ועומדת
לי הקדושה מימי אבותי . פי' קדושה והעבדות של
ימי אבותי שעבדו האבות להש"י בימים ההם כמו
ואנרסם זקן בא בימים וכו' והנה הימים האלו
נחשברו וכוונו אלי בחקתי לעזרתי כי על בני'
עזר וסעד באים הנשמות הקדושות לישראל צוה"ל
כעודע בספרים . והכן :

א"י לגור ים סוף לגזרים נו' אי' במד"ר שגזר
לי"ב גזרים לכל שבט וכבט בפני עולמו . נראה
לרמז בזה ע"פ מ"ס אשר קדשנו במלכותו . כי כל
מלוא ומלוא הוא לגור להביא השפעות טובות וקדושה
וטוהרה . וגם כל איש ואיש לפי ערכו ג"כ הוא ים
לו לגור עפ"י לפי דרכו והלבוש בקדושה והנהגה
שלו כמ"ס בגמ' כל העולם כיוון בבביל' חנינו בני .
שביל הוא דרך ולגור כאשר הנה זה הי' דרכו
והלבוש להשפיע חסדים ועוונות לעולם . האמנם כי
היו בדור ההוא כמה וכמה תנאים אשר מכרו כמה
פעמים בש"ס בהלכות ובפסלים והוא חנינו מכר
רק מעט בש"ס . אמנם זהו הלבוש ודרכו להשפיע
טובת הדור . ומליונו בגמ' היות דאביו ודבא . כי
זהו דרכם ליחד עם הוי' בלימודם חרו לבון היות
יודוע כי י"ב שבטי י"ה הם רמזים על י"ב ארופי
הוי' ב"ה וכל שבט וכבט הי' דרכו והלבוש בקדושה
לפי מדרשו וערכו ביחודים שלו . אך ענין קריעת ים
סוף רמז לענינים רמים למעלה לכן הי' קריעת
י"ס לגזרים כל שבט בפני עולמו . וזה הרמז לגזר
ים סוף מיו"סך כידוע מ"ס חזו"ל הים ראה וינס
חרוט של יוסף ראה ע"י תיקון מדרשו של יוסף בחי'
היסוד . אבל לעמוד ב"ב כתיב והבאו לשבעה נחלים .
כי יהי' תיקון כל ז' מדות ביל"ח :

בצאת ישראל ממגרים נו' היתה יהודה לקדשו
ישראל ממלכותו . כבר נאמר במ"א
ענין

ברק וכו' מספרים ביצי"מ כל אותה הלילה . לרמז
 בזה כי הצדיקים הללו היו בתחלת החורבן בית
 שני לזאת למען יחי' לנו קיום בזמן הגלות המשיכו
 ג"כ בחי' שמירת אב"ק וזה הרמז כל אותה הלילה
 כ"ל הוא בחי' היסוד . אוחס . אות ה' הלילה רומז
 לזמן הגלות . עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם
 בניע זמן ק"ש ש"ש . כי בזכות זה מכה לגאולה
 קרובה במהרה כימי לאחסס מארץ מצרים
 ארצנו ופלואת :

מלכותך

ראו בניך בוקע ים לפני משה זה
 חלי ענו ואמרו . נקדים לפרש
 ספ' ואתה הרם את מסך וכו' . שדקדקו
 המפורשים כאן בחי' הרם את מסך ובשעת קריעת
 ים סוף כתיב ויע משה את ידו ולא מכה כלל
 המטה . אולם כבר בארנו ענין קריעת י"ם
 בעתיקא חליא כי עיקר ענין הנס הזה לא הי' רק
 ע"י גודל העונה והשפלות כי במקום גדולתו שם
 אחס מולא ענותו וזה הפך במקום הענוות הוא
 הגדלות . לכן ענין קריעת י"ם הי' ל"ל דוקא ע"י
 משרע"ה כי הוא הי' עניו מכל אדם . וז"ש מה
 תלעק חלי . שהוא תמוה מדוע לא ילעק בעת
 צרה כזו למש לא יתפלל עד"ו . אך הרמז בזה כי
 הדבר זה אינו תולה כלל בתפלה רק במדת הענוות
 וזה הרמז מ"ש מוליא אסירים פודה עמים טו' ושונה
 לעמו ישראל טו' שונה אחרת עמו העונה לעמו
 ישראל בעת שועס חליו . וידוע כי עמו גימ'
 קל"א כמנין ס"ס בו' חס הרמז החולה קלל חלין
 כנגדו . כי את זה לעומת זה להשפיל הסט"א לריך
 להיות כנגדו לדיק בזה שיהי' טו מדת העונה
 ועי"ז משפיל גאים ומגביה שפלים עדי מרוס .
 (וז"ש ושונה לעמו ישראל בעת שועס חליו) . ח"ש
 בכל יום קודם תפלת י"ח כי זהו עיקר הסכנה
 לתפלה במדת העונה . חס הרמז המשפילי לראות
 בשמים ובארץ . כי ע"י העונה ושפלות הוא
 המשפיע בשמים וארץ להיות שושב ופלואת .
 ובוה יחא שאתר למשה רבינו הרם את מסך פי'
 חרוס מדתך העונה והשפלות כמ"ש למעלה ואת
 המטה הזה תקח בידך אשר חעשה טו את האחות .
 איש איש למטה ראש לבית אבותיו הוא . פי' מי
 שהוא למטה בשפלות הוא הזכה להיות ראש לבית
 אבותיו

ענין הקדושה שמיניו בתורה רמז למס"ג כמ"ש
 ונקדשתי בחוך בני . ומפני שהיו בני' או לדיקים
 היו נכוחם לבטל כל הדינים כמ"ש לדיק מושל ביראת
 אלהים . ח"פ ישראל ממשלתו כביכול הי' להם
 הממשלה לבטל כל הדינים כנ"ל :

הים ראה וינס . במד"ר ארזנו של יוסף ראה .
 כבר בארנו במ"א ענין ארזנו של יוסף .
 לרמז בזה כי בכל עת חזן מי שהוא בבחי' יוסף
 צ"ע משומרי הכרית הוא ארזנו של יוסף אשר כל
 בית ישראל נשענים עליו להיות לנו קיום בזמן
 הגלות . ח"ש ויישס בארון במצרים . ויוסף הי'
 מצרים . כי הוא פנה הדרך לפני בני' במסלה
 הישרה שיהיו כולם נשמרים באב"ק . וגם עתה
 בזמן הגלות אנו נקראים על שמו כמ"ש חלי יחון
 שארית יוסף ולא כתיב ויקח משה את עצמות יוסף
 עמו . פי' כוחו של יוסף . ובוה פרשתי הפ'
 ביהושע . ואת עצמות יוסף אשר העלו בני'
 מצרים . פי' שזכות העצמות של יוסף העלו בני'
 מצרים כמבואר במ"א :

א"י הים ראה וינס . במד"ר בזכות וינס החולה
 טו' . יש להבין מה ענין יוסף לקריעת ים
 סוף . אך הנס שביעי של פסח הוא בחי' יסוד
 שאז הנס נעשה הזיווג גמור כיל"ח . והנה זה סוד
 קריעת ים סוף הנפתח הרחם ויואלים ממנה השמות
 וכמו בים דלעילא כן בים דלתתא נקדע הים וילאו
 ישראל מן הים וכמנ"ל ל"ח . ח"ש ויוסף הי' במצרים
 ובנ"י פרו וישרלו בו' שולדו נשמות רבות עי"ז .
 וזהו וינס לשון ל"ס הוא "סומך" נופלים . י"ז הוא
 בחי' יסוד כיל"ח . הנס לכך ע"י סיחוד של יסו"ת
 נעשה קריעת י"ם והולדת נשמות . וזהו הים ראה
 וינס ארזנו של יוסף ראה שנאתר בו וינס החולה :

א"י הים ראה וינס . במד"ר בזכות וינס וילא
 החולה . ארזנו של יוסף ראה . כבר בארנו
 בפ' ויוסף הי' במצרים ע"י כח לדיקתו של יוסף
 הי' להס עזר לבואיחס ממצרים מפני כי הוא הי'
 בחי' צ"ע והוא העלה ר"ב ני"ק כמ"ש לשבור בר .
 וגם עתה בגלות הוא לנו לעזר בזה כנ"ל . ח"פ
 כבגדה מעשה בר"א ור"ע ור"ט שהיו מסובין בבני

אבותיו לזאת קריעת י"ם סי' לריך להיות דוקא פ"י משה כי משה גימ' רל"ן עש"כ כי הוא המשפיע לטורר הלאון ובעתיקה תליא מלחא . ולכן בקריעת ים סוף כתי' ויע משה את ידו כוחו במדת ענוה שהי' עניו מכל אדם לכן נבקע הים מלפניו . מחזור לעניינינו מלכותך ראו בניך כו' זה אלי ענו ואמרו . הרמז יזה לגודל מעלת הענוה כי האדם איננו יכול לומר זה אלי להמשך עליו עומ"ש רק פ"י מדת הענוה . ענו ואמרו . אחיות ענו בכתי' זאת אמרו ד' ימלך כו' . וזהו ההבנה בכל יום קודם השגלה בבקר ובערב בכתי' ענו כנ"ל :

מלכותך

ראו בניך בוקע ים לפני משה . הנראה לבאר עפ"י דברי הזו"ק זכאי דרא דמשה הוה בנווי' . הענין בזה עפמ"ש צפי' וזכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה . כי הגואל האמיתי הוא אהב את בניו לריק כזה שאינו מלפני שום חלום גמול לא בעוה"ז ולא בעוה"ב בני"ע רק לישועת ישראל ולגדלות ורוממות כבודו ית"ש וזה באהבה האמיתית . וזהו מהסדי אבות להביא גואל כזה אשר כל מגמתו למען שמו באהבה כנ"ל . וזה ג"כ מ"ש וכו לרב טוב כל המתעניינים בה' בניהם גואל לחיי עוה"ב . כי ענין עוה"ב הוא ההשפעות טובות ולהמחיק הדינין . וז"פ הגמ' מלפני לופים אמרו . לפי הידוע שיש פ"ד דינין והלופים הם הצדיקים אמרו לשון אהיה רבה להמחיקם להביא חסדים טובים אמן . וזה הענין ג"כ הנ"ל מלכותך ראו בניך שנס כללות ישראל הכירו וקבלו עול מלכותו ית"ש . אמנם בוקע ים לפני משה . כי הוא הי' הגואל האמיתי אשר כל ימיו הי' מלפני לישועת ישראל ולרוממות קרנו ולגדלות הבורא בה' כמ"ש בחד"א :

שהיו ידיו מכוונים לכן כתי' והי' כאשר ירים משה את ידו וגבר ישראל . ח"ש כל המכבד את התורה גופו מכובד על הכריות . וזה ג"כ כפי' שבעת ימים ימלא את ידכם כמ"ש פוחת את ידך ויד"ך . [וכבר בארנו בת"א . שמלפני ג' ידות . יד רמה כמ"ש ובני ישראל יולאים ביד רמה ר"ס ה' . רס על כל גוים ד' . יד הגדולה . יד החוקה] . ח"ש הכרכות מסורות בידך . לשון כח כפידים להשפיע בהם ברכות וחסדים [כמ"ש כבר סיני ביד משה . פי' פ"י טווח של משה כמטב"א כמ"א] לכן המבנה כנ"ל כאשר יתראו יחד חוקקים כפיהם זה לזה ואומרים שלום עליכם חס משיב לו עליכם שלום . כי בהרמת ידיהם באהבה זה לזה יש כח בידם להשפיע כא"ר לחיביו ברכת שלום וכ"ע . ח"ש המבד"ך את עמו ישראל בשלום . לשון הכרעה וגיטיעה במדת שלום . וזה בשעת התורבן בהמ"ק מחמת שנאת חנם נאמר מפני הוד שנתחלסה במקדשך שנאמר מהם ברכת הוד כנ"ל . וכאשר ימח לנו מהרס הגאולה בקרוב ע"י האחרות מסיים בברכת ד' אלהיך אשר נתן לך רכה במתנת הוד ע"י הרמת ידיו להשפיע כ"ע :

בגמרא

קשה מוטרטיו של אדם כקריעת ים סוף . להבין בדמיון בזה . דהנה אמנם ע"י הים של קריעת י"ם ניתן להם לישראל אח"כ השפעות טובות כמבואר בכתוב מיד אחר קריעת י"ם ניתן להם מים ומזן לדרך . כי נחלקו המים . וסמך אחריו פרשת חזן . וסגה זהו הענין שביעי של פסח שהוא בכתי' יסוד שבחמד להוריד ולהשפיע חזיר חסדים ועוונות לעמו בני" . וזהו כתי' יוסף (אחר יוסף ד' עליכם ועל בניכם ברוכים אתם לד' . כי אמנם זהו העיקר להמשך ולהשפיע לישראל בגלות השפעות טובות אם בעוה"ז עדיין משיה לא בא וארכו ימי הגלות לריך בע"כ להחזיק את ישראל ולהשפיע להם כ"ע למען יוכלו להחזיקים עד ביאת המשיח וזה הי' כתי' יוסף שנאמר בו ויכלכל יוסף את אהיו . וכוה שנאמר וירא אתם את בנימין וכו' ויבא החדרה ויבך שמה וכו' ויחאשק ויאמר שימו לכם . דקשה למה לא התודע אליהם מיד לומר אני יוסף . אך כל הענין הזה מרמז על הגלות כאמרו

מפני

היד שנתחלסה במקדשך . ומסיים אים במתנת ידו כברכת ד' אלהיך אשר נתן לך . הנראה לרמז בזה עפ"י מ"ש שבעת ימים ימלא את ידכם וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם . שיתן הכח בידיו של אהרן אשר בהרמת ידיו היו מתברכים מחמת גודל הקדושה שהי' שורה עליהם . וכן במשה רבינו ע"ה וידי משה כבידים

ימי חיך עוסף כל ימי חיך לכבדא לימות המשיח
 פי' כי החכמים אומרים כי בימי חיך העוסף
 לרדך להמשיך להם התגלות של כל ימות המשיח
 לזכות לחיות בנוסע ד' העתיד בעודו עוסף
 כמו דהמע"ה אז ע"כ ימלא פי חסלות לספר
 בנפלאות ד' אשר עשה . וחו שאז מבקשים
 ועיניו תראינה מלכותך כדבר האמור בשירי עוף
 ע"י דוד משיח דקדך ר"ל שזכה לראות ציינו
 מלכותך כדבר האמור שראה דוד כל זה משיח
 דקדך . והוא שאמ"ס ובמקלות רבנות עמך
 לעתיד יתפאר עמך בן מבקשים אהבו שיפאר
 עמך בהתגלות הזה בכל דור ודור באתו בכחי'
 העתידה . וחו וכשם שאז אומרים לפניך שיר
 בעז"ה"ו בן חכה לומר לפניך שיר באתו בכחי'
 כל עוסף כמו שנחבאר שזכה בכבוד ד' העתיד
 להיות בב"א :

האחרון עד כי יבא הגואל ב"ב כשראה יוסף אח
 בחי' צימין כי הוא יחי' עוד המשמש בהגלות
 כעוד . ודע כי יארטו ימי הגלות ויבא החדר
 ויבך שמה על אורך הגלות חיך יתקיימו ישראל
 בכל עת הרב הזה ובכ"ו ויתאפק ויתמר שימו
 לחם ר"ל מ"מ לרדך להכפיע להם לחם ומזון
 וכ"ע בהגלות עד ביאה הגואל ב"ב . וכן אחר לו
 אליהו לר' יוסי חי' לך להחפיל בדרך . ר"ל ערס
 ביאה משיח לקיימם בדרך וזה הוא הקול ששמע
 אזי להם לבנים בגלו מעל שלחן אביהם כח"ס
 הערוך לפני שלחן נגד צוררי . זה השלחן אשר
 לפני ד' :

מקדש ישראל והזמנים . כבר בארנו במ"א
 ענין עליית הגגל וכן מ"ש חז"ל חייב
 אדם להקביל פי רבו בגגל . הוא כדי להעלות
 כל התורה ומצות אשר לא נעשו בדור' ולא פתחו
 לעילא ונשארו למטה בכחי' הרגלים ועשה יש
 להם עלי' בעליית הגגל ובקבלת פי הדיק .
 ח"ס נר לרגלי דכריך ואור לנחיצתו וכבר בארנו
 בענין חפלת נעילה הכל הולך אחר החיטום .
 כי טיוס הדבר הוא כדי להעלות כל החפלות מכל
 היום וכן הוא ענין סיוס המסכת כדי להעלות
 כל הלימוד מראש ועד סוף . ו"ס מקדש ישראל
 והזמנים הוא הזמן שעבר ממועד העבר עד
 המועד הזה . ולזה מברכין שהחיינו וקיימנו והגיענו
 לזמן הזה בכל רגל ורגל כנ"ל :

וכשם שאז אומרים לפניך שיר עוסף"ו בן
 חכה לומר לפניך שיר עוסף"ב . הראה
 לבאר דהנה האמנם זה חי' מעלת דוד המע"ה
 נעים וזמירות ישראל שזכה לראות בעוסף"ו בכל
 הכבוד והגדולה שיהי' לעתיד בהגאולה בקיבוץ כל
 ישראל והוא שאמ"ס ויברך דוד אח ד' לעיני כל
 הקהל . למש לא נאמר לפני כל הקהל גם מה
 מספר לנו הכתוב בזה . אך כנס זה הדבר שנחבאר
 שברך דוד אח ד' בכחי' זו הגדולה הזאת שיהי'
 לעיני כל הקהל בראה כל הקהל עין בעין בבוש
 אל מויהס . לכן הוא שמאל אח לבבו לברך
 ולהודות לר' בשמחה מעין העתיד . ו"ס בתהלים
 ס"ח במזמור יקום אלהים ויפוט אויביו לעתיד
 ואמר שם ולדיקים ישמחו ויעלצו לפני אלהים
 וישיבו בשמחה . ר"ל הדיקים ישמחו ויעלצו לפני
 אלהים גם בזמ"ה"ו וישיבו בהשמחה שיהי' לעתיד
 בהתגלות כבוד ד' הס זוכים עתה לראות הנחמה
 והשמחה הגדולה העתידה ובה נכון כפל הלשון
 וישיבו בשמחה שזה מוסב שישיבו עתה בשמחה
 שלעתיד כמו שהי' זה אלל דוד המע"ה כנ"ל וע"ז
 הוא שאמר ר"א בן עזרי' הרני כבן שבטים שזה
 ולא זכיתי בתאמר יי"מ בלילות ר"ל שתאמר עיני
 הגאולה של יי"מ בהגלות בשמחה ובעוב לבב
 באמת כי זה הוא מהמת שעדיין אהבו משועבדים
 תחת ידי זרים ולא זכיתי עדיין להגאולה השלימה
 עד שדרשה בן זומא ימי חיך הימים כל ימי חיך
 בלילות ר"ל גם בלילות בהגלות לרדך לספר נכ
 יי"מ כי הוא על כלנה כעוד . והכמים אומרים

לאחרון של פסח

בענין י"ע שני של גלויות . הרמז בזה שגם
 עתה בזמן הגלות יש כח בידיו לעשות
 היחוד למעלה בעולמות העליונים שיהי' י"ע שני
 וזה הרמז מ"ש חיווג שני לפי מעשיו פי' ע"י
 החו"מ ומש"ע יכולים אנו לגדוס היחוד חיווג
 בעולמות העליונים גם ב"ע שני . ו"ס בתורה ואף
 גם זאת בהיותה בארץ אויביהם כו' להפך אח בריתי
 לחי

חזי ד' כו' . פי' שיש ג"כ עתה השראה הקדושה בחוכנו כנ"ל . ועיקר הדבר ע"י הצדיקים שבכל דור דור היודעים ומכוונים בזיווגי מדות העליונים כי לולא זאת היחבן כי בדורות שהיו אחר מורבן הבית שהיו גדולי הדור כגון ר"ע ורשב"י וכדומה אשר כל בית ישראל נשענים עליהם בוודאי עשו סימור זיי"כ כמו הכה"ג שכנס לפני ולפנים . אך הוא עשה בפועל והם עשו ככה כוונתם למטה ועלה לראון למעלה כאלו נעשה בפועל . וכן מני אז וכלאה בכל דור ודורשיו הצדיקים אשר מפיהם אנו חיים הארז"ל והבש"ט וכדומה ז"ע . ח"ש ובמקלות רבבות עמך בית ישראל בניה יתפאר שמך מלכנו בכל דור ודור . כאשר יבא במהרה משיח צדקנו אז תחזיק עינינו מברים כלמקלות רבבות הצדיקים והחוקים שעשו בכל דור ודור ועלו מעשיהם לראון לפני אדון כל :

לספירת העומר

גבוה יותר ממלאכי שרת לכן אלל א"א לא ה' צריך לתת להם מלכות . אבל לוט לא ה' במדרגה כזו ה' צריך לתת להם מלכות בחי' הרוחני . ולזה אלל מנוח כתיב אם תמארי לא אוכל בלחמך . עפ"י דברי הארז"ל מ"ש בגמ' מנוח ע"ה ה' כי לפי שמו לא ה' בכוונה האכילה בראוי . וענין המלכה היא הכנה ועזר על כל השנה לכל הבא לטבר כמ"ש בזה"ק שנקרא מיכלא דאסוחא . אך הכהנים באכילת הקרבנות היו המשפיעים לכל ישראל קדושה . ח"ש כי אם אכלו מלכות בחוך אחיהם . פי' שהיו משפיעים טובות ומסודים לכלל ישראל וכמ"ש צפי' כבודו מלא עולם משרתיו שואלים זה לזה שצריך האדם להשתלל על טובת חברו . וזהו עבודה הכהנים כנ"ל :

קדושין דף למ) כל העושה מלכות אחרים
 לו ימיו כו' . הנהאס לרמו עפ"מ"ש ר"י לא ה' צריך התורה להשתלל אלא מהמדע הזה לכס שהוא מלכות ראשונה שנלשו בה ישראל . לכן מאשר כי מלכות אכילת מלך וקרבן פסח אחת הוא . ולאשר עתה בזמן הגלות לא נשאר לנו רק מלכות אכילת מלך גם במקום הפסח מאריכין לו ימיו ליום שכולו ארוך :

והשב ככנים לעבודתם וכו' . הנ"ל עפ"י מ"ש (במלכים ב' כ"ג) . אך לא יעלו כהני הבמות על מזבח ד' בירושלים כי אם אכלו מלכות בחוך אחיהם . הענין מה שלא מלינו בכל התורה לברך על שום אכילה בכל השנה חוץ מאכילת קדשים שהי' מצרך ברכת המזבח וגם על אכילת מלך בליל פסח . מפני כי ענין אכילת מלך הוא גבוה מאד בבחי' הרוחני . לכן כשצאו החלוצים אלל א"א ע"ה בחי' ואקחה פח לחם וכו' ואלל לוט כתיב ומלכות אפה ויאכלו . כי מעלת קדושת אכילת של א"א ה' גבוה מאד . ח"ש לנשי ועשי עוגות וכו' . ואקחה פח לחם וכו' אחר העבירו פי' שיעבור מלכות בחי' אחר הוא הסמ"א . כי ע"כ עברתם על עבדכם פי' שהאכילה אללי יותר גבוה מעבודתם שלכם כדוע אשר מעלת הצדיקים

וספרתם לכס ממחרת הפכת כו' שבע שבועות תזימות תביינה עד ממחרת הפכת הכהנים הבבועיות תאסרו חמשים יום . הנ"ל דהנה פנך נודע כי ענין הספירה הוא שיטתו נפשות עמך בית ישראל מזהמתם שהוא זכות נהגם בפנס עץ הדעת שהוא פנס היסוד ולכן בימים האלו שהוא בחיקון קרי ר"ל הנה כרמו הוא עמר גימ' ש"י . והנה אומנם בחי' הפנס הזה הוא בחי' מיחה שבטן הדעת . לכן יוסף שחיקן הפנס הזה נקרא חי כנודע . וזהו שלקח עצמות יוסף עמו . עצמות רמז ע"ן מו"ת שהוא בחי' מיחה שבעס"ד שחיקן יוסף לקח גם משה לחקנו . והנה בחיקון הזה נהפך הצירוף של מ"ה להיות ח"ס ויעקב איש ח"ס . וזה הוא רמזו של וספרתם לכם לעצמיכם ממחרת הפכת כנ"ל . שבע שבועות תזימות תביינה . כי בחילת תזימות הוא ס"ח מו"ת ר"ל וכאשר בימי הספירה נתקן הפנס הזה של יסוד לכן נעשה מבחי' מו"ת הצירוף ח"ס לתזימות כמו ויעקב איש חס כנ"ל . ועפ"י הוא כרמו בסיום הכרכות של פ' בחוקותי ואשבור מועות עולכם ואולך אתכם קוממיות . הנה מועות העול הוא רמז על הפנס הזה וכאשר נשבר מועות העול הזה ונתקן הפסח הזה אחר הכ' ואולך אתכם קוממיות . הנה במלת קוממיות הוא

הוא קג"ז מו"ח קג"ז הוא יוסף בתי' סיפור וזוהיות
 מו"ח שבכ"ח ללטרף להיות קוממיו"ח ע"י היו"ד
 שהוא בתי' סיפור השלם הנכנס בין אוחיות מ"ח
 ומפרידם זו. והנה זכו שאמה"כ בזה אם תחקנו
 בתי' הוא לבינת המימות כג"ל אז עד ממחרת
 השנה השניעית חספרו ותעלו לבתי' בינה חמשים
 יום כג"ל. וכן :

וקדשתם זה שנת החמשים שנה. הג"ל
 דהנה כמו שיש מ"ט ימי הספירה
 עד חמשים יום כן יש מ"ט ימי שנות השמיטה
 ושנת החמשים יובל. וכל זה רמז על מ"ט אלף
 שנים דכזה פלמא ושנת אלף החמשים הוא היובל
 הגדול כמוכא בוס"ק בסוד ל' אלף דרין. והנה
 בשנת היובל הוא הכבוד איש אל אחוזו שהשמות
 יחזרו אל מקורם כמ"ט השינוי ד' אלף ובשנה
 שהוא בסוד עליית ת"ח ומלטת עם כל השמות
 אל הבינה שהוא יובל הגדול כבוד. אמנם הנה
 כל ענין עבודה האדם שיהי' בכל עת הרב שהוא
 עד היובל הגדול הזה העתיד יהי' עדיין לדרך
 הבירורים של עוה"ל כג"ל. כי גם אחרי ביה
 המשיח ונתין בהמ"ק לע"ל עדיין יהי' העבודה
 לדרך הזה לתקן ולקדם נשמות ישראל על מה
 שעברו בעוה"ל. זה שאנו אומרים יו"ד שיבנה
 בהמ"ק במהרה בימינו ונקריב לפניך קרבן החמיד
 שיכפר בעדנו. שלכאורה יש להבין מה הכפרה
 שייך לע"ל שיחבטל ה"ה"ר ויחוס החטא כבוד.
 אך הנה הוא הדבר כפרה הצריכה על מה שעברו
 בעוה"ל כדי שיפכו נפשות בניי ויובלו לשון אל
 מקורם אם הבינים מהלכ נשמתם בתהלה כג"ל.
 כי אמנם הרכה טברה וקדושה וכפרה לריך לזה
 כבוד זה מן המלאכים שכיו בסודם זמן מועט
 ומכואר בוכר שלא יכלו לשון אל מקומם העליון
 קל"ה שנה פאכ"ו בגשמה המבוקעת בתוך הגוף
 הגשמי בעוה"ל ובט"כ נחונה לדור במקום העומאה
 ומדור החיטטים והגוף שובר ומוטא בכל יום ויום
 והיה מתגוררת עמו שבעים שנה או יותר כמה
 היא צריכה טברה וכפרה לזכות לבוב אל מקומה
 אשר מקום השמות הוא נעלה משולם המלאכים
 הרכה. והנה זכו שנקריב לפניך אז קרבן החמיד
 שיכפר בעדנו על כל זה כג"ל. וזו השונו איש

אל אחוזו בעליונים. וזו תחזור פרה לבעלים
 הראשונים. פרה"ה היא העלאת המיתוק פ"ד דינין
 בה' כודע בסוד פרה אדומה. והנה זה שאמר
 ר"ע בכל נפשך אפי' הוא טעל את נפשך. כי
 אמנם לריך לסגל בעוה"ל תורה ומצוה כל כך
 בקדושה ובטהרה עד שיהי' ראוי' שמתו מיד לעלות
 ולשוב אל מכוו שבתו ולהדבק במקורה נלי פירוד
 כמו שנחבאר וזכו יהי' עבודה תמה שלא יהי'
 לריך חיקון ועבודה אחרת לימות המשיח כמו
 שנחבאר. וזה השי' בכל נפשך אפי' הוא טעל
 את נפשך הוא רמז לעולם הבינה שנקרא הוא
 כלומר שאפי' מיד תוכל לבוב אל מקורה מקום
 השמות כי יהי' זה העבודה והאכזה בכל נפשך
 ראוי' מיד לעלות לפני ד' בעולם הבינה כמ"ט.
 וכמ"ט בזה וקדשתם זה שנת החמשים שנה.
 ר"ל שחיינו ענמיכס מיד לזכות להחטלות לדיקוח
 הנעלה הדיח הפחיד בשנת החמשים שנה שהוא
 היובל הגדול עולם הבינה כג"ל. וזכה ר"ע ה'
 נאש דורש ונאש מקיים שאמר לבסוף כל ימי
 הייתי מלעטר על פסוק זה שנאמר בכל נפשך
 אפי' הוא טעל את נפשך ר"ל שיהי' מלעטר הפי'
 שיהי' מקדם ומעבר את נפשו בסודככות גדול
 מכל גופי של עוה"ל ומכל הלאה שיהי' רלויה
 לעלות מיד אל מקומה שעתידה לכל השמות.
 וזכו שיגלה ב"ק ואמרה לריך ר"ע שיגלה נשמתך
 באחד. ר"ל שיגלה נשמתך ובאחה מיד באחד
 במקום המיוחד מה שראוי' להיות ביום הכוה יהי'
 ד' אחד ושמו אחד כי ר"ע פ"י גודל המס"ג
 והודככות הגדול זכה מיד לדיקוח הנעלה הזה.
 והנה קן אמה"כ וההלכתי בחוככם ופרש"י אטייל
 עמכם בג"ע כאחד מכם ע"ש. הנה כלבון כאחד
 מכם אינו מוכן. אכן ככוונה הוא שבעיול והשעשוע
 של השי' בג"ע עם הדיקים הוא כפי ערך בתי'
 האחד ומס"ג שלכם ע"י קדוש השם להיות ד'
 אחד ושמו אחד כמו שיהי' זה אלל ר"ע שיגלה
 שמתו באחד כג"ל :

אִתְּךָ בגמרא זכו דברי ר"ע סתימאה. יש
 להבין ענין השם החואר הזה של סתימאה
 מה שכינאו לר"ע. אמנם הנה בתי' ובסתום
 חכמה תודיעני. ואינו שם זה הוא על בתי' חכמה
 סתימאה

וכמובאר ענין נעילת שעריה בסדר חפלה נעילה
בסוד מוחס בחוך מוחס ע"ש בהארז"ל. וחוה ג"כ
כאן ינעלן תרעין. והבן :

בירושלמי פ' ערבי פסחים. ר' יונה כי
היה שתי ארבע כסי דפסחא
(הוא חזק) ריש' עד עלרחא. וכן מונח שם
בר' יהודה בר עילאי כענין הזה והוא תמוה
למה חלה ראשם עד עלרת דוקא. גס איך
מעט יין זייק לכאב הראש זה חמשים יום. אך
הנראה נרמז דבריהם ז"ל שכוונו למה שזודע
בענין הספירה אשר אחר הפסח ולא קודם לכן
הוא כדי שיחוקן הימוד העליון דרך דרגין ע"י
מעשינו כי בפסח הו' דרך קפ"טא ודלוג שלא
בהדרגה מחמת שהיו משוקעים בת"ש שערי עומאה
ולא יכלו עוד להתחממה (לכל יגיעו ח"י לשער
החמשים) ולא יח' להם עוד שום תקוה ח"י לכן
מפני כי הו' דרך דלוג ופסחה נסתלק בהארה
מיד. לזאת היו לריכים הכנה מחדש בימי הספירה
כמו אבה הסופרת ז' נקיים כדי שיהי' ההגנה
ע"י מעשינו בהדרגה ויהי' נבאר הרשימו בהם
לעולם כי טוב. והנה זכו מדת הצדיקים המיחדים
שמו באהבה אשר ה'ך זה כל ישעם וכל חפלט
בעולם לגרום היחוד בעליונים כמו שמבואר בה
בפ' והמשים עלו כנ"י ממזרים ר"ל כאשר עלו
ממזרים הנה מיד רצו לעלות ליחוד שער החמשים
כי כל עיקר וי"מ הו' ע"ד זה להיות הכנה לקבלת
התורה כמ"ש חשבון את האלהים על ההר הזה.
והנה על עונת היחוד הכוא שלמעלה הו' חלה
ראשם של הצדיקים האלו ר' יונה ור"י בר עילאי
הנ"ל שהיו מלפיה ומריכים בכל עת ימי הספירה
להגיע לעונת היחוד של אבועות כאשר לא נעשה
כיחוד הזה מן ליל הפסח עד העצרת וזה הרמז
שהו' כואב לסס ראשם מן לילא דפסחא עד
עצרת כנ"ל. וכן באמת הנה ענין הספירה הם
בכוונה הזאת שצריך לספור הימים והשבועות
לפניה וליחלות על יום חג השבועות שהוא זמן היחוד
הנעלה בעליונים ע"י המעש"ם והקדושה וסכרה
של בני' כי אך זה יסוד כל תקוה וכל ישועה
שבועות כמ"ש שברתי ליבועתך ד' כוונת ועד"ו
הוא הענין בימי הפסח שבכל יום הוא מונח
היום

סתימאה כול"ח. והנה ר"ע הו' מאותו מבחי'
הנבנה כמו שאמרו עליו קך עלה במחשבה לפני.
והו ר"ח של "הכמה סתימאה הוא ח"ס גימטרי'
חיי"ס שהוא תורת הייס והאבת הסד מלח חסדים
עושים כמ"ש פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על
לבויה. והלבון פתחה בחכמה שצריך לפתוח פתח
החכמה להמשיך החסדים עליונים ע"י התורה
והעבודה. וזהו שגמלו כמה מקומות בדברי
הכו"ל בזה"ק ובמד"ר זה הלבון ר' שמעון פתח
או ר' יצחק פתח וכדומה. שהלבון פתח
הוא מורה בדבריהם הקדושים הנה פתחו פתח
מקור החכמה דלעילא והמביכו להם להגלות
סודות התורה שלמעלה בשמים הכמה כנ"ל. ועל
שם זה נקראו גולם חכמים על שם החכמה העליונה
אשר עליהם נגלה ונפתח מה שהי' סחום זלחה.
וזה המונח בזה"ק כי עד פסח בני תרעין פתיחין
ומכאן ואילך ינעלן תרעין. שהדבר תמוה הלא
נסוף הוא כל מה שיותר סמוך לכוונות ולקבלת
התורה הו' ראוי להיות להם פתוח בערי לך
לישראל יותר. כאשר עמד בזה הרס"מ מקאזין
זל"ה"ס. אך הדבר הוא כמ"ש כי מל"ג בעומר
ואילך נפתח פתח החכמה סתימאה שהוא מבחי'
ר"ע ח"ס גימט' הייס החכמה תחי' את בעלי'
ונמשך תורת הייס לעולם לך פסקו תלמידי ר"ע
למות מל"ג בעומר ואילך. והנה זה שאמרו לר"ע
כל הפורש ממך כאלו פורש מן החיים כי ר"ע
הו' מבחי' חיים כנ"ל. והנה אחר כי החכמה
סתימאה היא הנפתח' סמוך לחג השבועות להופיע
להם לישראל תורת הייס והאבת הסד בהג השבועות
וקבלת התורה לכן אחר בזה"ק כי מפסח שני
ואילך ינעלן תרעין. כי הנה קך הוא שנסתלק
הארת המוחין מדרגין שלמעלה וצריך להמשיך
ולפתוח להם הארה מבחי' הנבנה מהם מבחי'
חכמה סתימאה כנ"ל. ועד"ו הוא הרמז מה
שברוב השיים קורין סדר בהר סיני בל"ג בעומר
כי כן בל"ג בעומר נפתח ההארה מחכמה סתימאה
העליונה לחג השבועות לקבלת התורה בהר סיני
והבן. גס י"ל לשון ינעלן תרעין כי סמוך לכוונות
הם שתי הספירות יסוד ומלכות שהשפע בא לעולם
לך צריך אז נעילת שערים שהם שערי לך וצריך
לכל יתאחזו בהם החלוצים בסוד ה' דמים עמאים

היום יום אחד בשבת או שני בשבת שהכונה הוא כנ"ל ג"כ כאשר ידוע כי בשבת נעשה סיחוד בעליוני' כמו בעת בנין בהמ"ק העמיד כ"ב . והוא שכחוב מעין עו"ב"ב יום שבת מנוחה כמובא בהאר"י ז"ל כי גם בשבת בזמנ"ז נעשה היחוד בעליונים כמו לעמיד . לכן השבת הוא מעין עו"ב"ב כנ"ל . לכן הגה הדריקים הם מנפים בכל ימי השבוע על יום השבת עונת היחוד והם מונים ומנפים כל יום ויום על יום . השבת העמיד לבא בהיחוד כנ"ל . ח"ש חז"ל מהד בשבך לבבא . ופרש"י מיום אחד בשבת תן לנך ודעתך לבבא הבאה . ר"ל מיום אחד בשבת תן לנך והלפס על יום השבת הבאה לעונת היחוד של מעלה . יע"ז חמ"כ את שבתותי השמורו ומקדשי חיראו הלא הרמו ליסודות השמרו ותלפו כמו וחזיו שמר את הדבר תלפו על עונת היחוד של שבת ויהי' נחשב לכם כאלו מקדשי חיראו שסיחוד של שבת הוא כמו לעמיד שבהמ"ק קיים . וע"ז נאמר אוהבי ד' המחכים בבנין אריאל ביום השבת שיבו ושמחו . מה שתחכו על היחוד העמיד הנה ביום השבת שיבו עתה ושלשון שיבו ושמו הוא כמ"ש נבילה וגשמתה ביטועתו . וע"ז נאמר ושמרו כנ"ל . חסו שא"ה הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים . הרמו שבת ומנוחה הוא בחי' היסודות והיחוד לחי' עולמים כנ"ל . והבן . ובדרך כנ"ל פרשנו הפ' ממרחק חביו לחמה ותקם בעוד לילה ותתן ערף לבימה וכו' רמו לחג השבועות שהיו מביאים שתי הלחם . והם ממרחק כי העומר ה' קרב בפסח וגמר היחוד הטעלה הוא בעצרת כנ"ל . ותקם בעוד לילה כו' כי בכל ימי השנה לא נמלא שיהי' הילכה זמן הראוי' ליחוד בקיום המנוח חוק מליל פסח ועצרת וליל של יום כפורים . וחזו ותתן ערף לבימה . הם ההשפעות טובות אשר יורדים לבני ישראל בלילות הללו חזן :

לפסח שני

ידידי אהנים אהר היו עמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא כו' . נראה לרמו בחיבת ביום ההוא . דהנה נאמר וכל

מר"ח ח"ל ביום ההוא וכמ"ש והגדת לנך ביום ההוא . והרמו ייבאר במונח האר"י ז"ל שביום ההוא מרמו על לעמיד שנאמר ביום ההוא יהי' ד' אחד ושמו אחד . שהוא התגלות האור פ"י חסד העליון שנקרא יום ההוא דאשתמוצע לעילא כיל"ח וכן ביזי"מ נאמר ביום ההוא מורה על הסתוללות אור החסד עתיקא קדישא שנתגלה בלילה ההוא . וע"ז המצוה של והגדת לנך ביום ההוא לבון הגדה הוא לבון המצבכה אור החסד עליון להתגלות כדודע שם . והנה זה שמרמו הכחוב בזה . שהיו עמאים ולא יכלו לעשות הפסח במונח גדולה הוא להמשיך האור הגדול ההוא כאשר היו עמאים שזכו לשון פסח לבן קפ"ס שבזיאת מצרים ה' ההארה הגדולה שלא דרך דרגין כיל"ח . חסו שלא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא בכונה של יום ההוא הגדול כנ"ל . והנה בזה נייבב דברי הרמב"ם ז"ל בפרק וי"ו מהלכות קרבן פסח ח"ל שם . עתה את מה של שביעי שלו לפיכח ביד אש"פ ששכל והנה עליו כו' אין שוחטין עליו אלא נדחה לפסח שמי שנאמר ויהי אהנים אשר היו כנ"ל ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא מפי השמועה למדו שיום ז' שלסם ה' בע"פ . והראש"ד ז"ל השיג עליו דס"ל שוחטין וזורקין על עבול יום ע"ה . אך לפי ה"ל יחא דשיקר הכונה מהלימוד שהקרא הזה הוא מלשון ביום ההוא שהוא הרמז על המצבת האור של ביום ההוא למעשה הפסח ולכן לא יכלו לעשות הפסח כנ"ל ולכן אין לדמות זה למאי דשוחטין וזורקין על עבול יום כנ"ל . (והבן כי נכתב בקיטור) :

ל"ג בעומר

פ' (אמור) שורך או כבש או עז כי יוולד ויהי' שבעה ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירעה לקרבן אשה לד' . וכיום הפרשה ולא תחללו את שם קדשי וכו' ונקדשתי בחוק בני ישראל ופרש"י ז"ל מסור עמך וקדש את שמי וכו' ע"ה . להבין ענין סמיכת הפסוקים האלו לתחלת הפ' כי מה ענין זה לזה לפ' שור או כבש וכו' . אמנם ידוע כי ענין הקרבנות רמוזים על ענין גבוה במעלת הדריקים הנקראים לפני ד' . וכנה יש בחי' דריקים קדושים אשר כל עלייתם בסוד